

DECYZJA KOMISJI (UE) 2015/1092**z dnia 23 lipca 2014 r.****w sprawie pomocy państwa SA.34824 (2012/C), SA.36007 (2013/NN), SA.36658 (2014/NN), SA.37156 (2014/NN), SA.34534 (2012/NN) wdrożonej przez Grecję na rzecz National Bank of Greece Group związanej z:**

- **dokapitalizowaniem i restrukturyzacją National Bank of Greece SA,**
- **restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją First Business Bank SA poprzez zlecenie przeniesienia jego aktywów i zobowiązań do National Bank of Greece SA,**
- **restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją Probank SA poprzez zlecenie przeniesienia jego aktywów i zobowiązań do National Bank of Greece S.A.,**
- **restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją Cooperative Bank of Lesvos-Limnos, Cooperative Bank of Achaia i Cooperative Bank of Lamia**

*(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 5201)***(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu państw członkowskich i innych zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA**1.1. PROCEDURA DOTYCZĄCA NATIONAL BANK OF GREECE GROUP ⁽¹⁾ („BANK”).**

- (1) Decyzją z dnia 19 listopada 2008 r. Komisja zatwierdziła program zatytułowany „Środki wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” („program wsparcia na rzecz greckich banków”), opracowany w celu zapewnienia stabilności greckiego systemu finansowego. Program wsparcia na rzecz greckich banków pozwala na przyznanie pomocy w ramach trzech środków składowych: dokapitalizowania, gwarancji i rządowej pożyczki obligacyjnej ⁽²⁾.
- (2) W motywie 14 decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. stwierdzono, że Komisji zostanie zgłoszony plan restrukturyzacji dotyczący beneficjentów środka dokapitalizowania.
- (3) W maju 2009 r. bank został dokapitalizowany w ramach środka dokapitalizowania stanowiącego część programu wsparcia na rzecz greckich banków.
- (4) Dnia 2 sierpnia 2010 r. władze greckie przedłożyły Komisji plan restrukturyzacji w odniesieniu do banku. Komisja zarejestrowała ten plan i jego późniejsze aktualizacje oraz dodatkowe informacje przedłożone przez władze greckie jako sprawę SA. 30342 (PN 26/10), a następnie jako sprawę SA 32788 (11/PN).
- (5) W grudniu 2011 r. bank został ponownie dokapitalizowany przez Grecję w ramach środka dokapitalizowania. Dnia 22 grudnia 2011 r. Komisja zatwierdziła drugie dokapitalizowane banku ⁽³⁾.

⁽¹⁾ National Bank of Greece SA i wszystkie jego spółki zależne.

⁽²⁾ Decyzja Komisji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pomocy państwa N 560/08, „Środki wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 125 z 5.6.2009, s. 6). Sprawie nadano numer SA 26678 (N 560/08). Program ten następnie przedłużono i zmieniono zgodnie z opisem przedstawionym w przypisie 3.

⁽³⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA.34064 (11/N) „Drugie dokapitalizowanie ratunkowe NBG w ramach greckiego programu dokapitalizowania” (Dz.U. C 99 z 3.4.2012, s. 4).

- (6) Bank wielokrotnie korzystał z gwarancji państwowych dotyczących instrumentów dłużnych i z rządowych pożyczek obligacyjnych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków⁽⁴⁾. Skorzystał także z awaryjnego wsparcia płynnościowego gwarantowanego przez państwo.
- (7) Dnia 18 marca 2012 r. narodowy bank Grecji przystąpił do wycofania licencji trzech banków spółdzielczych („trzy banki spółdzielcze”), tj. Cooperative Bank of Lesvos-Limnos („bank Lesvos-Limnos”), Cooperative Bank of Achaia („bank Achaia”) i Cooperative Bank of Lamia („bank Lamia”) oraz postawił je w stan likwidacji.
- (8) Komisja zarejestrowała otrzymane drogą nieformalną od Grecji informacje o restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków spółdzielczych pod numerem sprawy SA.34534 (12/NN).
- (9) Dnia 23 marca 2012 r. narodowy bank Grecji przystąpił do przeniesienia wybranych zobowiązań trzech banków spółdzielczych do banku oraz określił kwotę niedopasowania poziomu płynności⁽⁵⁾, które zgodnie z ustawą 4051/2012⁽⁶⁾ miał pokryć grecki fundusz stabilności finansowej („HFSF”). Niedopasowanie poziomu płynności było równe wartości przeniesionych zobowiązań, gdyż nie przeniesiono żadnych aktywów trzech banków spółdzielczych.
- (10) Dnia 20 kwietnia 2012 r. HFSF udzielił bankowi pisemnego zobowiązania dotyczącego swojego udziału w podwyższeniu kapitału podstawowego banku. Dnia 28 maja 2012 r. HFSF przyznał bankowi dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 7 430 mln EUR („pierwsze dokapitalizowanie pomostowe”).
- (11) W maju 2012 r. władze greckie zgłosiły Komisji pisemne zobowiązanie, które bank otrzymał od HFSF. W związku z tym, że środek został już wdrożony, Komisja zarejestrowała go jako pomoc niezgłoszoną (sprawa SA.34824 (12/NN)).
- (12) Dnia 27 lipca 2012 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające dotyczące pierwszego dokapitalizowania pomostowego („decyzja o wszczęciu postępowania w sprawie NBG”)⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Dnia 2 września 2009 r. Grecja zgłosiła szereg zmian środków wsparcia i ich przedłużenie do dnia 31 grudnia 2009 r., które zostały zatwierdzone dnia 18 września 2009 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 18 września 2009 r. w sprawie pomocy państwa N 504/09 „Przedłużenie i zmiana środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 264 z 6.11.2009, s. 5)). Dnia 25 stycznia 2010 r. Komisja zatwierdziła drugie przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2010 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 690/09 „Przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 57 z 9.3.2010, s. 6)). Dnia 30 czerwca 2010 r. Komisja zatwierdziła szereg zmian w środkach wsparcia i ich przedłużenie do dnia 31 grudnia 2010 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 260/10 „Przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 238 z 3.9.2010, s. 3)). Dnia 21 grudnia 2010 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2011 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa SA 31998 (10/N) „Czwarte przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 53 z 19.2.2011, s. 2)). Dnia 4 kwietnia 2011 r. Komisja zatwierdziła zmianę (zob. decyzja Komisji z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA.32767 (11/N) „Zmiana w środkach wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 164 z 2.6.2011, s. 8)). Dnia 27 czerwca 2011 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 31 grudnia 2011 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA.33153 (11/N) „Piąte przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 274 z 17.9.2011, s. 6)). Dnia 6 lutego 2012 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2012 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 6 lutego 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA.34149 (11/N) „Szóste przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 101 z 4.4.2012, s. 2)). Dnia 6 lipca 2012 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 31 grudnia 2012 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 6 lipca 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA.35002 (12/N) – Grecja „Przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 77 z 15.3.2013, s. 14)). Dnia 22 stycznia 2013 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 30 czerwca 2013 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.35999 (12/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych dla instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 162 z 7.6.2013, s. 6)). Dnia 25 lipca 2013 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 31 grudnia 2013 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 25 lipca 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.36956 (13/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych dla instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 141 z 9.5.2014, s. 3)). Dnia 14 stycznia 2014 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 30 czerwca 2014 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie pomocy państwa SA. 37958 (2013/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych dla instytucji kredytowych w Grecji”, dotychczas nieopublikowana).

⁽⁵⁾ „Niedopasowanie poziomu płynności” to termin oznaczający różnicę między wartością aktywów a wartością zobowiązań przeniesionych do banku.

⁽⁶⁾ Ustawa 4051/2012 o zasadach dotyczących emerytur oraz o innych nadzwyczajnych zasadach dotyczących stosowania protokołu ustaleń w sprawie ustawy 4046/2012.

⁽⁷⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA. 34824 (12/C), „Dokapitalizowanie National Bank of Greece przez grecki fundusz stabilności finansowej, Hellenic Financial Stability Fund” (Dz.U. C 359 z 21.11.2012, s. 4).

- (13) W grudniu 2012 r. HFSF przyznał bankowi drugie dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 2 326 mln EUR („drugie dokapitalizowanie pomostowe”) ⁽⁸⁾. Dnia 27 grudnia 2012 r. władze greckie zgłosiły powyższy środek Komisji. Komisja zarejestrowała wspomniane środki jako sprawę SA.36007 (13/NN).
- (14) W czerwcu 2013 r. bank ogłosił udane zakończenie emisji akcji z prawem poboru na kwotę 1 079 mln EUR ⁽⁹⁾, natomiast HFSF dokonał częściowej konwersji pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego na kapitał własny („dokapitalizowanie z wiosny 2013 r.”, obejmujące zarówno emisję akcji z prawem poboru na kwotę 1 079 mln EUR, jak i konwersję pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego). Całkowita kwota dokapitalizowania z wiosny 2013 r. wyniosła 9 756 mln EUR, z czego 8 677 mln EUR pochodziło z HFSF („udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r.”).
- (15) Dnia 19 grudnia 2013 r. władze greckie przedłożyły Komisji informację dotyczącą warunków dokapitalizowania z wiosny 2013 r.
- (16) Dnia 25 czerwca 2014 r. władze greckie przedłożyły Komisji końcowy plan restrukturyzacji banku („plan restrukturyzacji”). Tego samego dnia przedstawiły informację o gwarantowanym przez państwo awaryjnym wsparciu płynnościowym. Wskazały, że chcą nadal udzielać bankowi takiej pomocy na utrzymanie płynności finansowej oraz gwarancji państwowych w odniesieniu do instrumentów dłużnych oraz rządowych pożyczek obligacyjnych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków. Komisja zarejestrowała zgłoszenie pod numerem SA.34824 (12/C).
- (17) Komisja odbyła szereg spotkań i telekonferencji oraz uczestniczyła w wymianie korespondencji elektronicznej z przedstawicielami władz greckich i banku.
- (18) Grecja zgadza się, aby – w drodze wyjątku – niniejszą decyzję przyjęto wyłącznie w języku angielskim.

1.2. PROCEDURA DOTYCZĄCA PRZEJĘTYCH PRZEDSIĘBIORSTW

1.2.1. Procedura dotycząca First Business Bank S.A.

- (19) W lipcu 2009 r. First Business Bank SA („FB Bank”) został dokapitalizowany przez Grecję kwotą 50 mln EUR w ramach środka dokapitalizowania stanowiącego część programu wsparcia na rzecz greckich banków ⁽¹⁰⁾.
- (20) Wiosną 2013 r. narodowy bank Grecji postanowił przystąpić do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji FB Bank w drodze procedury zakupu i przejęcia ⁽¹¹⁾.
- (21) Dnia 1 maja 2013 r. narodowy bank Grecji zaprosił cztery największe banki Grecji do przedstawiania niewiążących ofert na portfel aktywów i zobowiązań FB Bank. Narodowy bank Grecji stwierdził w piśmie do oferentów, że oprócz niedopasowania poziomu płynności HFSF pokryje kapitałowe potrzeby nabywcy związane z aktywami przenoszonymi z FB Bank.
- (22) Dnia 8 maja 2013 r. wstępne oferty zostały przedstawione przez bank i inny bank.
- (23) Dnia 10 maja 2013 r. bank zmodyfikował swoją ofertę.
- (24) Tego samego dnia narodowy bank Grecji przystąpił do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji FB Bank i przeniesienia jego wybranych aktywów i zobowiązań do banku.
- (25) Dnia 11 maja 2013 r. władze greckie przedłożyły Komisji informację o restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji FB Bank. Komisja zarejestrowała tę informację oraz dalsze informacje przedłożone przez władze greckie jako sprawę SA.36658 (14/NN).
- (26) Dnia 28 czerwca 2013 r. HFSF wypłacił kwotę równą dwóm trzecim niedopasowania poziomu płynności według wstępnych oszacowań.

⁽⁸⁾ Komunikat prasowy HFSF z dnia 24 grudnia 2012 r. dostępny w internecie pod adresem: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf

⁽⁹⁾ Śródroczne sprawozdanie finansowe banku z dnia 30 czerwca 2013 r., sierpień 2013 r., s. 9, dostępne w internecie pod adresem: https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/financial-information/annual-interim-financial-statements/Documents/Annual%20and%20interim%20financial%20statements/Financial%20Report%20NBG%20GROUP-BANK%2030%2006%202013_EN%20FINAL.pdf

⁽¹⁰⁾ Zob. przypis 2.

⁽¹¹⁾ Procedura zakupu i przejęcia to procedura restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji polegająca na określeniu w podmiocie prawnym będącym w trakcie likwidacji aktywów i zobowiązań wysokiej jakości i ich sprzedaży na aukcji w celu przeniesienia ich do rentownej spółki.

- (27) Dnia 29 lipca 2013 r. władze greckie zgłosiły Komisji finansowanie niedopasowania poziomu płynności w łącznej wysokości około 524 mln EUR, zgodnie z oszacowaniami dokonanyymi w chwili restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji na podstawie danych na dzień 31 marca 2013 r.
- (28) Dnia 7 listopada 2013 r. narodowy bank Grecji ostatecznie obliczył niedopasowanie poziomu płynności, które wyniosło 457 mln EUR ⁽¹²⁾.
- (29) Dnia 13 listopada 2013 r. HFSF wypłacił bankowi pozostałą kwotę niedopasowania poziomu płynności.
- (30) Dnia 25 czerwca 2014 r. władze greckie zgłosiły Komisji, że bank nie zamierza zwracać się do HFSF o zastrzyk kapitałowy na pokrycie potrzeb związanych z przeniesieniem aktywów FB Bank do banku.

1.2.2. Procedura dotycząca Probank S.A.

- (31) Dnia 10 maja 2013 r. narodowy bank Grecji wyznaczył komisarza dla Probank SA („Probank”).
- (32) W lipcu 2013 r. narodowy bank Grecji postanowił przystąpić do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Probank w drodze procedury zakupu i przejęcia.
- (33) Dnia 22 lipca 2013 r. narodowy bank Grecji zaprosił cztery największe banki Grecji do przedstawiania ofert na portfel aktywów i zobowiązań Probank. Narodowy bank Grecji stwierdził w piśmie do potencjalnych oferentów, że oprócz niedopasowania poziomu płynności HFSF pokryje kapitałowe potrzeby nabywcy związane z aktywami przeniesionymi z Probank.
- (34) Dnia 24 lipca 2013 r. wstępną ofertę przedstawił jeden z banków, a dnia 25 lipca 2013 r. wiążącą ofertę przedstawił bank.
- (35) Dnia 26 lipca 2013 r. narodowy bank Grecji przystąpił do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Probank i przeniesienia jego wybranych aktywów i zobowiązań do banku.
- (36) Dnia 29 lipca 2013 r. władze greckie zgłosiły Komisji finansowanie niedopasowania poziomu płynności w łącznej wysokości 238 mln EUR, zgodnie z oszacowaniami dokonanyymi przez narodowy bank Grecji na podstawie danych na dzień 31 marca 2013 r. Komisja zarejestrowała to zgłoszenie oraz dalsze informacje przedłożone przez władze greckie jako sprawę SA.37156 (14/NN).
- (37) Dnia 9 sierpnia 2013 r. HFSF wypłacił kwotę równą dwóm trzecim niedopasowania poziomu płynności według wstępnych oszacowań.
- (38) Dnia 30 grudnia 2013 r. narodowy bank Grecji ostatecznie obliczył niedopasowanie poziomu płynności, które wyniosło 563 mln EUR.
- (39) Dnia 31 grudnia 2013 r. HFSF wypłacił bankowi pozostałą kwotę niedopasowania poziomu płynności.
- (40) Te o samego dnia narodowy bank Grecji przedstawił Komisji kolejną informację o pełnym pokryciu niedopasowania poziomu płynności.
- (41) Dnia 25 czerwca 2014 r. władze greckie zgłosiły Komisji, że bank nie zamierza zwracać się do HFSF o zastrzyk kapitałowy na pokrycie potrzeb związanych z przeniesieniem aktywów Probank do banku.

⁽¹²⁾ HFSF, *Annual Financial Report for the year ended 31 December 2013* (Roczne sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 r.), czerwiec 2014 r., s. 8.

2. OPIS

2.1. BANK I JEGO TRUDNOŚCI

2.1.1. Ogólna sytuacja greckiego sektora bankowego

- (42) Jak pokazano w tabeli 1, w okresie od 2008 do 2012 r. realny produkt krajowy brutto („PKB”) Grecji spadł o 20 %. W związku z tym greckie banki odnotowały szybki wzrost współczynnika niewykonania zobowiązania w odniesieniu do kredytów udzielonych greckim gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom ⁽¹³⁾. Sytuacja ta miała negatywny wpływ na wyniki z aktywów uzyskiwane przez greckie banki i doprowadziła do dużych strat kredytowych.

Tabela 1

Realny wzrost PKB Grecji, 2008–2013

Grecja	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Realny wzrost PKB, %	- 0,2	- 3,1	- 4,9	- 7,1	- 6,4	- 3,9

Źródło: Eurostat, dane dostępne w internecie pod adresem: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

- (43) Ponadto w lutym 2012 r. Grecja wdrożyła program wymiany obligacji w sektorze prywatnym, znany jako program udziału sektora prywatnego. W program udziału sektora prywatnego zaangażowane były greckie banki; w trakcie tego programu rząd grecki zaoferował obecnym prywatnym obligatariuszom nowe papiery wartościowe (w tym nowe greckie obligacje skarbowe („GGB”), papiery wartościowe powiązane z PKB i noty obciążeniowe programu udziału sektora prywatnego wyemitowane przez Europejski Instrument Stabilności Finansowej („EFSF”) w zamian za istniejące greckie obligacje skarbowe z nominalnym dyskontem na poziomie 53,5 % i dłuższymi okresami zapadalności ⁽¹⁴⁾. Władze greckie ogłosiły wyniki tej wymiany obligacji dnia 9 marca 2012 r. ⁽¹⁵⁾. Wymiana spowodowała znaczne straty dla obligatariuszy (które w odniesieniu do banków greckich narodowy bank Grecji oszacował średnio na poziomie 78 % bazowej wartości nominalnej starych greckich obligacji skarbowych) i potrzeby kapitałowe, które zostały wstecznie zaksięgowane w sprawozdaniach finansowych greckich banków za 2011 r.

Tabela 2

Całkowite straty głównych banków greckich w związku z programem udziału sektora prywatnego (mln EUR)

Banki	Bazowa wartość nominalna greckich obligacji skarbowych (1)	Bazowa wartość nominalna pożyczek państwowych (2)	Całkowita bazowa wartość nominalna (3) = (1) + (2)	Strata na greckich obligacjach skarbowych w programie udziału sektora prywatnego (4)	Strata dotycząca pożyczek państwowych w programie udziału sektora prywatnego (5)	Całkowita strata brutto związana z programem udziału sektora prywatnego (6) = (4) + (5)	Całkowita strata brutto związana z programem udziału sektora prywatnego/kapitał podstawowy Tier 1 ⁽¹⁾ (grudzień 2011 r.) (%)	Całkowita strata brutto związana z programem udziału sektora prywatnego/aktywa razem (grudzień 2011 r.) (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1

⁽¹³⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych, („The Second Economic Adjustment Programme for Greece – March 2012” („Drugie program dostosowań gospodarczych dla Grecji – marzec 2012”), s. 17, dostępny w internecie pod adresem: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf

⁽¹⁴⁾ Zob. sekcja II „The restructuring of the Greek Sovereign Debt”, w: Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector, Bank of Greece, grudzień 2012 r., dostępny w internecie pod adresem: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf

⁽¹⁵⁾ Komunikat prasowy Ministerstwa Finansów z dnia 9 marca 2012 r. dostępny w internecie pod adresem: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>

Banki	Bazowa wartość nominalna greckich obligacji skarbowych (1)	Bazowa wartość nominalna pożyczek państwowych (2)	Całkowita bazowa wartość nominalna (3) = (1) + (2)	Strata na greckich obligacjach skarbowych w programie udziału sektora prywatnego (4)	Strata dotycząca pożyczek państwowych w programie udziału sektora prywatnego (5)	Całkowita strata brutto związana z programem udziału sektora prywatnego (6) = (4) + (5)	Całkowita strata brutto związana z programem udziału sektora prywatnego/kapitał podstawowy Tier 1 (1) (grudzień 2011 r.) (%)	Całkowita strata brutto związana z programem udziału sektora prywatnego/aktywa razem (grudzień 2011 r.) (%)
Pireus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Probank	415	0	415	295	0	295	105,1	8,7
FB Bank	70	0	70	49	0	49	33,8	3,1

Źródło: Bank of Greece, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector* (Sprawozdanie na temat dokapitalizowania i restrukturyzacji greckiego sektora bankowego), grudzień 2012 r., s. 14.

(1) Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 banku to jeden z regulacyjnych współczynników kapitałowych monitorowanych przez organ sprawujący nadzór nad bankami w ramach dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych.

- (44) W związku z tym, że greckie banki doświadczyły znaczących niedoborów kapitału w wyniku programu udziału sektora prywatnego i trwającej recesji, na podstawie protokołu dotyczącego polityki gospodarczej i finansowej zawartego w ramach drugiego programu dostosowania dla Grecji przez rząd grecki, Unię Europejską, Międzynarodowy Fundusz Walutowy („MFW”) i Europejski Bank Centralny („EBC”) dnia 11 marca 2012 r. udostępniono fundusze na dokapitalizowanie tych banków. Władze greckie oszacowały całkowite zapotrzebowanie banków na dokapitalizowanie oraz koszty restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji finansowane w ramach tego programu na 50 mld EUR ⁽¹⁶⁾. Kwota ta została oszacowana na podstawie testu warunków skrajnych przeprowadzonego przez narodowy bank Grecji w odniesieniu do okresu rozpoczynającego się w grudniu 2011 r. i kończącego się w grudniu 2014 r. („test warunków skrajnych z 2012 r.”), który opierał się na prognozie strat kredytowych wykonanej przez Blackrock ⁽¹⁷⁾. Fundusze na dokapitalizowanie banków greckich udostępniono poprzez HFSF. Tabela 3 przedstawia podsumowanie obliczeń dotyczących potrzeb kapitałowych głównych banków greckich wynikających z testu warunków skrajnych przeprowadzonego w 2012 r.

Tabela 3

Test warunków skrajnych z 2012 r.: potrzeby kapitałowe głównych banków greckich (mln EUR)

Banki	Referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 (grudzień 2011 r.) (1)	Łączna strata brutto w programie udziału sektora prywatnego (grudzień 2011 r.) (2)	Rezerwy związane z programem udziału sektora prywatnego (czerwiec 2011 r.) (3)	Skumulowana strata brutto prognozy ryzyka kredytowego (4)	Rezerwy na straty kredytowe (grudzień 2011 r.) (5)	Generowanie kapitału wewnętrznego (6)	Docelowy kapitał podstawowy Tier 1 (grudzień 2014 r.) (7)	Potrzeby kapitałowe (8) = (7) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5) - (6)
NBG	7 287	- 11 735	1 646	- 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	- 5 781	830	- 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839

⁽¹⁶⁾ Zob. przypis 13, s. 106.

⁽¹⁷⁾ Zob. przypis 14.

Banki	Referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 (grudzień 2011 r.) (1)	Łączna strata brutto w programie udziału sektora prywatnego (grudzień 2011 r.) (2)	Rezerwy związane z programem udziału sektora prywatnego (czerwiec 2011 r.) (3)	Skumulowana strata brutto prognozy ryzyka kredytowego (4)	Rezerwy na straty kredytowe (grudzień 2011 r.) (5)	Generowanie kapitału wewnętrznego (6)	Docelowy kapitał podstawowy Tier 1 (grudzień 2014 r.) (7)	Potrzeby kapitałowe (8) = (7) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5) - (6)
Alpha	4 526	- 4 786	673	- 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Pireus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Probank	281	- 295	59	- 462	168	147	180	282
FB Bank	145	- 49	0	- 285	167	- 29	116	168

Źródło: Bank of Greece, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector* (Sprawozdanie na temat dokapitalizowania i restrukturyzacji greckiego sektora bankowego), grudzień 2012 r., s. 8.

- (45) Zgodnie z protokołem dotyczącym polityki gospodarczej i finansowej „banki, które przedstawią rentowne plany pozyskania kapitału, uzyskają możliwość ubiegania się o publiczne wsparcie i otrzymania go w sposób pozwalający na utrzymanie zachęt dla sektora prywatnego do dokonywania zastrzyków kapitałowych, a tym samym na zminimalizowanie obciążenia podatników”⁽¹⁸⁾. Narodowy bank Grecji uznał za rentowne tylko cztery największe banki (Eurobank, National Bank of Greece, Piraeus Bank i Alpha Bank)⁽¹⁹⁾. Pierwsze dokapitalizowanie z HFSF otrzymały one w maju 2012 r.
- (46) W związku z recesją i niepewną sytuacją polityczną, od końca 2009 r. i do czerwca 2012 r. wartość depozytów krajowych w bankach greckich zmniejszyła się w sumie o 37 %. Banki te musiały płacić wyższe stopy procentowe, aby zatrzymać depozyty. Koszty depozytów zwiększyły się, powodując zmniejszenie marży odsetkowej netto tych banków. Ponieważ banki greckie zostały pozbawione dostępu do rynków finansowania międzybankowego, stały się całkowicie zależne od finansowania w ramach Eurosystemu⁽²⁰⁾, którego coraz większa część była udzielana przez narodowy bank Grecji w formie awaryjnego wsparcia płynnościowego.
- (47) Dnia 3 grudnia 2012 r. Grecja rozpoczęła program wykupu nowych greckich obligacji skarbowych otrzymanych przez inwestorów w ramach programu udziału sektora prywatnego, po cenach wynoszących od 30,2 % do 40,1 % ich wartości nominalnej⁽²¹⁾. Banki greckie wzięły udział w tym w programie wykupu, w wyniku czego zrealizowały się dalsze straty w ich bilansach, ponieważ strata księgowa (tj. różnica między wartością rynkową a wartością nominalną) zaksięgowana z tytułu tych nowych greckich obligacji skarbowych w czasie trwania programu udziału sektora prywatnego stała się w większości ostateczna i nieodwracalna⁽²²⁾.
- (48) W grudniu 2012 r. cztery największe banki greckie otrzymały drugie dokapitalizowanie pomostowe z HFSF.
- (49) Wiosną 2013 r. dokonano konwersji dokapitalizowania pomostowego czterech banków na trwałe dokapitalizowanie w akcjach zwykłych, przy czym HFSF posiadał ponad 80 % udziałów w każdym z czterech banków. W przypadku banków, które zdołały pozyskać ustaloną wcześniej ilość kapitału prywatnego, HFSF otrzymał akcje bez prawa głosu, a inwestorom prywatnym, którzy dokonali nowego zastrzyku finansowego wraz z HFSF, przyznano warranty na akcje nabyte przez HFSF.

⁽¹⁸⁾ Zob. przypis 13, s. 104.

⁽¹⁹⁾ Zob. przypis 14.

⁽²⁰⁾ Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne razem tworzą Eurosystem, system banków centralnych strefy euro.

⁽²¹⁾ Komunikat prasowy Ministerstwa Finansów z dnia 3 grudnia 2012 r. dostępny w internecie pod adresem: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>. Ten wykup własnego długu po cenie dużo niższej niż wartość nominalna doprowadził do znacznej redukcji długu Grecji.

⁽²²⁾ W przypadku gdyby wykup taki nie miał miejsca, wartość rynkowa tych obligacji mogłaby wzrosnąć w zależności od zmian innych parametrów rynku, takich jak stopy procentowe i prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązań Grecji.

- (50) W lipcu 2013 r. narodowy bank Grecji zlecił doradcy zewnętrznemu przeprowadzenie badania diagnostycznego portfeli kredytowych wszystkich greckich banków. Doradca przeprowadził prognozy straty kredytowej („CLP”) w odniesieniu do wszystkich krajowych portfeli kredytowych w greckich bankach oraz kredytów obciążonych greckim ryzykiem w zagranicznych oddziałach i spółkach zależnych w horyzoncie trzech i pół roku oraz całego okresu kredytowania. Analiza dostarczyła prognozy straty kredytowej w ramach dwóch scenariuszy makroekonomicznych – podstawowego i niekorzystnego. Prognozy straty kredytowej dla zagranicznych portfeli kredytowych zostały oszacowane przez narodowy bank Grecji z wykorzystaniem niektórych danych dostarczonych przez doradcę.
- (51) Na podstawie dokonanej przez doradcę oceny prognoz straty kredytowej jesienią 2013 r. narodowy bank Grecji rozpoczął nowy test warunków skrajnych („test warunków skrajnych z 2013 r.”), aby ocenić stabilność pozycji kapitałowej greckich banków zarówno w scenariuszu podstawowym, jak i w scenariuszu niekorzystnym. Narodowy bank Grecji przeprowadził ocenę potrzeb kapitałowych, korzystając z pomocy technicznej drugiego doradcy.
- (52) Główne komponenty oceny potrzeb kapitałowych w ramach testu warunków skrajnych z 2013 r. obejmowały (i) prognozy straty kredytowej ⁽²³⁾ dla portfeli kredytowych banków na zasadzie skonsolidowanej w odniesieniu do ryzyka greckiego i zagranicznego w ujęciu pomniejszonym o istniejące rezerwy na ryzyko kredytowe oraz (ii) szacunkową zyskowność operacyjną banków w okresie od czerwca 2013 r. do grudnia 2016 r. w oparciu o zachowawczą korektę planów restrukturyzacji, która została przedłożona narodowemu bankowi Grecji w czwartym kwartale 2013 r. Tabela 4 przedstawia podsumowanie obliczeń dotyczących potrzeb kapitałowych głównych banków greckich na podstawie scenariusza podstawowego testu warunków skrajnych z 2013 r.

Tabela 4

Test warunków skrajnych z 2013 r.: skonsolidowane potrzeby kapitałowe głównych banków greckich w scenariuszu podstawowym (mln EUR)

Banki	Referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 (czerwiec 2013 r.) (1)	Rezerwa na straty kredytowe (czerwiec 2013)	Prognozy straty kredytowej dla ryzyka greckiego (3)	Prognozy straty kredytowej w odniesieniu do ryzyka zagranicznego ⁽¹⁾ (4)	Generowanie kapitału wewnętrznego (5)	Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 w teście warunków skrajnych (grudzień 2016 r.) (6)	Potrzeby kapitałowe (7) = (6) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5)
NBG ⁽²⁾	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ⁽³⁾	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Pireus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425

Źródło: Bank of Greece, 2013 Stress Test of the Greek Banking Sector (Test warunków skrajnych dla greckiego sektora bankowego z 2013 r.), marzec 2014 r., s. 42.

⁽¹⁾ Wpływ prognoz straty kredytowej w odniesieniu do ryzyka zagranicznego obliczono po opodatkowaniu za granicą oraz z uwzględnieniem zobowiązań dotyczących zbycia, omawianych wówczas z Dyrekcją Generalną ds. Konkurencji Komisji.

⁽²⁾ Rezerwy na straty kredytowe NBG na dzień 30 czerwca 2013 r. z uwzględnieniem *pro forma* rezerw First Business Bank i Probank.

⁽³⁾ Rezerwy na straty kredytowe Eurobank na dzień 30 czerwca 2013 r. z uwzględnieniem *pro forma* rezerw New Hellenic Postbank i New Proton Bank, które bank nabył w sierpniu 2013 r.

- (53) Dnia 6 marca 2014 r. narodowy bank Grecji przedstawił wyniki testu warunków skrajnych z 2013 r. i zwrócił się do banków o przedłożenie do połowy kwietnia 2014 r. planów pozyskania przez nie kapitału na pokrycie potrzeb kapitałowych w scenariuszu podstawowym.
- (54) Między końcem marca 2013 r. a początkiem maja 2014 r. cztery banki przystąpiły do podwyższania kapitału.

⁽²³⁾ Prognozy straty kredytowej obejmują straty z nowych kredytów udzielonych w Grecji w okresie od czerwca 2013 r. do grudnia 2016 r.

2.1.2. **Beneficjent**

- (55) Bank świadczy uniwersalne usługi bankowe, głównie w Grecji, Turcji oraz innych krajach Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej [na Cyprze, w Rumunii, Bułgarii, Serbii, Albanii i w byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii („FYROM”)]. Oferuje pełny zakres produktów i usług bankowych i finansowych dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Prowadzi działalność w zakresie bankowości detalicznej, korporacyjnej i prywatnej, zarządzania aktywami, ubezpieczeń, zasobów finansowych, rynków kapitałowych oraz innych usług. Bank ma siedzibę w Grecji, a jego akcje są notowane na giełdzie papierów wartościowych w Atenach. Na dzień 30 września 2012 r. bank zatrudniał łącznie 37 831 osób ⁽²⁴⁾, z których około jedna trzecia pracowała w Grecji, jedna trzecia w Turcji, zaś pozostała jedna trzecia w innych krajach, głównie w Europie Południowo-Wschodniej.
- (56) Bank uczestniczył w programie udziału sektora prywatnego, wymieniając greckie obligacje skarbowe i pożyczki państwowe o bazowej wartości nominalnej 14 749 mln EUR. Jego całkowite obciążenie z tytułu programu udziału sektora prywatnego wyniosło ogółem około 11 735 mln EUR przed opodatkowaniem i zostało w całości zaksięgowane w księgach rachunkowych za 2011 r. ⁽²⁵⁾. Podczas programu wykupu w grudniu 2012 r. bank sprzedał nowe greckie obligacje skarbowe, które otrzymał w ramach programu udziału sektora prywatnego, ze znacznym dyskontem w stosunku do wartości nominalnej. W wyniku sprzedaży zrealizowały się jego straty na nowych greckich obligacjach skarbowych.
- (57) Główne dane finansowe banku na grudzień 2010 r., grudzień 2011 r., grudzień 2012 r. i grudzień 2013 r. (dane skonsolidowane według rocznych sprawozdań finansowych) przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5

Główne dane National Bank of Greece – 2010, 2011, 2012 i 2013 ⁽¹⁾

Zysk i strata (mln EUR)	2010	2011	2012	2013
Wynik odsetkowy netto	4 148	3 843	3 365	3 157
Przychody operacyjne ogółem	4 639	4 372	3 527	3 771
Koszty operacyjne ogółem	- 2 512	- 2 541	- 2 322	- 2 547
Dochód przed odpisem na rezerwy	2 127	1 833	1 205	1 224
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na pokrycie ryzyka kredytowego	- 1 450	- 3 439	- 2 966	- 1 373
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości greckich obligacji skarbowych i pożyczek objętych programem udziału sektora prywatnego	0	- 11 783	- 187	0
Zysk/strata netto	440	- 12 325	- 2 131	807
Wybrane dane ilościowe (mln EUR)	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2013 r.
Wartość netto kredytów i zaliczek na rzecz klientów ogółem	77 262	71 496	69 135	67 250
Depozyty	68 039	59 544	58 722	62 876

⁽²⁴⁾ http://www.nbg.gr/wps/wcm/connect/91c0c238-1219-4f87-b0d6-0a3e9c62f4c3/Summary+finansial+data+30+09+2013_EN.pdf?MOD=AJPERES&CONVERT_TO=url&CACHEID=91c0c238-1219-4f87-b0d6-0a3e9c62f4c3

⁽²⁵⁾ Zob. tabela 2.

Zysk i strata (mln EUR)	2010	2011	2012	2013
Aktywa razem	120 745	106 870	104 798	110 930
Kapitał własny razem ⁽²⁾	10 905	- 253	- 2 042	7 874

(1) Źródła:

2012 i 2013 r.: Wyniki finansowe za 2013 r. – Skonsolidowane sprawozdanie finansowe, s. 42–43.

2011 r.: Wyniki finansowe za 2012 r. – Skonsolidowane sprawozdanie finansowe, s. 44–45.

2010 r.: Wyniki finansowe za 2010 r. – Skonsolidowane sprawozdanie finansowe, s. 42–43.

(2) Podane kwoty kapitału własnego obejmują:

— w przypadku 2010 r. akcje uprzywilejowane o wartości 350 mln EUR otrzymane od Grecji w 2009 r.,

— w przypadku lat 2011, 2012 i 2013 akcje uprzywilejowane o wartości 1 350 mln EUR otrzymane od Grecji w latach 2009 i 2011.

Kwoty te nie uwzględniają dokapitalizowania pomostowego, które bank otrzymał w 2012 r. w wysokości 9 756 mln EUR.

- (58) Tabela 5 pokazuje, że oprócz ogromnych strat, zaksięgowanych w 2011 r. w związku z programem udziału sektora prywatnego (11 735 mln EUR ⁽²⁶⁾), bank ucierpiał z powodu spadku dochodów (między innymi z powodu wyższych kosztów depozytów) oraz wysokich i stale zwiększających się odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości portfeli kredytowych w Grecji i za granicą. Poziom płynności banku pogorszył się znacznie z powodu odpływu depozytów, lecz wskaźnik kredytów do depozytów netto banku pozostał względnie niski w porównaniu do innych greckich banków (118 % na dzień 31 grudnia 2012 r. ⁽²⁷⁾).
- (59) Po teście warunków skrajnych z 2013 r., według którego potrzeby kapitałowe banku oszacowano na 2 183 mln EUR w ramach scenariusza podstawowego, bank starał się pozyskać 2,5 mld EUR kapitału na rynku.
- (60) Dnia 6 maja 2014 r. bank ogłosił rozpoczęcie budowy księgi popytu ⁽²⁸⁾ na kwotę 2,5 mld EUR ⁽²⁹⁾.
- (61) Dnia 9 maja 2014 r. bank ogłosił emisję i plasowanie nowych akcji zwykłych o wartości 1 136,4 mln EUR, w cenie 2,20 EUR za akcję, w celu uzyskania całkowitych wpływów brutto w wysokości 2,5 mld EUR ⁽³⁰⁾. Podwyższenie kapitału podstawowego odbyło się w drodze anulowania praw pierwszeństwa, przysługujących dotychczasowym akcjonariuszom, zgodnie z decyzją walnego zgromadzenia akcjonariuszy, które odbyło się w Atenach dnia 10 maja 2014 r. ⁽³¹⁾ HFSF zatwierdził podwyższenie kapitału podstawowego na podstawie dwóch sprawozdań z wyceny przeprowadzonej przez niezależnych ekspertów zgodnie z ustawą 3864 ⁽³²⁾.

2.2. TRANSAKcje NABYCIA PRZEPROWADZANE PRZEZ BANK W SEKTORZE GRECKIEJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ

2.2.1. Nabycie wybranych aktywów trzech banków spółdzielczych

- (62) Dnia 18 marca 2012 r. narodowy bank Grecji stwierdził, że trzy banki spółdzielcze nie spełniają wymogów adekwatności kapitałowej, i uznał, że nie będą one zdolne do podwyższenia swojego kapitału. Dlatego też narodowy bank Grecji postanowił cofnąć ich koncesje i postawić je w stan likwidacji.
- (63) Narodowy bank Grecji uznał, że podjęcie środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, w szczególności sprzedaż depozytów na aukcji w kontekście ram restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (art. 63D ustawy 3601/2007) oraz pokrycie odnośnego poziomu niedopasowania płynności miały zasadnicze znaczenie dla utrzymania wzrostu zaufania ze strony deponentów, który nastąpił po udanym przeprowadzeniu programu udziału sektora prywatnego oraz drugiego programu dostosowania, gdyż nastroje na rynku, które poprawiły się chwilę wcześniej, cechowała wciąż chwiejność. Narodowy bank Grecji oszacował, że na dzień 19 marca 2012 r. całkowita kwota depozytów złożonych przez klientów (na podstawie niezwyfikowanych danych na dzień 30 września 2013 r.) w tych trzech bankach spółdzielczych wynosiła ok. 325 mln EUR.

⁽²⁶⁾ Zob. tabela 2.

⁽²⁷⁾ Według skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2012 r.

⁽²⁸⁾ Budowa księgi popytu polega na skontaktowaniu się z potencjalnymi inwestorami w celu zarejestrowania ich zamówień w arkuszu zleceń z myślą o zakończeniu procesu podwyższenia kapitału.

⁽²⁹⁾ https://www.nbg.gr/english/the-group/press-office/press-releases/Documents/Launch_press_release.06.05.2014.pdf

⁽³⁰⁾ https://www.nbg.gr/english/the-group/press-office/press-releases/Documents/20140509%20Pricing%20Press%20Release_%ce%95%ce%9d.pdf

⁽³¹⁾ <https://www.nbg.gr/en/the-group/press-office/press-releases/update-regarding-the-egm-10-5-14>

⁽³²⁾ http://www.hfsf.gr/files/press_release_20140509_en.pdf

- (64) Narodowy bank Grecji przystąpił do procedury zakupu i przejęcia, w toku której na nabywcę miały zostać przeniesione wszystkie depozyty, w tym depozyty międzybankowe, a także należności i zobowiązania wobec Greckiego Funduszu Depozytów i Gwarancji Inwestycyjnych („HDIGF”), nie miały natomiast zostać przeniesione żadne kredyty. Dnia 20 marca 2012 r. narodowy bank Grecji zaprosił pięć największych wówczas greckich instytucji kredytowych do przedłożenia ofert. Wiążące oferty zostały złożone przez bank i trzy inne banki. Wybrano ofertę banku ze względu na wysokość wynagrodzenia i czas potrzebny na ukończenie przeniesienia. Bank oferował wynagrodzenie w kwocie równej [...] (*) % przenoszonych depozytów i szacował, że przeniesienie może zostać ukończone w ciągu jednego dnia roboczego.

2.2.1.1. *Bank spółdzielczy Lesvos-Limnos („bank Lesvos-Limnos”)*

- (65) Dnia 23 marca 2012 r. narodowy bank Grecji zdecydował, że depozyty oraz należności i zobowiązania banku Lesvos-Limnos wobec HDIGF zostaną przeniesione do banku ⁽³³⁾. Według narodowego banku Grecji ⁽³⁴⁾ wartość godziwa przenoszonych zobowiązań wynosiła [...] mln EUR, nie przenoszono natomiast żadnych aktywów. Wynagrodzenie obliczono ⁽³⁵⁾ na [...] mln EUR, tj. [...] % przenoszonych depozytów. Niedopasowanie poziomu płynności zostało pokryte przez HFSF zgodnie z art. 63D ust. 13 ustawy 3601/2007. Dnia 10 kwietnia 2012 r. HFSF wypłacił kwotę równą dwóm trzecim całkowitego niedopasowania poziomu płynności w obligacjach EFSE, zarazem zobowiązując się do wypłacenia pozostałej kwoty z chwilą ostatecznego obliczenia niedopasowania poziomu płynności. Dnia 22 czerwca 2012 r. narodowy bank Grecji ostatecznie obliczył niedopasowanie poziomu płynności dla banku Lesvos-Limnos, które wyniosło 56,6 mln EUR. HFSF wypłacił kwotę równą niepokrytemu niedopasowaniu poziomu płynności dnia 20 lipca 2012 r.
- (66) W chwili poddania go restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji bank Lesvos-Limnos zatrudniał 37 osób i miał 3 oddziały. Bank nie przejął żadnych oddziałów banku Lesvos-Limnos, a jego pracownicy zostali zwolnieni.

2.2.1.2. *Bank spółdzielczy Achaia („bank Achaia”)*

- (67) Dnia 23 marca 2012 r. narodowy bank Grecji zdecydował, że depozyty oraz należności i zobowiązania banku Achaia wobec HDIGF zostaną przeniesione do banku ⁽³⁶⁾. Według narodowego banku Grecji ⁽³⁷⁾ wartość godziwa przenoszonych zobowiązań wynosiła [...] mln EUR, nie przenoszono natomiast żadnych aktywów. Wynagrodzenie obliczono ⁽³⁸⁾ na [...] mln EUR, tj. [...] % kapitału przenoszonych depozytów. Niedopasowanie poziomu płynności zostało pokryte przez HFSF zgodnie z art. 63D ust. 13 ustawy 3601/2007. Dnia 10 kwietnia 2012 r. HFSF wypłacił kwotę równą dwóm trzecim całkowitego niedopasowania poziomu płynności w obligacjach EFSE, zarazem zobowiązując się do wypłacenia pozostałej kwoty z chwilą ostatecznego obliczenia niedopasowania poziomu płynności. Dnia 22 czerwca 2012 r. narodowy bank Grecji ostatecznie obliczył niedopasowanie poziomu płynności dla banku Achaia, które wyniosło 212,9 mln EUR. HFSF wypłacił kwotę równą niepokrytemu niedopasowaniu poziomu płynności dnia 20 lipca 2012 r.
- (68) W chwili poddania go restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji bank Achaia zatrudniał 103 osoby i miał 13 oddziałów. Bank nie przejął żadnych oddziałów banku Achaia, a jego pracownicy zostali zwolnieni.

2.2.1.3. *Bank spółdzielczy Lamia („bank Lamia”)*

- (69) Dnia 23 marca 2012 r. narodowy bank Grecji zdecydował, że depozyty oraz należności i zobowiązania banku Lamia wobec HDIGF zostaną przeniesione do banku ⁽³⁹⁾. Według narodowego banku Grecji wartość godziwa przenoszonych zobowiązań wynosiła [...] mln EUR, nie przenoszono natomiast żadnych aktywów. Wynagrodzenie obliczono ⁽⁴⁰⁾ na [...] mln EUR, tj. [...] % kapitału przenoszonych depozytów. Niedopasowanie poziomu płynności zostało pokryte przez HFSF zgodnie z art. 63D ust. 13 ustawy 3601/2007. Dnia 10 kwietnia 2012 r. HFSF wypłacił kwotę równą dwóm trzecim całkowitego niedopasowania poziomu płynności w obligacjach EFSE, zarazem zobowiązując się do wypłacenia pozostałej kwoty z chwilą ostatecznego obliczenia niedopasowania poziomu płynności. Dnia 22 czerwca 2012 r. narodowy bank Grecji ostatecznie obliczył niedopasowanie poziomu płynności dla banku Lamia, które wyniosło 56,3 mln EUR. HFSF wypłacił kwotę równą niepokrytemu niedopasowaniu poziomu płynności dnia 20 lipca 2012 r.
- (70) W chwili poddania go restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji bank Lamia zatrudniał 47 osób i miał 5 oddziałów. Bank nie przejął żadnych oddziałów banku Lamia, a jego pracownicy zostali zwolnieni.

(*) Poufne informacje.

⁽³³⁾ Decyzja 1/4/23.3.2012 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁴⁾ Decyzja 1/6/23.3.2012 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁵⁾ Decyzja 1/5/23.3.2012 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁶⁾ Decyzja 1/1/23.3.2012 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁷⁾ Decyzja 1/3/23.3.2012 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁸⁾ Decyzja 1/2/23.3.2012 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁹⁾ Decyzja 1/7/23.3.2012 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽⁴⁰⁾ Decyzja 1/8/23.3.2012 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

- (71) Kwoty niedopasowania poziomu płynności trzech banków spółdzielczych przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6

Ostateczna kwota niedopasowania poziomu płynności trzech banków spółdzielczych

	Ostateczne niedopasowanie (mln EUR)
Bank Lesvos-Limnos	56,6
Banka Achaia	212,9
Bank Lamia	56,3
Ogółem	325,8

Źródła: Decyzje 3/1, 3/2, 3/3 z dnia 22 czerwca 2012 r. komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

2.2.2. Nabycie wybranych aktywów i zobowiązań First Business Bank

- (72) FB Bank był małym bankiem o sumie bilansowej wynoszącej w chwili poddania go restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji 1,4 mld EUR oraz z udziałem w rynku mniejszym niż 1 % kredytów i depozytów. FB Bank miał 19 oddziałów w całej Grecji i na dzień 31 grudnia 2012 r. zatrudniał 260 osób.
- (73) W ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków FB Bank otrzymał (i) zastrzyk kapitałowy w wysokości 50 mln EUR od państwa greckiego w lipcu 2009 r., (ii) greckie rządowe papiery wartościowe na kwotę 60 mln EUR w maju 2012 r. ⁽⁴¹⁾ oraz (iii) gwarancję państwową na wyemitowane obligacje o wartości nominalnej 50 mln EUR w marcu 2011 r.
- (74) FB Bank uczestniczył w programie udziału sektora prywatnego, wymieniając greckie obligacje skarbowe o bazowej wartości nominalnej 70 mln EUR. Jak wynika z tabeli 2, jego całkowite obciążenie z tytułu programu udziału sektora prywatnego wynosiło ok. 49 mln EUR przed opodatkowaniem. Tabela 3 pokazuje, że na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r. potrzeby kapitałowe FB Bank oszacowano na 168 mln EUR.
- Nabycie First Business Bank
- (75) Dnia 8 listopada 2012 r. narodowy bank Grecji zwrócił się do FB Bank o zakończenie procesu podwyższenia kapitału do dnia 30 kwietnia 2013 r. w celu przywrócenia jego współczynnika kapitału podstawowego Tier 1.
- (76) Ponieważ do dnia 30 kwietnia 2013 r. FB Bank nie zdołał pozyskać wymaganego kapitału, narodowy bank Grecji przystąpił do wycofania licencji FB Bank i postawił go w stan likwidacji.
- (77) Narodowy bank Grecji uznał, że podjęcie środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji poprzez przeprowadzenie procedury zakupu i przejęcia, w szczególności pokrycie odnośnego niedopasowania poziomu płynności i potrzeb kapitałowych związanych z przenoszonymi aktywami, ma kluczowe znaczenie dla utrzymania zaufania deponentów do greckiego systemu bankowego, a zatem do zachowania stabilności finansowej. Dnia 31 grudnia 2012 r. narodowy bank Grecji oszacował całkowitą wielkość depozytów klientów w FB Bank na ok. 1 278 mln EUR, z czego tylko kwota 830 mln EUR była objęta gwarancją HDIGF. Dlatego też gdyby FB Bank został postawiony w stan likwidacji bez zastosowania środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, bez pokrycia pozostałyby depozyty na kwotę ok. 448 mln EUR.
- (78) Przez wzgląd na wspomnianą stabilność finansową narodowy bank Grecji przystąpił do aukcji wybranych aktywów i zobowiązań FB Bank, w tym depozytów. Niemniej nabycie aktywów FB Bank mogło skutkować dla nabywcy dalszymi potrzebami kapitałowymi, a zatem żaden bank nie zdecydowałby się na nabycie wybranych aktywów i zobowiązań. Narodowy bank Grecji, w piśmie do HFSF z dnia 8 maja 2013 r., stwierdził, że uważa za właściwe, aby HFSF pokrył te potrzeby kapitałowe jako część kosztów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. W swojej ostatecznej wiążącej ofercie z dnia 10 maja 2013 r. bank wystąpił z wnioskiem, aby potrzeby kapitałowe powstałe w związku z nabyciem aktywów przenoszonych z FB Bank zostały pokryte przez HFSF. W czasie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji narodowy bank Grecji oszacował wielkość tych potrzeb na 100 mln EUR ⁽⁴²⁾.

⁽⁴¹⁾ FB Bank otrzymał greckie rządowe papiery wartościowe w styczniu 2009 r., a ich termin zapadalności upłynął w grudniu 2011 r.

⁽⁴²⁾ Wiadomość poczty elektronicznej od narodowego banku Grecji skierowana do Komisji, 11 maja 2013 r.

- (79) Dnia 8 maja 2013 r. tylko bank i inny bank przedstawiły niewiążące oferty. Obie oferty opierały się na założeniu, że HFSF pokryje zarówno niedopasowanie poziomu płynności, jak i potrzeby kapitałowe związane z przenoszonymi aktywami. Dnia 10 maja 2013 r. bank przedstawił swoją ostateczną ofertę. Narodowy bank Grecji postanowił przenieść aktywa i zobowiązania FB Bank do banku, gdyż jego ofertę uznano za korzystniejszą.
- (80) Kredyty konsumenckie (inne niż kredyty o stałe opóźnionej spłacie) i większość sald gotówkowych, a także wartości niematerialne i prawne oraz wartość firmy, prawa własności, umowy związane z dzierżawą lub zakupem nieruchomości, zobowiązania międzybankowe i depozyty klientów przeniesiono do banku.
- (81) Według wstępnej oceny narodowego banku Grecji dokonanej w czasie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji⁽⁴³⁾ wartość zobowiązań przeniesionych z FB Bank do banku oszacowano na 1 402 mln EUR, natomiast wartość przeniesionych aktywów na 878 mln EUR, a zatem różnica między tymi kwotami stanowiła niedopasowanie poziomu płynności wynoszące 524 mln EUR. Niedopasowanie poziomu płynności zostało pokryte zgodnie z art. 63D ust. 13 ustawy 3601/2007 przez HFSF, który dnia 28 czerwca 2013 r. wypłacił dwie trzecie szacowanej kwoty niedopasowania poziomu płynności, tj. 349,6 mln EUR. Ostatecznie obliczone przez narodowy bank Grecji dnia 7 listopada 2013 r. niedopasowanie poziomu płynności⁽⁴⁴⁾ wyniosło 457 mln EUR, w związku z czym dnia 13 listopada 2013 r.⁽⁴⁵⁾ HFSF wypłacił bankowi saldo w kwocie 107,4 mln EUR.

2.2.3. Nabycie wybranych aktywów i zobowiązań Probank

- (82) Na dzień 31 marca 2013 r. Probank posiadał sieć 112 oddziałów na terenie Grecji i zatrudniał 1 087 osób⁽⁴⁶⁾.
- (83) Na dzień 30 czerwca 2013 r. suma bilansowa Probank wynosiła ok. 3,2 mld EUR⁽⁴⁷⁾. Na dzień 31 marca 2013 r. udziały rynkowe Probank wynosiły 1,1 % w kredytach i 1,7 % w depozytach.
- (84) Probank uczestniczył w programie udziału sektora prywatnego, wymieniając greckie obligacje skarbowe o bazowej wartości nominalnej 415 mln EUR. Jak wynika z tabeli 2, jego całkowite obciążenie z tytułu programu udziału sektora prywatnego wynosiło ok. 295 mln EUR przed opodatkowaniem. Tabela 3 pokazuje, że na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r. potrzeby kapitałowe Probank oszacowano na 282 mln EUR.

Nabycie Probank

- (85) Dnia 26 października 2012 r. narodowy bank Grecji wezwał Probank do podwyższenia kapitału do 282 mln EUR.
- (86) Ponieważ Probank nie zdołał podwyższyć swojego kapitału, w lipcu 2013 r. narodowy bank Grecji przystąpił do wycofania jego licencji i postawił go w stan likwidacji⁽⁴⁸⁾. Dokładniej rzecz biorąc, fundusze własne Probank miały wartość ujemną i szacowano je na -16 mln EUR, na podstawie danych na dzień 31 marca 2013 r. w ujęciu skonsolidowanym. Dlatego też Probank nie spełniał minimalnych wymogów kapitałowych, a jego fundusze własne były niższe niż minimalny kapitał podstawowy jakiegokolwiek banku, określony w art. 5 ust. 4 lit. a) ustawy 3601/2007.
- (87) Narodowy bank Grecji uznał, że środki restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania zaufania deponentów do greckiego systemu bankowego, a zatem dla zachowania stabilności finansowej. Dnia 31 marca 2013 r. narodowy bank Grecji oszacował całkowitą wielkość depozytów klientów w Probank na ok. 3 123 mln EUR, z czego tylko kwota 1 998 mln EUR była objęta gwarancją HDIGF. Dlatego też gdyby Probank został postawiony w stan likwidacji bez zastosowania środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, bez pokrycia pozostałyby depozyty w wysokości ok. 1 125 mln EUR.
- (88) Z powyższych względów stabilności finansowej narodowy bank Grecji przystąpił do aukcji wybranych aktywów i zobowiązań Probank, w tym depozytów. Niemniej nabycie aktywów Probank mogło skutkować dla nabywcy dalszymi potrzebami kapitałowymi, a zatem żaden bank nie zdecydowałby się na nabycie wybranych aktywów i zobowiązań. Dlatego też w swojej ostatecznej wiążącej ofercie z dnia 25 lipca 2013 r. bank wystąpił z wnioskiem, aby potrzeby kapitałowe powstałe w związku z nabyciem aktywów przenoszonych z Probank zostały pokryte przez HFSF. Oceniając złożone oferty HFSF wziął pod uwagę wymagane zobowiązanie do pokrycia wspomnianych potrzeb kapitałowych. Kwotę tych potrzeb kapitałowych oszacowano na [180–280] mln EUR⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴³⁾ Decyzja 10/2/10.5.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽⁴⁴⁾ Decyzja 13/1/7.11.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽⁴⁵⁾ *Report of the Hellenic Financial Stability Fund's Activities for the period July – December 2013* (Sprawozdanie z działalności Greckiego Funduszu Stabilności Finansowej za okres lipiec–grudzień 2013 r.), dostępne w internecie pod adresem: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf

⁽⁴⁶⁾ Oferta banku z dnia 25 lipca 2013 r., na podstawie danych udostępnionych przez narodowy bank Grecji, na dzień 31 marca 2013 r.

⁽⁴⁷⁾ Dane przedstawione przez narodowy bank Grecji dnia 2 kwietnia 2014 r.

⁽⁴⁸⁾ Decyzja 85/1/26.7.2013 komisji ds. kredytu i ubezpieczeń narodowego banku Grecji.

⁽⁴⁹⁾ HFSF, Probank – Review of submitted offers (*Probank – Przegląd złożonych ofert*), 25 lipca 2013 r.

- (89) Dnia 24 lipca 2013 r. wstępną ofertę przedstawił inny duży bank grecki, a dnia 25 lipca 2013 r. swoją ofertę przedstawił bank. Obie oferty opierały się na założeniu, że HFSF pokryje zarówno niedopasowanie poziomu płynności, jak i potrzeby kapitałowe związane z przenoszonymi aktywami. Narodowy bank Grecji postanowił przenieść aktywa i zobowiązania Probank do banku, gdyż jego ofertę uznano za korzystniejszą.
- (90) Kredyty konsumenckie (inne niż kredyty o stale opóźnionej spłacie) i większość sald gotówkowych, a także wartości niematerialne i prawne oraz wartość firmy, prawa własności, umowy związane z dzierżawą lub zakupem nieruchomości, zobowiązania międzybankowe i depozyty klientów przeniesiono do banku.
- (91) Według wstępnej oceny narodowego banku Grecji dokonanej w czasie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji⁽⁵⁰⁾ wartość zobowiązań przeniesionych z Probank do banku oszacowano na 3 198,9 mln EUR, natomiast wartość przeniesionych aktywów na 2 961,4 mln EUR, a zatem różnica między tymi kwotami stanowiła niedopasowanie poziomu płynności wynoszące 237,6 mln EUR. Niedopasowanie poziomu płynności zostało pokryte zgodnie z art. 63D ust. 13 ustawy 3601/2007 przez HFSF, który dnia 9 sierpnia 2013 r. wypłacił w gotówce dwie trzecie szacowanej kwoty niedopasowania poziomu płynności, tj. 158,4 mln EUR. Ostatecznie niedopasowanie poziomu płynności obliczone dnia 30 grudnia 2013 r. przez narodowy bank Grecji wyniosło 562,7 mln EUR⁽⁵¹⁾. Dnia 31 grudnia 2013 r. HFSF wypłacił bankowi saldo 404,4 mln EUR w gotówce⁽⁵²⁾.

2.3. ŚRODKI POMOCY

2.3.1. Środki pomocy przyznane bankowi w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków (środki L1 i A)

- (92) Ze środków dokapitalizowania, gwarancji i rządowej pożyczki obligacyjnej w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków bank uzyskał szereg rodzajów pomocy.

2.3.1.1. Pomoc państwa na utrzymanie płynności finansowej przyznana w ramach środka gwarancji i środka rządowej pożyczki obligacyjnej (środek L1)

- (93) Bank skorzystał i nadal korzysta z pomocy w ramach środka gwarancji i środka rządowej pożyczki obligacyjnej. Pomoc ta będzie określana w niniejszej decyzji jako „środek L1”. Na dzień 30 listopada 2013 r.⁽⁵³⁾ gwarancje udzielone bankowi wynosiły ok. 14,8 mld EUR. W tym terminie kwota niespłaconych rządowych pożyczek obligacyjnych udzielonych bankowi wyniosła 847 mln EUR. Na dzień 15 kwietnia 2011 r. bank otrzymał pożyczki w formie obligacji rządowych na kwotę 787 mln EUR i skorzystał z gwarancji państwowych w wysokości 12,9 mld EUR.
- (94) W planie restrukturyzacji banku przedłożonym Komisji przez władze greckie dnia 25 czerwca 2014 r. władze greckie zasygnalizowały swój zamiar dalszego udzielania bankowi gwarancji i pożyczek w formie obligacji rządowych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków w okresie restrukturyzacji.

2.3.1.2. Dokapitalizowanie przez państwo przyznane w ramach środka dokapitalizowania (środek A)

- (95) W maju 2009 r. i grudniu 2011 r., w ramach środka dokapitalizowania bank otrzymał od Grecji zastrzyki kapitałowe, odpowiednio w kwotach 350 mln EUR i 1 000 mln EUR, które stanowiły łącznie 1 350 mln EUR (środek A), czyli równowartość 2 % aktywów ważonych ryzykiem posiadanych wówczas przez bank.
- (96) Dokapitalizowanie przeprowadzono w formie subskrypcji przez Grecję akcji uprzywilejowanych o kuponie 10 % i pięcioletnim terminie zapadalności. W 2010 r. przedłużono termin zapadalności akcji uprzywilejowanych, zwiększając jednocześnie wynagrodzenie z tytułu tych akcji. Od upływu pierwotnego terminu pięciu lat, jeżeli nie nastąpi wykup akcji uprzywilejowanych, a walne zgromadzenie akcjonariuszy nie podjęło żadnej decyzji dotyczącej wykupu tych akcji, grecki Minister Finansów będzie zwiększał kupon o 2 % rocznie w sposób skumulowany (tzn. kupon wyniesie 12 % za szósty rok, 14 % za siódmy rok itd.).

⁽⁵⁰⁾ Decyzja 12/2/26.7.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽⁵¹⁾ Różnica wynikała głównie z faktu, że rzeczywista kwota przeniesionych kredytów brutto była niższa od pierwotnie oszacowanej o 197 mln EUR, rezerwy na kredyty również wzrosły o 141 mln EUR, obniżono wycenę portfela akcji i obligacji, a także wycenę zobowiązań i głównie depozytów.

⁽⁵²⁾ *Report of the Hellenic Financial Stability Fund's Activities for the period July – December 2013* (Sprawozdanie z działalności Greckiego Funduszu Stabilności Finansowej za okres lipiec–grudzień 2013 r.), dostępne w internecie pod adresem: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf

⁽⁵³⁾ Zgodnie ze sprawozdaniem dotyczącym wykorzystania środka gwarancji i środka rządowej pożyczki obligacyjnej przedstawionym przez Grecję dnia 13 grudnia 2013 r.

2.3.2. Gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe (środek L2)

- (97) Awaryjne wsparcie płynnościowe stanowi wyjątkowy środek umożliwiający wypłacalnej instytucji finansowej, która doświadcza tymczasowych problemów z płynnością, otrzymanie finansowania w ramach Eurosystemu, przy czym operacja nie stanowi elementu jednolitej polityki pieniężnej. Stopa procentowa, jaką taka instytucja finansowa płaci za awaryjne wsparcie płynnościowe, wynosi [...] punktów bazowych więcej niż stopa procentowa, którą płaci ona za zwykle refinansowanie z EBC.
- (98) Narodowy bank Grecji jest odpowiedzialny za program awaryjnego wsparcia płynnościowego, co znaczy, że wszelkie koszty i ryzyko związane z udzielaniem awaryjnego wsparcia płynnościowego ponosi narodowy bank Grecji ⁽⁵⁴⁾. Grecja przyznała narodowemu bankowi Grecji gwarancję państwową, która odnosi się do całkowitej kwoty awaryjnego wsparcia płynnościowego udzielanego przez narodowy bank Grecji. Przyjęcie art. 50 ust. 7 ustawy 3943/2011, którym zmieniono art. 65 ust. 1 ustawy 2362/1995, pozwoliło Ministrowi Finansów na przyznanie narodowemu bankowi Grecji gwarancji w imieniu państwa, aby zabezpieczyć wiarygodność narodowego banku Grecji wobec instytucji kredytowych. Banki korzystające z awaryjnego wsparcia płynnościowego muszą wnieść opłatę gwarancyjną na rzecz państwa wynoszącą [...] punktów bazowych.
- (99) Według stanu na dzień 31 stycznia 2012 r. bank skorzystał z gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego w wysokości 8,6 mld EUR ⁽⁵⁵⁾, zaś według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. bank skorzystał z gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego w wysokości 30,9 mld EUR ⁽⁵⁶⁾.

2.3.3. Środki pomocy przyznane bankowi poprzez HFSF (środki B1, B2 i B3)

- (100) Od 2012 r. bank skorzystał z szeregu środków wsparcia kapitałowego przyznanych mu przez HFSF. Tabela 7 przedstawia przegląd tych środków pomocy.

Tabela 7

Środki pomocy przyznane bankowi poprzez HFSF

	Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe – maj 2012 r. (mln EUR)	Drugie dokapitalizowanie pomostowe – grudzień 2012 r. (mln EUR)	Dokapitalizowanie z wnosy 2013 r. – maj 2013 r. (mln EUR)
Środek	B1	B2	B3
Kwota (mln EUR)	7 430	2 326	8 677

2.3.3.1. Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe (środek B1)

- (101) Szczegółowy opis pierwszego dokapitalizowania pomostowego z maja ⁽⁵⁷⁾ 2012 r. (środek B1) znajduje się w motywach 14–33 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NGB. Kontekst i główne cechy tego środka zostały przedstawione w niniejszej sekcji.
- (102) Dnia 20 kwietnia 2012 r. HFSF udzielił bankowi pisemnego zobowiązania dotyczącego udziału w planowanym podwyższeniu kapitału podstawowego banku w kwocie do 6,9 mld EUR.
- (103) Dnia 28 maja 2012 r. HFSF przekazał bankowi obligacje EFSF o wartości 7,4 mld EUR w ramach środka B1 zgodnie z przepisami dotyczącymi dokapitalizowania pomostowego określonymi w ustawie 3864/2010 ustanawiającej HFSF („ustawa o HFSF”). W motywie 50 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NGB Komisja stwierdziła, że „dokapitalizowanie pomostowe sfinalizowane w dniu 28 maja 2012 r. stanowi wykonanie zobowiązania podjętego w pisemnym zobowiązaniu i tym samym kontynuację tej samej pomocy”. Zarówno kwoty zapewnione w pisemnym zobowiązaniu, jak i w ramach dokapitalizowania pomostowego zostały

⁽⁵⁴⁾ Zgodnie z pismem narodowego banku Grecji z dnia 7 listopada 2011 r. „gwarancje mają zastosowanie do całkowitej kwoty awaryjnego wsparcia płynnościowego”.

⁽⁵⁵⁾ Informacje przedłożone w powiadomieniu z dnia 25 czerwca 2014 r.

⁽⁵⁶⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., załącznik I, s. 24.

⁽⁵⁷⁾ Jak wyjaśniono w motywach 101 i 102, zobowiązanie podjęto w kwietniu 2012 r., a dokapitalizowane faktycznie miało miejsce w maju 2012 r.

obliczone przez narodowy bank Grecji, aby zapewnić osiągnięcie przez bank łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 8 % na dzień 31 grudnia 2011 r., który był dniem wstecznego zaksięgowania dokapitalizowania pomostowego w dokumentacji księgowej banku. Jak pokazuje tabela 3, środek B1 nie pokrył w całości potrzeb kapitałowych określonych na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r. Bank miał zwiększyć swój kapitał w drodze przyszłego podwyższenia kapitału, a dokapitalizowanie pomostowe miało na celu tylko zachowanie kwalifikowalności banku do finansowania przez EBC do czasu dokonania tego podwyższenia kapitału.

- (104) W odniesieniu do okresu między datą pierwszego dokapitalizowania pomostowego i datą konwersji pierwszego dokapitalizowania pomostowego na akcje zwykłe i inne instrumenty kapitału zamiennego umowa poprzedzająca subskrypcję zawarta między bankiem i HFSF stanowiła, że bank musi zapłacić HFSF roczną opłatę w wysokości 1 % wartości nominalnej obligacji EFSF i że wszelkie wypłaty kuponu oraz odsetki naliczone z tytułu obligacji EFSF za ten okres będą zaliczone jako dodatkowe wpłaty na poczet kapitału ze strony HFSF na rzecz banku ⁽⁵⁸⁾.

2.3.3.2. Drugie dokapitalizowanie pomostowe (środek B2)

- (105) Jesienią 2012 r. bank zaksięgował dalsze straty. W związku z tym jego kapitał ponownie spadł poniżej minimalnych wymogów kapitałowych, które musi spełniać, aby kwalifikować się do refinansowania przez EBC.
- (106) W związku z tym konieczne stało się drugie dokapitalizowanie pomostowe. W dniu 21 grudnia 2012 r. HFSF przeprowadził drugie dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 2 326 mln EUR (środek B2), które po raz kolejny zostało wpłacone przez przekazanie bankowi obligacji EFSF.
- (107) Dwa dokapitalizowania pomostowe (środki B1 i B2) oznaczały łącznie, że całkowite potrzeby kapitałowe określone na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r. (9,76 mld EUR ⁽⁵⁹⁾) zostały już pokryte przez HFSF na dzień 21 grudnia 2012 r.

2.3.3.3. Udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. (środek B3)

- (108) Dnia 22 maja 2013 r. rada dyrektorów banku ogłosiła emisję 2 274,1 mln nowych akcji o wartości nominalnej 0,30 EUR w cenie 4,29 EUR za akcję ⁽⁶⁰⁾.
- (109) Dnia 21 czerwca 2013 r. ⁽⁶¹⁾ bank ogłosił całkowitą spłatę łącznego zwiększenia liczby akcji w kwocie 9 756 mln EUR, włącznie z nadwyżką ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej. Całkowity udział podmiotów prywatnych w podwyższeniu kapitału podstawowego banku wyniósł 1 079 mln EUR ⁽⁶²⁾. Udział HFSF w zwiększeniu kapitału podstawowego banku wyniósł zatem 8 677 mln EUR (środek B3).
- (110) Kwota ta odpowiada sumie środków B1 i B2 po odliczeniu kwoty udziału podmiotów prywatnych. Poprzez podwyższenie kapitału podstawowego banku pierwsze i drugie dokapitalizowanie pomostowe (środki B1 i B2) częściowo poddano konwersji na trwałe dokapitalizowanie.
- (111) Cenę nowych akcji ustalono na 50 % średniej ceny akcji ważonej wolumenem z ostatnich 50 dni sesyjnych poprzedzających ustalenie ceny ofertowej. W związku z odwróceniem podziału akcji i obniżeniem kapitału podstawowego banku, o których nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy zdecydowało dnia 29 kwietnia 2012 r. ⁽⁶³⁾, cena nowych akcji została ustalona na 4,29 EUR za akcję.
- (112) Natychmiast po dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. HFSF został głównym akcjonariuszem banku z udziałem wynoszącym 84,39 % ⁽⁶⁴⁾. HFSF emitował 245 779,6 mln warrantów i przyznał prywatnym inwestorom nieodpłatnie jeden warrant za każdą subskrybowaną akcją ⁽⁶⁵⁾. Każdy warrant daje prawo zakupu 8,23 akcji HFSF w określonych odstępach czasu i w cenie wykonania. Warranty po raz pierwszy wykonano dnia 26 grudnia 2013 r., a następnie podlegają one wykonaniu co sześć miesięcy do dnia 26 grudnia 2017 r. Cena wykonania jest

⁽⁵⁸⁾ Umowa poprzedzająca subskrypcję przewidywała, że: „na należności wobec banku z tytułu ryzyka składają się obligacje EFSF oraz wszelkie wypłaty kuponu i odsetki naliczone z tytułu obligacji EFSF za okres od daty emisji tych obligacji do konwersji zaliczki na kapitał podstawowy i inne instrumenty kapitału zamiennego wskazane w niniejszym dokumencie”.

⁽⁵⁹⁾ Zob. tabela 3.

⁽⁶⁰⁾ http://www.nbg.gr/wps/wcm/connect/71b1f08a-2c84-4cfe-a368-f985c93d2da9/20130523_Announcement_Cut+Off+Date+and+Subscription+Period_final+clean+...%283%29_EN.pdf?MOD=AJPERES

⁽⁶¹⁾ <http://www.nbg.gr/wps/portal/en/the-group/Press-Office/Press-Releases/content/Press-Releases/anakoinosi-21-6-2013>

⁽⁶²⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁶³⁾ <http://www.nbg.gr/wps/portal/en/the-group/Press-Office/Press-Releases/content/Press-Releases/reverse-split>.

⁽⁶⁴⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁶⁵⁾ http://www.nbg.gr/wps/wcm/connect/af79cd67-5fd6-4811-bd70-2b493cf5c205/Announcement+Commencement+of+Trading_EN.pdf?MOD=AJPERES

równa cenie subskrypcji wynoszącej 4,29 EUR powiększonej o roczną stopę procentową (4 % w pierwszym roku, 5 % w drugim roku, 6 % w trzecim roku, 7 % w czwartym roku i następnie 8 % w stosunku rocznym dla ostatnich sześciu miesięcy) ⁽⁶⁶⁾.

- (113) Ustawa o HFSF, zmieniona w 2014 r., przewiduje, że w przypadku emisji akcji z prawem poboru korygować można wyłącznie ceny wykonania warrantów. Ponadto korekta taka musi być dokonywana *ex post* i wyłącznie do kwoty zrealizowanych zysków ze sprzedaży praw pierwszeństwa HFSF. W przypadku zwiększenia kapitału podstawowego bez praw pierwszeństwa nie przewiduje się żadnych korekt.

2.3.4. Środki pomocy dla przejętych przedsiębiorstw

2.3.4.1. Pomoc państwa dla trzech banków spółdzielczych

- (114) Jak wspomniano już w sekcji 2.2.1, niedopasowanie poziomu płynności w bankach Lesvos-Limnos, Achaia i Lamia, wynoszące odpowiednio 56,6 mln EUR, 212,9 mln EUR i 56,3 mln EUR, zostało pokryte przez HFSF. Całkowita kwota niedopasowania poziomu płynności wyniosła zatem 325,8 mln EUR.

2.3.4.2. Środki pomocy dla FB Bank

- (115) Od 2009 r. FB Bank skorzystał z szeregu środków pomocy. Tabela 8 przedstawia przegląd tych środków pomocy.

Tabela 8

Przegląd całkowitej pomocy otrzymanej przez FB Bank

Beneficjent pomocy	Środek	Opis	Podmiot udzielający pomocy	Data	Kwota pomocy państwa (mln EUR)
Działalność FB Bank	FB1	Akcje uprzywilejowane przyznane w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków	Państwo	Lipiec 2009 r.	50
	FB2	Pożyczka w formie greckich obligacji rządowych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków	Państwo	Od stycznia 2009 r.	60
	FB3	Gwarancja państwowa na wyemitowane obligacje w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków	Państwo	Marzec 2011 r.	50
	FB4	Pokrycie niedopasowania poziomu płynności w związku z aktywami przenoszonymi z FB Bank do banku	HFSF	10 maja 2013 r. (Data restrukturyzacji)	456,97
	FB5	Zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych związanych z aktywami przenoszonymi z FB Bank do banku	HFSF	10 maja 2013 r. (Data restrukturyzacji)	100
		Łączna kwota FB4 i FB5			

2.3.4.2.1 Dokapitalizowanie przez państwo otrzymane przez FB Bank (środek FB1)

- (116) W lipcu 2009 r. Grecja dokonała zastrzyku kapitałowego na rzecz FB Bank w kwocie 50 mln EUR, co odpowiadało około 3 % jego aktywów ważonych ryzykiem w tamtym czasie. Tego zastrzyku kapitałowego dokonano w ramach środka dokapitalizowania, który stanowi część programu wsparcia na rzecz greckich banków. Dokapitalizowanie przyznano w formie akcji uprzywilejowanych.

⁽⁶⁶⁾ Np. cena wykonania dnia 26 grudnia 2013 r. wynosiła 4,3758 EUR, 26 czerwca 2014 r. 4,4616 EUR, 26 grudnia 2014 r. 4,5689 EUR, 26 czerwca 2015 r. 4,6761 EUR itd.

2.3.4.2.2 Pomoc państwa na utrzymanie płynności finansowej otrzymana przez FB Bank (środki FB2 i FB3)

- (117) FB Bank skorzystał także z pomocy na utrzymanie płynności finansowej w ramach środków gwarancji i rządowych pożyczek obligacyjnych, stanowiących część programu wsparcia na rzecz greckich banków. W styczniu 2009 r. FB Bank otrzymał greckie rządowe papiery wartościowe na kwotę 60 mln EUR, których termin zapadalności upłynął w grudniu 2011 r. (środek FB2). W maju 2012 r. otrzymał greckie rządowe papiery wartościowe na kwotę 60 mln EUR, których termin zapadalności miał przypadać w kwietniu 2015 r., a które zostały jednak anulowane dnia 23 maja 2013 r. (środek FB3) ⁽⁶⁷⁾. W marcu 2011 r. FB Bank otrzymał także gwarancję państwową na wyemitowane obligacje o wartości nominalnej 50 mln EUR.

2.3.4.2.3 Środki związane z restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją FB Bank (środki FB4 i FB5)

- (i) Pokrycie niedopasowania poziomu płynności w związku z aktywami przenoszonymi z FB Bank do banku na kwotę 456,97 mln EUR (środek FB4)
- (118) HFSF pokrył niedopasowanie poziomu płynności ⁽⁶⁸⁾ w związku z aktywami przenoszonymi z FB Bank do banku. Zgodnie z decyzjami narodowego banku Grecji z dnia 10 maja i 7 listopada 2013 r. HFSF wypłacił łączną kwotę 456,97 mln EUR w dwóch transzach, dnia 26 lipca i dnia 13 listopada 2013 r. ⁽⁶⁹⁾.
- (ii) Zobowiązanie HFSF do pokrycia potrzeb kapitałowych związanych z przenoszonymi aktywami (środek FB5)
- (119) W ramach procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji HFSF zobowiązał się do pokrycia potrzeb kapitałowych wynikających z nabycia aktywów przeniesionych z FB Bank. W związku z tym HFSF musiałby wykonać zastrzyk kapitałowy na kwotę równoważną 9 % aktywów ważonych ryzykiem przenoszonych do banku. W czasie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji potrzeby kapitałowe związane z przenoszonymi aktywami oszacowano na ok. 100 mln EUR.
- (120) Jak wspomniano już w motywie 30, HFSF nie wykona żadnych dodatkowych zastrzyków kapitałowych na rzecz banku, który w swoim planie restrukturyzacji zrzekł się prawa do ubiegania się o pokrycie przez HFSF potencjalnych potrzeb kapitałowych związanych z przenoszonymi aktywami.

2.3.4.3. Środki pomocy dla Probank

- (121) Probank nie skorzystał z żadnego środka pomocy w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków. Tabela 9 przedstawia przegląd innych środków pomocy, z których skorzystał Probank.

Tabela 9

Przeгляд środków pomocy otrzymanych przez Probank

Beneficjent pomocy	Środek	Opis	Podmiot udzielający pomocy	Data	Kwota pomocy państwa (mln EUR)
Działalność Probank	PB1	Pokrycie niedopasowania poziomu płynności w związku z aktywami przenoszonymi z Probank do banku	HFSF	26 lipca 2013 r. (Data restrukturyzacji)	562,73
	PB2	Zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych związanych z aktywami przenoszonymi z Probank do banku	HFSF	26 lipca 2013 r. (Data restrukturyzacji)	[180–280]
		Łączna kwota PB1 i PB2			[742,73–842,73]

⁽⁶⁷⁾ Wspomnianą kwotę 60 mln EUR w greckich rządowych papierach wartościowych przydzielono i przyznano bankowi we wrześniu 2013 r., w następstwie decyzji 73/1/10/05.2013 komisji ds. kredytu i ubezpieczeń narodowego banku Grecji oraz decyzji 10/1/10.5.2003 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽⁶⁸⁾ Określenie „niedopasowanie poziomu płynności” może być zatem mylące, gdyż służy opisowi środka wsparcia kapitałowego, a nie pomocy na utrzymanie płynności finansowej.

⁽⁶⁹⁾ HFSF, *Report of the Hellenic Financial Stability Fund's Activities for the period July- December 2013* (Sprawozdanie z działalności Greckiego Funduszu Stabilności Finansowej za okres lipiec–grudzień 2013 r.), marzec 2014 r., s. 4, dostępne w internecie pod adresem: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf

2.3.4.3.1. Pokrycie niedopasowania poziomu płynności w związku z aktywami przenoszonymi z Probank do banku na kwotę 562,73 mln EUR (środek PB1)

- (122) HFSF sfinansował niedopasowanie poziomu płynności w związku z aktywami przenoszonymi z Probank do banku. Zgodnie z decyzjami narodowego banku Grecji z dnia 26 lipca i 30 grudnia 2013 r. HFSF wypłacił łączną kwotę 562,73 mln EUR w dwóch transzach, dnia 9 sierpnia i dnia 31 grudnia 2013 r.

2.3.4.3.2. Zobowiązanie HFSF do pokrycia potrzeb kapitałowych związanych z przenoszonymi aktywami (środek PB2)

- (123) W ramach procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji HFSF zobowiązał się do pokrycia potrzeb kapitałowych kupującego wynikających z nabycia aktywów Probank. W związku z tym HFSF musiałyby wykonać zastrzyk kapitałowy na kwotę równoważną 9 % aktywów ważonych ryzykiem przenoszonych do banku. W czasie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji potrzeby kapitałowe związane z przenoszonymi aktywami oszacowano na ok. [180–280] mln EUR.
- (124) Jak wspomniano już w motywie 41, HFSF nie wykona żadnych dodatkowych zastrzyków kapitałowych na rzecz banku, który w swoim planie restrukturyzacji zrzekł się prawa do ubiegania się o pokrycie przez HFSF potencjalnych potrzeb kapitałowych związanych z przenoszonymi aktywami.

2.4. PLAN RESTRUKTURYZACJI

- (125) Dnia 25 czerwca 2014 r. Grecja przedłożyła plan restrukturyzacji banku, w którym wyjaśnia się, w jaki sposób bank, jako połączony podmiot powstały w wyniku nabycia FB Bank, Probank i trzech banków spółdzielczych, zamierza przywrócić swoją długoterminową rentowność.

2.4.1. Działalność krajowa

- (126) Za sprawą planu restrukturyzacji bank skoncentruje się na swojej podstawowej działalności bankowej w Grecji i Turcji.
- (127) W odniesieniu do Grecji głównym priorytetem banku jest przywrócenie dużej zyskowności i rentowności jego działalności bankowej w tym kraju przed zakończeniem restrukturyzacji, tj. do dnia 31 grudnia 2018 r. W związku z tym plan restrukturyzacji przedstawia szereg środków, mających na celu poprawę efektywności operacyjnej i marży odsetkowej netto banku, jak również środki wzmacniające jego pozycję kapitałową i strukturę bilansu.
- (128) Jeżeli chodzi o efektywność operacyjną, bank zapoczątkował już realizację szeroko zakrojonego programu racjonalizacji. Od dnia 31 grudnia 2009 r. do dnia 30 grudnia 2012 r. bank ograniczył swoją fizyczną obecność w Grecji. Zmniejszył liczbę swoich oddziałów z 575 w 2009 r. ⁽⁷⁰⁾ do 511 w 2012 r. ⁽⁷¹⁾, a także liczbę pracowników w swojej działalności bankowej w Grecji (z 12 534 w grudniu 2009 r. ⁽⁷²⁾ do 11 230 w grudniu 2012 r. ⁽⁷³⁾).
- (129) Od grudnia 2012 r. do końca 2017 r. bank planuje dodatkowo zmniejszyć liczbę swoich pracowników w Grecji (z 13 675 do [...]) ⁽⁷⁴⁾ pomimo nabycia FB Bank i Probank, które zatrudniały, odpowiednio, 260 i 1087 osób ⁽⁷⁵⁾. Różnica między liczbą zatrudnionych w działalności bankowej w Grecji na dzień 31 grudnia 2012 r. (11 230) a łączną liczbą zatrudnionych w Grecji na koniec 2012 r. (13 675) wynika z zatrudnienia pewnej liczby osób do celów działalności niebankowej, takiej jak ubezpieczenia (Ethniki Hellenic General Insurance SA), turystyka (Astir Palace Vouliagmenis SA) czy nieruchomości (NBG Pangaea Reic).
- (130) Od grudnia 2012 r. do końca 2017 r. bank będzie pracować nad racjonalizacją swojej sieci krajowej. Liczba jego oddziałów zwiększy się o [...] z 511 do [...]. Należy przypomnieć, że w 2013 r. bank nabył sieci FB Bank i Probank, obejmujące, odpowiednio, 19 i 112 oddziałów.

⁽⁷⁰⁾ Sprawozdanie roczne za 2010 r. https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/annual-report-offerring-circular/Documents/73301T05_CNB.pdf.

⁽⁷¹⁾ Sprawozdanie roczne za 2012 r. <https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/annual-report-offerring-circular/Documents/NBG%20Form%2020-F.PDF>.

⁽⁷²⁾ Sprawozdanie roczne za 2010 r. https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/annual-report-offerring-circular/Documents/73301T05_CNB.pdf.

⁽⁷³⁾ Sprawozdanie roczne za 2012 r. <https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/annual-report-offerring-circular/Documents/NBG%20Form%2020-F.PDF>.

⁽⁷⁴⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 30. (dane dotyczą działalności w kraju, w tym np. spółek zależnych działających w sektorach ubezpieczeń, nieruchomości i turystyki).

⁽⁷⁵⁾ Zob. motywy 72 i 82.

- (131) Większa efektywność pod względem oddziałów i personelu pomoże zmniejszyć łączne koszty działalności banku w Grecji o [...] %, z kwoty *pro forma* 1 301 mln EUR w 2012 r. do [...] mln EUR w 2017 r. ⁽⁷⁶⁾. W związku z tym oczekuje się, że wskaźnik kosztów do dochodów w działalności na terenie Grecji spadnie na koniec okresu restrukturyzacji poniżej [...] %.
- (132) Plan restrukturyzacji opisuje również sposób poprawy przez bank jego kosztów finansowania, co ma kluczowe znaczenie dla przywrócenia rentowności. Bank oczekuje, że będzie mógł wypłacać niższe odsetki z depozytów w związku z bardziej stabilnym otoczeniem oraz w szczególności przewidywaną stabilizacją i ożywieniem greckiej gospodarki, która zgodnie z oczekiwaniami powinna powrócić na ścieżkę wzrostu począwszy od 2014 r. Oczekuje się, że spready na depozytach (średnia z depozytów terminowych, depozytów *à vista* i oprocentowania oszczędności) w Grecji ulegną obniżeniu. Podobnie w okresie restrukturyzacji zmniejszy się także zależność banku od gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego i szerszego finansowania z Eurosystemu.
- (133) Plan restrukturyzacji zakłada, że bank wzmocni również swój bilans. Wskaźnik kredytów do depozytów banku w Grecji obniży się dodatkowo, a zarazem poprawi się jego adekwatność kapitałowa (w stosunku do współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 wynoszącego na poziomie grupy 8,4 % na dzień 31 grudnia 2013 r.).
- (134) Kolejnym priorytetem banku jest zarządzanie kredytami zagrożonymi. Bank usprawni swoje procesy kredytowe tak pod względem udzielania kredytów (lepsze pokrycie zabezpieczeniem i ograniczone limity), jak i zarządzania kredytami zagrożonymi. Wskaźnik kredytów zagrożonych wyniesie [...], osiągając [...] % z końcem okresu restrukturyzacji ⁽⁷⁷⁾. Koszt ryzyka (strata z tytułu trwałej utraty wartości kredytów) zmniejszy się z blisko 2 mld EUR w 2012 r. do [...] mln EUR w roku 2018 ⁽⁷⁸⁾.
- (135) Większa efektywność operacyjna, wyższa marża odsetkowa netto oraz malejące koszty ryzyka pozwolą bankowi na zwiększenie rentowności. Bank przewiduje, że jego zyski w Grecji wyniosą [...] mln EUR i [...] mln EUR w, odpowiednio, 2014 i 2018 r. W 2017 r. stopa zwrotu z kapitału własnego banku z działalności w Grecji wyniesie [...] % ⁽⁷⁹⁾, co jest wartością wystarczającą biorąc pod uwagę profil ryzyka banku w tym terminie ⁽⁸⁰⁾.

2.4.2. Międzynarodowa działalność bankowa (z wyjątkiem Turcji)

- (136) Bank rozpoczął już eliminację dźwigni finansowej w swojej sieci międzynarodowej i jej restrukturyzację. Od 2009 r. liczba oddziałów w Europie Południowo-Wschodniej zmniejszyła się o 170 ⁽⁸¹⁾.
- (137) Bank będzie kontynuował restrukturyzację i eliminację dźwigni finansowej w swojej sieci międzynarodowej. W szczególności bank sprzeda swoje zagraniczne spółki zależne i [...] oraz dokona zbycia oddziałów w [...]. Na koniec 2012 r. wspomniane transakcje zbycia objęły [...] % aktywów banku poza Grecją i Turcją, tj. [...] mln EUR z 12 101 mln EUR.
- (138) Oddziały w [...] i [...], a także spółka zależna w [...] zostaną [...].
- (139) W wyniku transakcji zbycia do końca okresu restrukturyzacji wyeliminowane zostanie finansowanie netto przez spółkę dominującą.

2.4.3. Turcja

- (140) Bank zamierza ograniczyć swoją własność w Finansbank do 60 % [...].
- (141) [...] zapewni Finansbank [...] i wzmocni zobowiązanie banku do zapewnienia [...] dla Finansbank w okresie restrukturyzacji.
- (142) Zgodnie z planami banku w okresie restrukturyzacji Finansbank ma doznać silnego wzrostu. Wdroży on również plan kontroli kosztów. W 2014 r. Finansbank zamierza [...] i [...]. W kolejnych latach [...], co doprowadzi do obniżenia się wskaźnika kosztów do dochodów z [...] do [...] na koniec okresu restrukturyzacji ⁽⁸²⁾.

⁽⁷⁶⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 30.

⁽⁷⁷⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., załącznik I, s. 11.

⁽⁷⁸⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., załącznik I, s. 9.

⁽⁷⁹⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., załącznik I, s. 11.

⁽⁸⁰⁾ Zwrot z aktywów ważonych ryzykiem, na który nie wpływa negatywnie wysoka adekwatność kapitałowa banku, wyniesie na koniec okresu restrukturyzacji [...] %.

⁽⁸¹⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 13.

⁽⁸²⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 34.

(143) W planie restrukturyzacji przewidziano dokładną kontrolę ryzyka podejmowanego przez Finansbank. Oczekuje się, że utrata wartości wyniesie mniej niż [...] % kredytów konsumenckich od 2014 do 2018 r., zaś spodziewana stopa zwrotu z aktywów w 2018 r. to [...] %. W całym tym okresie stopa zwrotu z kapitału własnego Finansbank utrzyma się na wysokim poziomie.

(144) Bank sprzedał swoje tureckie przedsiębiorstwo ubezpieczeniowe (ubezpieczenia na życie i inne) w 2012 r., osiągając zysk kapitałowy w wysokości [...] mln EUR ⁽⁸³⁾.

2.4.4. Działalność niebankowa: sprzedaż [...] przedsiębiorstwa obrotu nieruchomościami

(145) Bank zdecydował się na ograniczenie swojej własności w działającej w sektorze nieruchomości spółce zależnej Pangea do poziomu poniżej 35 %, z korzyścią dla swojego współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 ⁽⁸⁴⁾. Bank planuje również sprzedaż [...] do [...] oraz swojej spółki zależnej działającej na rynku niepublicznych instrumentów kapitałowych do [...].

2.4.5. Pozyskiwanie kapitału prywatnego i wkład ze strony obecnych akcjonariuszy i wierzycieli nieuprzywilejowanych

(146) Bank z powodzeniem zgromadził na rynku znaczną ilość kapitału, ograniczając w ten sposób swoje zapotrzebowanie na pomoc państwa.

(147) Po pierwsze, w 2009 r. bank pozyskał kapitał prywatny za sprawą emisji akcji z prawem poboru na kwotę 1 247 mln EUR. W 2010 r. bank ponownie pozyskał 1 815 mln EUR ⁽⁸⁵⁾ kapitału prywatnego na rynku. Jak wspomniano w motywie 109, za sprawą dokapitalizowania z wiosny 2013 r. bank zdołał też pozyskać 1 079 mln EUR kapitału od prywatnych inwestorów. Akcjonariat, obejmujący podmioty, które uczestniczyły w podwyższeniach kapitału w 2009 i 2010 r., uległ daleko idącemu rozmyciu ze względu na dokapitalizowanie z wiosny 2013 r.: HFSF otrzymał 84,4 % akcji banku, natomiast nowi inwestorzy otrzymali 10,5 %, przez co wcześniejszym akcjonariuszom pozostało zaledwie 5,1 % akcji. Od 2007 r. nie wypłacono żadnych dywidend posiadaczom akcji zwykłych, a od 2009 r. posiadaczom akcji uprzywilejowanych z USA ⁽⁸⁶⁾.

(148) W maju 2014 r. bank pozyskał na rynku 2,5 mld EUR kapitału. Bank zamierza [...].

(149) W odniesieniu do wkładu posiadaczy hybrydowych i podporządkowanych instrumentów dłużnych dnia 3 stycznia 2012 r. bank zaoferował wykup uprzywilejowanych papierów wartościowych po cenach wynoszących od 45 % do 70 % wartości nominalnej tych papierów wartościowych. Jednocześnie bank wykupił obligacje zabezpieczone. W przypadku każdej z tych transakcji wykupu cena została ustalona na podstawie wartości rynkowej instrumentów i zawierała premię nie wyższą niż dziesięć punktów procentowych, którą dodano w celu zachęcenia inwestorów do wzięcia udziału w wykupie. Wskaźnik akceptacji wyniósł 44 %, a kapitał został podwyższony łącznie o 302 mln EUR ⁽⁸⁷⁾.

(150) Później w 2012 r. i w 2013 r. bank przeprowadził dodatkowe działania w zakresie zarządzania zobowiązaniami w odniesieniu do papierów wyemitowanych przez inwestorów, w tym do obligacji zabezpieczonych, instrumentów hybrydowych, instrumentów Tier 2 i akcji uprzywilejowanych wyemitowanych w Stanach Zjednoczonych. W drodze tych transakcji wykupu pozyskano dodatkowy kapitał w kwocie [...] mln EUR. Ogólnie rzecz biorąc bank poinformował, że łączna kwota kapitału pozyskanego w drodze działań w zakresie zarządzania zobowiązaniami wyniosła w ostatnich latach ok. [...] mln EUR ⁽⁸⁸⁾. W wyniku wspomnianych transakcji wykupu kwota niespłaconego długu podporządkowanego i hybrydowego spadła na dzień 31 grudnia 2013 r. do 293 mln EUR.

2.5. ZOBOWIĄZANIA WŁADZ GRECKICH

(151) Dnia 25 czerwca 2014 r. Grecja złożyła zobowiązanie, że bank i podmioty z nim powiązane wykonają plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r. i przedstawiła dalsze zobowiązania dotyczące realizacji planu restrukturyzacji („zobowiązania”). W niniejszej sekcji podsumowuje się zobowiązania wymienione w załączniku.

(152) Po pierwsze, Grecja złożyła zobowiązanie, że bank przeprowadzi restrukturyzację swojej działalności komercyjnej w Grecji, ustalając maksymalną liczbę oddziałów i pracowników oraz maksymalną kwotę całkowitych kosztów, które zostaną osiągnięte do dnia 31 grudnia 2017 r. ⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸³⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 12.

⁽⁸⁴⁾ Na podstawie informacji przedłożonych przez władze greckie dnia 21 listopada 2013 r. wzrost jego współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 w 2013 r. szacuje się na 35 punktów bazowych.

⁽⁸⁵⁾ Sprawozdanie finansowe za 2010 r., s. 44.

⁽⁸⁶⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 12.

⁽⁸⁷⁾ <http://www.barchart.com/pl/modules/?module=secFilings&filingid=8338505&type=HTML&popup=1&override=1&symbol=NBG>.

⁽⁸⁸⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 11.

⁽⁸⁹⁾ Zob. zobowiązania określone w załączniku, rozdział II.

- (153) Grecja zobowiązała się również, że bank obniży koszty depozytów zebranych w Grecji i spełni wymóg dotyczący maksymalnego wskaźnika kredytów do depozytów netto ⁽⁹⁰⁾ do dnia 31 grudnia 2017 r. ⁽⁹¹⁾.
- (154) W odniesieniu do zagranicznych spółek zależnych banku Grecja złożyła zobowiązanie, że bank nie udzieli [...] oraz że dokona zbycia mniejszościowego udziału w tej spółce zależnej. Ponadto Grecja zobowiązała się, że do dnia 30 czerwca 2018 r. bank wyeliminuje dźwignię finansową w odniesieniu do szeregu swoich zagranicznych spółek zależnych ⁽⁹²⁾.
- (155) Grecja złożyła zobowiązanie, że bank dokona zbycia [...] oraz swojej spółki zależnej działającej na rynku niepublicznych instrumentów kapitałowych, a także szeregu papierów wartościowych. Ponadto bank nie będzie kupował papierów wartościowych o ratingu nieinwestycyjnym poza ograniczonymi wyjątkami ⁽⁹³⁾.
- (156) Grecja podjęła szereg zobowiązań dotyczących ładu korporacyjnego banku. Zobowiązała się ograniczyć wynagrodzenia pracowników i kadry kierowniczej banku, [...] ⁽⁹⁴⁾.
- (157) Ponadto Grecja złożyła również zobowiązanie, że bank wzmocni swoją politykę kredytową, tak aby decyzje w sprawie udzielania i restrukturyzacji kredytów podejmowano z myślą o zapewnieniu jak największej rentowności i zyskowności banku. Grecja zobowiązała się, że bank będzie przestrzegać wysokich standardów w zakresie monitorowania ryzyka kredytowego i restrukturyzacji kredytów ⁽⁹⁵⁾.
- (158) Szereg zobowiązań odnosi się do działań banku w odniesieniu do powiązanych kredytobiorców. Zobowiązania te mają na celu zapewnienie, aby bank nie odstąpił od ostrożnych praktyk bankowych przy przyznawaniu lub restrukturyzacji kredytów dla swoich pracowników, członków kadry kierowniczej i akcjonariuszy, jak również jednostek publicznych, partii politycznych i spółek medialnych ⁽⁹⁶⁾.
- (159) I w końcu, Grecja zobowiązała się, że bank będzie stosował pewne ograniczenia pod względem postępowania, takie jak zakaz realizacji kuponów i wypłacania dywidend, zakaz nabywania oraz zakaz reklamy odnoszącej się do wsparcia ze strony państwa ⁽⁹⁷⁾.
- (160) Przestrzeganie tych zobowiązań będzie monitorowane przez pełnomocnika ds. monitorowania do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (161) Osobno Grecja poinformowała, że każdy wykup warrantów przez bank lub podmiot państwowy, w tym HFSF, poprzedzony będzie wnioskiem do Komisji o wydanie zgody ⁽⁹⁸⁾.

3. POWODY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO DOTYCZĄCEGO PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

- (162) Dnia 27 lipca 2012 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w celu sprawdzenia, czy spełniono warunki określone w komunikacie bankowym z 2008 r. ⁽⁹⁹⁾ w odniesieniu do stosowności, konieczności i proporcjonalności pierwszego dokapitalizowania pomostowego udzielonego bankowi przez HFSF (środek B1).
- (163) Jeżeli chodzi o stosowność środka, biorąc pod uwagę fakt, że pomoc została przyznana po uprzednich dokapitalizowaniach i udzieleniu pomocy na utrzymanie płynności finansowej oraz uwzględniając przedłużenie okresu na ratowanie, Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii tego, czy bank podjął wszystkie możliwe działania, aby zapobiec potrzebie otrzymywania pomocy w przyszłości ⁽¹⁰⁰⁾. Ponadto dla Komisji nie było jasne, kto miał kontrolować bank po zastąpieniu pierwszego dokapitalizowania pomostowego trwałym dokapitalizowaniem ⁽¹⁰¹⁾,

⁽⁹⁰⁾ Do celów obliczenia wskaźnika kredytów do depozytów netto z kwoty kredytów netto wyłączone zostaną swapy stóp procentowych uzgodnione z Republiką Grecką na podstawie umowy ISDA, w tym sekurytyzowane przez Titlos Plc.

⁽⁹¹⁾ Zob. zobowiązanie określone w załączniku, rozdział II.

⁽⁹²⁾ Zob. zobowiązania określone w załączniku, rozdział II.

⁽⁹³⁾ Zob. zobowiązania określone w załączniku, rozdział II.

⁽⁹⁴⁾ Zob. zobowiązania określone w załączniku, rozdział III, sekcja A.

⁽⁹⁵⁾ Zob. zobowiązania określone w załączniku, rozdział III, sekcja A.

⁽⁹⁶⁾ Zob. zobowiązania określone w załączniku, rozdział III, sekcja A.

⁽⁹⁷⁾ Zob. zobowiązania określone w załączniku, rozdział III, sekcja C.

⁽⁹⁸⁾ Pismo Grecji do Komisji z dnia 25 czerwca 2014 r.: „I w końcu, jeśli chodzi o warranty emitowane przez HFSF, należy dookreślić, że przed każdym wykupem warrantów przez NBG lub przez podmiot państwowy (w tym HFSF) Republika Grecka wystąpi do Komisji Europejskiej o zgodę, umożliwiając jej tym samym sprawdzenie, czy planowany wykup warrantów nie jest sprzeczny z wymogami dotyczącymi wynagrodzenia na rzecz państwa wynikającymi z zasad pomocy państwa”.

⁽⁹⁹⁾ Komunikat Komisji – Zastosowanie zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego (Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8).

⁽¹⁰⁰⁾ Motyw 59 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG.

⁽¹⁰¹⁾ Motyw 63 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG.

ponieważ kontrolę nad bankiem mogłoby uzyskać albo państwo, albo prywatni właściciele udziałów mniejszościowych. Komisja zaznaczyła, że chciałaby zapewnić, aby jakość zarządzania bankiem, a w szczególności procesu udzielania kredytów, nie uległa pogorszeniu w żadnym przypadku.

- (164) Jeżeli chodzi o konieczność pierwszego dokapitalizowania pomostowego, w motywie 67 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NGB Komisja wyraziła wątpliwość, czy podjęto wszystkie możliwe środki, aby uniknąć sytuacji, w której bank ponownie będzie potrzebował pomocy w przyszłości. Ponadto, ponieważ nie było pewności w kwestii długości okresu dokapitalizowania pomostowego, Komisja nie mogła stwierdzić, czy było ono wystarczające i zgodne z regułami wynagrodzenia i podziału obciążenia w ramach zasad pomocy państwa. Dodatkowo w momencie podejmowania decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NGB nie były znane warunki konwersji pierwszego dokapitalizowania pomostowego na trwałe dokapitalizowanie, w związku z czym Komisja nie mogła ich ocenić.
- (165) Jeżeli chodzi o proporcjonalność środka, Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii tego, czy zabezpieczenia (zakaz reklamy odnoszącej się do pomocy państwa, zakaz realizacji kuponów i wypłacania dywidend, zakaz opcji kupna i zakaz wykupu, opisane w motywie 71 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NGB) były wystarczające w odniesieniu do pierwszego dokapitalizowania pomostowego. Ponadto w motywie 72 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NGB Komisja stwierdziła, że zakłócenia konkurencji mogą być spowodowane brakiem reguł zapobiegających koordynacji czterech największych greckich banków (tj. banku, Alpha Bank, Eurobank i Piraeus Bank) przez HFSF i brakiem odpowiednich zabezpieczeń, które zapobiegłyby dzieleniu się przez te banki szczególnie chronionymi informacjami handlowymi. W związku z tym Komisja zaproponowała wyznaczenie pełnomocnika ds. monitorowania, który byłby fizycznie obecny w banku.

4. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON DOTYCZĄCE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO W SPRAWIE PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

Uwagi greckiego banku

- (166) Dnia 3 stycznia 2013 r. Komisja otrzymała uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NGB przedłożone przez grecki bank. Bank ten stwierdził, że dokapitalizowanie greckich banków przez HFSF stanowiło zasadniczo pożądany krok w kierunku zdrowszego i rentowniejszego systemu bankowego i nie wyraził żadnego sprzeciwu wobec dokapitalizowania banku.
- (167) Wyrażając pełne poparcie dla zasady dokapitalizowania greckich banków przez HFSF, wspomniany grecki bank wyjaśnił jednak, że, aby ograniczyć zakłócenia konkurencji do minimum i uniknąć dyskryminacji, oczekuje dostępności dokapitalizowania przez HFSF dla wszystkich banków działających w Grecji na podobnych warunkach.

5. UWAGI GRECJI DOTYCZĄCE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO W SPRAWIE PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

- (168) Dnia 5 września 2012 r. Grecja przedstawiła uwagi, które zostały przygotowane przez narodowy bank Grecji i HFSF.

5.1. UWAGI PRZYGOTOWANE PRZEZ NARODOWY BANK GRECJI

- (169) W odniesieniu do stosowności pierwszego dokapitalizowania pomostowego narodowy bank Grecji zauważył, że kapitał w kwocie 18 mld, którym HFSF dokapitalizował cztery największe banki greckie w maju 2012 r., był niższy niż ostateczna kwota, która była potrzebna, aby banki te stopniowo osiągnęły i utrzymały współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 wyznaczony na poziomie 10 % i współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 wyznaczony na poziomie 7 % w ramach trzyletniego niekorzystnego scenariusza testu warunków skrajnych. Zauważył on również, że pierwsze dokapitalizowanie pomostowe było tymczasowe, biorąc pod uwagę, że proces dokapitalizowania miał zakończyć się podwyższeniem kapitału podstawowego w tych czterech bankach.
- (170) Narodowy bank Grecji wskazał również, że dokapitalizowanie czterech największych greckich banków stanowi część długoterminowej restrukturyzacji greckiego sektora bankowego. Zauważył on, że w przypadku gdy bank pozostaje w rękach prywatnych, kierownictwo najprawdopodobniej pozostanie to samo, zaś w przypadku gdy bank staje się własnością państwa (tj. własnością HFSF), HFSF może wyznaczyć nowe kierownictwo, które w każdym przypadku będzie oceniane przez narodowy bank Grecji. Narodowy bank Grecji zwrócił uwagę, że na bieżąco ocenia ramy ładu korporacyjnego, adekwatność zarządzania i profil ryzyka każdego banku w celu zapewnienia, aby nie podejmowano nadmiernego ryzyka. Wskazał on również, że HFSF wyznaczył już swoich przedstawicieli w radach dyrektorów dokapitalizowanych banków.

- (171) W odniesieniu do konieczności pierwszego dokapitalizowania pomostowego narodowy bank Grecji zauważył, że dokapitalizowanie banku było ograniczone, tak aby zapewnić spełnienie obowiązujących wówczas minimalnych wymogów kapitałowych (8 %). Stwierdził również, że przedłużony okres poprzedzający dokapitalizowanie wynikał z gwałtownego pogorszenia środowiska operacyjnego w Grecji i wpływu programu udziału sektora prywatnego, złożoności całego projektu i potrzeby maksymalizacji uczestnictwa inwestorów prywatnych w podwyższeniach kapitału podstawowego.
- (172) W odniesieniu do proporcjonalności pierwszego dokapitalizowania pomostowego narodowy bank Grecji wskazał, że pełna realizacja planu restrukturyzacji, który zostanie przedłożony Komisji, jest zabezpieczona przez fakt, że zawieszenie praw głosu HFSF zostanie uchylone między innymi w przypadku bezpośredniego naruszenia planu restrukturyzacji. Narodowy bank Grecji zauważył także, że trudności banku nie wynikały ani z niedoszacowania czynników ryzyka przez kierownictwo banku, ani z agresywnych działań handlowych.

5.2. UWAGI PRZYGOTOWANE PRZEZ HFSF

- (173) Jeżeli chodzi o stosowność pierwszego dokapitalizowania pomostowego, w odniesieniu do ewentualnej ingerencji państwa w przypadku, gdy państwo udziela pomocy w znacznej wysokości poprzez HFSF, a HFSF posiada pełne prawa głosu, HFSF stwierdził, że banki finansowane przez HFSF nie są uważane za podmioty publiczne ani za podmioty kontrolowane przez państwo i że nie będą kontrolowane przez państwo po trwałym dokapitalizowaniu przez HFSF. HFSF wskazał, że jest całkowicie niezależnym podmiotem prawnym prawa prywatnego posiadającym autonomię podejmowania decyzji. Nie podlega kontroli rządowej zgodnie z art. 16C ust. 2 ustawy o HFSF, stanowiącym, że instytucje kredytowe, które otrzymały wsparcie kapitałowe od HFSF, nie należą do szeroko rozumianego sektora publicznego. Odniósł się również do struktury zarządczej HFSF.
- (174) Jeżeli chodzi o interwencję HFSF w zarządzanie bankiem, HFSF zwrócił uwagę, że będzie przestrzegał autonomii banku i nie będzie ingerował w jego codzienne zarządzanie, biorąc pod uwagę, że jego rola jest ograniczona przepisami ustawy o HFSF. Stwierdził, że nie będzie żadnej ingerencji ani koordynacji ze strony państwa i że decyzje banku dotyczące procesu udzielania kredytów (między innymi w odniesieniu do zabezpieczenia, ustalania ceny i wypłacalności kredytobiorców) będą podejmowane na podstawie kryteriów komercyjnych.
- (175) HFSF wskazał, że ustawa o HFSF i umowa poprzedzająca subskrypcję ustalają właściwe zabezpieczenia, zapobiegające podejmowaniu nadmiernego ryzyka przez obecnych prywatnych akcjonariuszy. Wskazał elementy takie jak (i) wyznaczenie przedstawicieli HFSF na niezależnych niewykonawczych członków rady dyrektorów banku i ich obecność w komisjach, (ii) przeprowadzenie przez HFSF badania *due diligence* w banku i (iii) fakt, że po ostatecznym dokapitalizowaniu jego prawa głosu będą ograniczone tylko dopóty, dopóki bank będzie przestrzegał warunków planu restrukturyzacji.
- (176) Jeżeli chodzi o konieczność pierwszego dokapitalizowania pomostowego, w szczególności w odniesieniu do poziomu wynagrodzenia pomocy, HFSF stwierdził, że wynagrodzenie zostało uzgodnione z przedstawicielami Komisji, EBC i MFW. Uzgodniony poziom uwzględniał fakt, że pierwsze dokapitalizowanie pomostowe zostanie zamienione na trwałe dokapitalizowanie przed dniem 30 września 2012 r., przy czym termin ten został ustalony w marcu 2012 r. w protokole dotyczącym polityki gospodarczej i finansowej przez Komisję, EBC i MFW oraz Grecję.
- (177) W odniesieniu do proporcjonalności pierwszego dokapitalizowania pomostowego HFSF zauważył, że środki, które przyjął, takie jak środki opisane w motywie 175, stanowią wystarczające zabezpieczenia w kontekście wysokich kwot otrzymanej pomocy i przedłużonego okresu ratowania. Ponadto HFSF stwierdził, że wprowadzono właściwe środki w celu zapewnienia, aby banki, w których ma udziały HFSF, nie dzieliły się szczególnie chronionymi informacjami handlowymi. Do środków tych należy wyznaczanie różnych przedstawicieli HFSF do tych banków, mandaty tych przedstawicieli, które stanowią specjalne zabezpieczenie przez przepływem informacji między nimi, oraz wyraźne wewnętrzne instrukcje dla tych urzędników, aby nie przekazywali chronionych informacji handlowych tych banków. HFSF stwierdził również, że nie wykonuje swoich praw w odniesieniu do tych banków w sposób, który mógłby uniemożliwić, ograniczać, zmniejszać lub istotnie zmniejszać bądź utrudniać efektywną konkurencję. Ponadto HFSF wskazał, że członkowie jego rady dyrektorów i jego pracownicy podlegają surowym zasadom poufności i obowiązkom powierniczym oraz są związani przepisami dotyczącymi tajemnicy służbowej w stosunku do jego spraw.

6. OCENA POMOCY DOTYCZĄCEJ NABYTYCH PRZEDSIĘBIORSTW

6.1. OCENA POMOCY PAŃSTWA DOTYCZĄCEJ RESTRUKTURYZACJI I UPORZĄDKOWANEJ LIKWIDACJI TRZECH BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

6.1.1. Istnienie i kwota pomocy

- (178) Komisja musi najpierw ocenić, czy wsparcie państwa związane z restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją trzech banków spółdzielczych (oznaczające pokrycie niedopasowania poziomu płynności, które umożliwiło przeniesienie depozytów) stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Zgodnie z powyższym przepisem pomoc państwa oznacza wszelką pomoc przyznawaną przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (179) Na początku Komisja oceni, czy korzyści odnieśli następujący potencjalni beneficjenci: (i) banki spółdzielcze i „działalność” potencjalnie przeniesiona do banku; oraz (ii) bank.
- (i) Istnienie pomocy na rzecz trzech banków spółdzielczych i działalności potencjalnie przeniesionej do banku
- (180) W odniesieniu do trzech banków spółdzielczych Komisja zauważa, że banki Lesvos-Limnos, Achaia i Lamia postawiono w stan likwidacji, a ich licencje na prowadzenie działalności bankowej cofnięto. W związku z tym nie będą już prowadzić działalności gospodarczej na rynku bankowym.
- (181) Wsparcie państwa, tj. pokrycie niedopasowania poziomu płynności, stanowiłoby pomoc państwa w odniesieniu do przeniesionych wierzytelności i zobowiązań w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu tylko w przypadku, gdyby stanowiły one łącznie przedsiębiorstwo. Pojęcie przedsiębiorstwa obejmuje każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej i sposobu finansowania. Za działalność gospodarczą uznaje się każdą działalność polegającą na oferowaniu towarów lub usług na danym rynku. Dlatego też aby stwierdzić, czy pomoc udzielana jest przedsiębiorstwu, należy ocenić, czy przeniesienie wierzytelności i zobowiązań pociąga za sobą przeniesienie działalności gospodarczej.
- (182) Jak wspomniano już w sekcji 2.2.1, po restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji trzech banków spółdzielczych do banku przeniesiono jedynie depozyty oraz wierzytelności i zobowiązania wobec HDIGF. Trzy banki spółdzielcze zatrudniały 187 pracowników i miały łącznie 21 oddziałów. Należy zaznaczyć, że nie miało miejsca automatyczne przeniesienie oddziałów, umów o pracę ani kredytów z trzech banków spółdzielczych do banku. W związku z tym fakt, że kredytów nie przeniesiono do banku, lecz pozostają one w trzech bankach spółdzielczych będących w stanie likwidacji, oraz fakt, że nie przeniesiono żadnych oddziałów oraz nie miało miejsca automatyczne przeniesienie umów o pracę, skłaniają⁽¹⁰²⁾ do wyciągnięcia wniosku, że nie doszło do przeniesienia działalności gospodarczej. Przeniesionych zobowiązań (tj. depozytów) nie można uznać za beneficjenta pomocy państwa, gdyż nie stanowią one przedsiębiorstwa.
- (183) Podsumowując, trzy istniejące podmioty prawne postawiono w stan likwidacji i nie prowadzą one już żadnej działalności bankowej. Jednocześnie przeniesione zobowiązania nie stanowią działalności gospodarczej.
- (184) Stwierdza się zatem, że przyznanie bankowi przez HFSF obligacji EFSF na pokrycie niedopasowania poziomu płynności w odniesieniu do nabytych aktywów i zobowiązań trzech banków spółdzielczych nie pozwala na kontynuację działalności gospodarczej wspomnianych trzech banków. Dlatego też wsparcie HFSF nie stanowi ani pomocy dla likwidowanych podmiotów, ani pomocy w odniesieniu do przeniesionych aktywów i zobowiązań.
- (ii) Istnienie pomocy na rzecz banku
- (185) W odniesieniu do kwestii, czy sprzedaż aktywów i zobowiązań trzech banków spółdzielczych pociąga za sobą pomoc państwa na rzecz banku, Komisja musi ocenić, czy spełniono określone warunki, w szczególności czy (i) proces sprzedaży miał charakter otwarty, bezwarunkowy i niedyskryminujący; (ii) sprzedaż odbyła się na warunkach rynkowych; oraz (iii) państwo dążyło do uzyskania jak najwyższej ceny za sprzedawane aktywa i zobowiązania⁽¹⁰³⁾.

⁽¹⁰²⁾ Zob. motyw 146 decyzji Komisji z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie pomocy państwa SA. 510/08 – Włochy „Vendita dei beni della compagnia aerea ALITALIA” (Dz.U. C 46 z 25.2.2009, s. 6).

⁽¹⁰³⁾ Zob. pkt 49 komunikatu bankowego z 2008 r. oraz pkt 20 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

- (186) Jak wspomniano już w motywie 64, narodowy bank Grecji skontaktował się tylko z pięcioma największymi greckimi instytucjami kredytowymi działającymi wówczas w Grecji. Ograniczona liczba nabywców, z którymi nawiązano kontakt, nie może wykluczać otwartości postępowania przetargowego, biorąc pod uwagę, że były to jedyne instytucje kredytowe, w których przypadku istniało prawdopodobieństwo, że będą zainteresowane przedłożeniem oferty. Sprzedawany pakiet obejmował bowiem tylko depozyty. Osiągnięcie synergii w odniesieniu do depozytów wymaga, aby ich nabywca działał w danym obszarze geograficznym. Bank nieobecny w tych obszarach nie mógłby oferować usług deponentom, a zatem liczba utrzymanych depozytów byłaby minimalna, a nabywca poniósłby koszt przejęcia depozytów, nie odnosząc żadnych korzyści. Narodowy bank Grecji mógł zatem w sposób uzasadniony zakładać w krótkim horyzoncie czasowym, w którym możliwa była restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja trzech banków spółdzielczych, że nabyciem tych aktywów byłyby zainteresowane jedynie instytucje kredytowe, których model biznesowy umożliwia świadczenie usług takim deponentom. Wiążące oferty zostały złożone przez bank i trzy inne banki. Wybrano ofertę banku ze względu na wysokość wynagrodzenia i czas potrzebny na ukończenie przeniesienia. Bank oferował wynagrodzenie w kwocie równej [...] % przenoszonych depozytów i szacował, że przeniesienie może zostać ukończone w ciągu jednego dnia roboczego.
- (187) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że zgodnie z pkt 20 komunikatu w sprawie restrukturyzacji⁽¹⁰⁴⁾ i praktyką decyzyjną Komisji można wykluczyć istnienie pomocy państwa na rzecz banku.
- (iii) Wniosek dotyczący istnienia pomocy
- (188) Wsparcie państwa związane ze sprzedażą trzech banków spółdzielczych nie stanowi pomocy państwa na rzecz wspomnianych banków, na rzecz przenoszonych aktywów ani na rzecz banku. Środek nie stanowi więc pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

6.2. OCENA POMOCY DOTYCZĄCEJ FIRST BUSINESS BANK

6.2.1. Istnienie i kwota pomocy

- (189) Komisja musi ocenić, czy środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

6.2.1.1. Istnienie pomocy w przypadku środków przyznanych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków (środki FB1, FB2 i FB3)

- (190) Zastrzyk kapitałowy w wysokości 50 mln EUR dokonany na rzecz FB Bank przez państwo greckie w lipcu 2009 r. (środek FB1), greckie rządowe papiery wartościowe o wartości 60 mln EUR przekazane w maju 2012 r. (środek FB2) i gwarancja państwowa przyznana FB Bank na wyemitowane obligacje o wartości nominalnej 50 mln EUR w marcu 2011 r. (środek FB3) zostały udzielone w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków⁽¹⁰⁵⁾. W decyzji zatwierdzającej ten program Komisja stwierdziła, że środki przyznane w jego ramach będą stanowiły pomoc państwa.
- (191) W związku z tym Komisja zauważa, że bez zastosowania tych środków przeniesiona działalność przestałaby istnieć. Wspomniane środki przyczyniły się do ustabilizowania i kontynuacji działalności gospodarczej, którą następnie przeniesiono do banku, a zatem Komisja uważa, że stanowiły one korzyść w odniesieniu do działalności gospodarczej FB Bank, później przeniesionej do banku, i stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

6.2.1.2. Istnienie pomocy w przypadku środków przyznanych w związku z restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją FB Bank (środki FB4 i FB5)

- (192) Komisja zauważa, że HFSF jest podmiotem ustanowionym i finansowanym przez Grecję w celu wspierania banków, w związku z czym środki FB4 i FB5 wiążą się z wykorzystaniem zasobów państwowych. Komisja zauważa również, że środki FB4 i FB5 mają charakter selektywny, gdyż przynoszą korzyść tylko działalności FB Bank.
- (193) Ponadto Komisja jest zdania, że środki FB4 i FB5 zapewniają działalności FB Bank wyraźną korzyść, gdyż umożliwiają jej kontynuację. Zlecenie przeniesienia jest więc w tym przypadku rzeczywiście sprzedażą *en bloc*. Podczas gdy kapitał własny i dług podporządkowany nie zostaną przeniesione, transferowi będą podlegać kluczowe produktywne aktywa bankowe (oddziały, depozyty i kredyty). Środek FB4 zapewnia zatem korzyść w odniesieniu do przenoszonej działalności, dostarczając wystarczające aktywa na pokrycie depozytów w ramach działalności, a przenoszona działalność jest nadal prowadzona dzięki sprzedaży aktywów FB Bank *en bloc*.

⁽¹⁰⁴⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie pomocy państwa NN 19/09 – Pomoc restrukturyzacyjna dla Dunfermline Building Society, motyw 47 (Dz.U. C 101 z 20.4.2010, s. 7). Decyzja Komisji z dnia 25 października 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 560/09 – Pomoc na likwidację Fionia Bank, motyw 55 (Dz.U. C 76 z 10.3.2011, s. 3). Decyzja Komisji z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 392/10 – Restrukturyzacja CajaSur, motyw 52 (Dz.U. C 357 z 30.12.2010, s. 12).

⁽¹⁰⁵⁾ Zob. przypis 2 i 4.

- (194) Ponadto bez środka FB5 sprzedaż nie byłaby możliwa, gdyż przeniesienie mogłoby mieć niekorzystny wpływ na współczynnik adekwatności kapitałowej nabywcy. Dlatego też przenoszona działalność przestałaby istnieć, a zatem środki FB4 i FB5 zapewniają w odniesieniu do działalności wyraźną korzyść.
- (195) Komisja uważa, że środki FB4 i FB5 nie spełniają kryterium testu prywatnego inwestora. Istotnie, HFSF nie ma możliwości osiągnięcia zysku dzięki swojemu wkładowi: w zamian za ten wkład nie uzyskała żadnej wierzytelności w stosunku do banku, lecz jedynie wierzytelność w stosunku do podmiotu będącego w stanie likwidacji, tj. FB Bank ⁽¹⁰⁶⁾. Dlatego też HFSF prawdopodobnie nie odzyska całości wniesionych środków.
- (196) Selektywna korzyść zapewniana przez środki FB4 i FB5 zakłóca konkurencję podtrzymując działalność bankową jednego podmiotu, umożliwiając mu funkcjonowanie na rynku i konkutowanie z innymi bankami, w tym podmiotami zależnymi banków zagranicznych działającymi w Grecji lub potencjalnie zainteresowanymi wejściem na rynek grecki. W związku z tym środki FB4 i FB5 mają wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi i mogą zakłócać konkurencję.
- (197) Komisja stwierdza więc, że pokrycie przez HFSF niedopasowania poziomu płynności w kwocie 456,97 mln EUR związanego z aktywami przenoszonymi z FB Bank do banku oraz zobowiązanie HFSF do pokrycia potrzeb kapitałowych związanych z tymi aktywami, mogących wynosić do 100 mln EUR, stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

Beneficjent środków FB4 i FB5

- (198) Jak wyjaśniono już w motywie 193, Komisja uznaje działalność FB Bank za beneficjenta środków FB4 i FB5, ponieważ pomoc ta umożliwiła kontynuację wspomnianej działalności gospodarczej w ramach banku.
- (199) Aby ocenić, czy sprzedaż działalności FB Bank wiąże się z przyznaniem pomocy państwa bankowi, zgodnie z pkt 49 komunikatu bankowego z 2008 r. Komisja musi ocenić, czy zostały spełnione określone wymogi. W szczególności musi zbadać, czy (i) proces sprzedaży miał charakter otwarty i niedyskryminujący; (ii) sprzedaż odbyła się na warunkach rynkowych; oraz (iii) instytucja finansowa lub rząd dążyły do uzyskania jak najwyższej ceny sprzedaży za odnośne aktywa i zobowiązania.
- (200) Bank nabył pakiet aktywów i zobowiązań FB Bank, ponieważ przedłożył najkorzystniejszą ofertę w ramach niedyskryminującej procedury przetargowej otwartej dla innych banków. Narodowy bank Grecji postanowił skontaktować się tylko z czterema największymi bankami działającymi w Grecji, spośród których tylko bank i jeden inny bank przedłożyły niewiążące oferty. Narodowy bank Grecji zaprosił tych dwóch oferentów do przedłożenia poprawionych ofert. Narodowy bank Grecji wybrał NBG, ponieważ jego oferta przewidywała niższe koszty restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji ⁽¹⁰⁷⁾.
- (201) Komisja zauważa, że narodowy bank Grecji skontaktował się tylko z czterema bankami ⁽¹⁰⁸⁾. Ograniczona liczba nabywców, z którymi nawiązano kontakt, nie musi wykluczać otwartości postępowania przetargowego, biorąc pod uwagę brak innych banków działających w Grecji o rozmiarze umożliwiającym wchłonięcie sprzedawanych aktywów i posiadających odpowiedni kapitał w momencie przeprowadzania restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, a także ograniczone zainteresowanie zaangażowaniem się w działalność bankową w Grecji przejawiane wówczas przez zagraniczne instytucje kredytowe i finansowe. Ponadto narodowy bank Grecji określił wcześniej portfel aktywów i zobowiązań podlegających przeniesieniu oraz ramy czasowe, których przestrzeganie było warunkiem ważności ofert. Komisja jest zdania, że proces sprzedaży był otwarty i niedyskryminujący.
- (202) Ujemna cena (tzn. uwzględniająca niedopasowanie poziomu płynności i pokrycie wspomnianych potrzeb kapitałowych) aktywów i zobowiązań FB Bank nie wyklucza tego, że cena sprzedaży odzwierciedla wartość rynkową przedsiębiorstwa ⁽¹⁰⁹⁾. Komisja nie ma powodów, aby uznać, że złożona oferta i zapłacona cena nie odzwierciedlały ceny rynkowej przedsiębiorstwa. Należy przypomnieć, że zgodnie z prawem greckim wartość godziwą przenoszonych aktywów najpierw szacuje narodowy bank Grecji, a następnie w ciągu kolejnych sześciu

⁽¹⁰⁶⁾ Zob. art. 9 ust. 15 ustawy 4051/2012 i art. 13 A ust. 4 ustawy 3746/2009.

⁽¹⁰⁷⁾ Pismo narodowego banku Grecji do Komisji z dnia 14 maja 2013 r.

⁽¹⁰⁸⁾ W odróżnieniu od przypadku restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji trzech banków spółdzielczych nie skontaktowano się z Emporiki Bank, który został do tego czasu przejęty przez Alpha Bank.

⁽¹⁰⁹⁾ Zob. także motyw 82 decyzji Komisji z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA. 34053 (12/N) – Hiszpania – Dokapitalizowanie i restrukturyzacja Banco de Valencia SA (Dz.U. C 75 z 14.3.2013, s. 3).

miesiący weryfikują ją i korygują eksperci zewnętrzni. Dlatego też Komisja uważa, że sprzedaż odbyła się na warunkach rynkowych. W związku z powyższym, zgodnie z pkt 49 komunikatu bankowego z 2008 r., pkt 20 komunikatu w sprawie restrukturyzacji i własną praktyką decyzyjną ⁽¹¹⁰⁾, Komisja stwierdza, że można wykluczyć pomoc państwa na rzecz banku.

6.2.1.3. Wniosek dotyczący istnienia pomocy i łącznej kwoty otrzymanej pomocy

- (203) Na podstawie motywów 190–197 Komisja uznaje, że środki FB1, FB2, FB3, FB4 i FB5 spełniają warunki określone w art. 107 ust. 1 Traktatu i stanowią pomoc państwa.
- (204) W związku z tym Komisja stwierdza, że oprócz pożyczek greckich rządowych papierów wartościowych w wysokości 60 mln EUR (środek FB2) i gwarancji państwowych w wysokości 50 mln EUR (środek FB3) na działalność FB Bank udzielono pomocy państwa w formie wsparcia kapitałowego w wysokości 606,97 mln EUR (środki FB1, FB4 i FB5), jak podsumowano w tabeli 10.

Tabela 10

Przegląd całkowitej pomocy otrzymanej przez FB Bank

Beneficjent pomocy	Środek	Charakter pomocy	Kwota pomocy (mln EUR)
Działalność FB Bank	FB1	Dokapitalizowanie	50
	FB4	Finansowanie niedopasowania poziomu płynności w związku z aktywami przenoszonymi z FB Bank do banku	456,97
	FB5	Zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych związanych z aktywami przenoszonymi z FB Bank do banku	100
Łączna udzielona pomoc kapitałowa			606,97
Łączna ostatecznie wypłacona pomoc kapitałowa			506,97
Beneficjent pomocy	Środek	Charakter pomocy	
Działalność FB Bank	FB2	Pożyczka obligacyjna	60
	FB3	Gwarancja	50
Łączna udzielona pomoc na utrzymanie płynności finansowej			110

6.2.2. Podstawa prawna oceny zgodności

- (205) W art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu upoważnia się Komisję do stwierdzenia zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym, jeżeli ma ona na celu „zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”.
- (206) Komisja uznała, że globalny kryzys finansowy może powodować poważne zaburzenie w gospodarce państwa członkowskiego i że środki wsparcia dla banków mogą zaradzić temu zaburzeniu. Potwierdzono to w komunikacie bankowym z 2008 r., komunikacie w sprawie dokapitalizowania i komunikacie w sprawie restrukturyzacji. Komisja nadal uważa, że wymogi w zakresie pomocy państwa, która ma zostać zatwierdzona na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, są spełnione w świetle ponownego wystąpienia warunków skrajnych na rynkach finansowych. Komisja potwierdziła ten pogląd, przyjmując komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r. ⁽¹¹¹⁾ i komunikat bankowy z 2013 r. ⁽¹¹²⁾.

⁽¹¹⁰⁾ Zob. przypis 103.

⁽¹¹¹⁾ Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 stycznia 2012 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego („komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r.”) (Dz.U. C 356 z 6.12.2011, s. 7).

⁽¹¹²⁾ Zob. komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 sierpnia 2013 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego („komunikat bankowy”) (Dz.U. C 216 z 30.7.2013, s. 1).

- (207) W odniesieniu do gospodarki Grecji w swoich decyzjach zatwierdzających i przedłużających program wsparcia na rzecz greckich banków oraz w decyzjach zatwierdzających środki pomocy państwa przyznane przez Grecję poszczególnym bankom Komisja uznała, że istnieje zagrożenie poważnym zaburzeniem w gospodarce Grecji i że wsparcie państwa dla banków stanowi stosowny środek zaradczy wobec tego zaburzenia. W związku z tym podstawę prawną oceny środków pomocy powinien stanowić art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu.
- (208) Zgodnie z pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r., aby pomoc była zgodna z art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, musi ona spełniać ogólne kryteria zgodności:
- a) *stosowność*: pomoc musi być właściwie ukierunkowana, aby umożliwiała skuteczne osiągnięcie celu, jakim jest zaradzenie poważnemu zaburzeniu gospodarki. Nie zostałyby to osiągnięte, gdyby środek nie był stosowny do zaburzenia, któremu ma zaradzić;
  - b) *konieczność*: środek pomocy musi być konieczny, zarówno pod względem kwoty, jak i formy, do osiągnięcia celu. Dlatego kwota środka pomocy musi stanowić minimalną kwotę niezbędną do osiągnięcia celu, a jego forma musi być najbardziej odpowiednia do zaradzenia zaburzeniu;
  - c) *proporcjonalność*: konieczne jest zachowanie właściwej równowagi między pozytywnymi skutkami środka a zakłóceniami konkurencji, tak aby zakłócenia te ograniczały się do minimum niezbędnego do osiągnięcia celów środka.
- (209) W okresie kryzysu finansowego Komisja opracowała kryteria zgodności w odniesieniu do różnych rodzajów środków pomocy. Zasady oceny środków pomocy zostały po raz pierwszy określone w komunikacie bankowym z 2008 r.
- (210) Komunikat w sprawie dokapitalizowania określa dalsze wytyczne dotyczące wynagrodzenia wymaganego w przypadku zastrzyków kapitałowych dokonywanych przez państwo.
- (211) Ponadto w komunikacie w sprawie restrukturyzacji Komisja wyjaśniła sposób przeprowadzania przez nią oceny planów restrukturyzacji. W swojej ocenie planu restrukturyzacji banku na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji Komisja weźmie pod uwagę wszystkie środki wymienione w tabeli 10.

6.2.3. Zgodność środków pomocy z komunikatem bankowym z 2008 r. i komunikatem w sprawie dokapitalizowania

6.2.3.1. Zgodność środków FB1, FB2 i FB3 z komunikatem bankowym z 2008 r.

- (212) Środki FB1, FB2 i FB3 przyznano w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków. Środki zawarte w tym programie oceniono już jako zgodne z rynkiem wewnętrznym w decyzji Komisji z dnia 19 listopada 2008 r.

6.2.3.2. Zgodność środków FB4 i FB5 z komunikatem bankowym z 2008 r. i komunikatem w sprawie dokapitalizowania

6.2.3.2.1. Stosowność

- (213) W odniesieniu do stosowności środków FB4 i FB5 Komisja jest zdania, że są one stosowne, ponieważ stanowiły zabezpieczenie dla deponentów FB Bank, a co za tym idzie zabezpieczyły stabilność finansową. Działalność nie mogłaby być kontynuowana bez pomocy z HFSF, gdyż w momencie poddania go restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji FB Bank miał ujemny kapitał własny, a w panujących wówczas trudnych warunkach rynkowych żaden bank nie nabyłby portfela aktywów i zobowiązań mającego ujemną wartość i przez to pogarszającego jego adekwatność kapitałową. Środki te zapewniały zatem utrzymanie stabilności finansowej w Grecji. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że środki te są stosowane jako pomoc na ratowanie.

6.2.3.2.2. Konieczność

- (214) Zgodnie z komunikatem bankowym z 2008 r. środek pomocy musi być konieczny, pod względem kwoty i formy, do osiągnięcia celu. Oznacza to, że zastrzyk kapitałowy musi być dokonany w minimalnej kwocie niezbędnej do osiągnięcia tego celu.

- (215) Jak w swoim piśmie z dnia 8 maja 2013 r. stwierdził narodowy bank Grecji, pomimo niewielkich rozmiarów FB Bank, cofnięcie jego licencji bez zastosowania środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogłoby osłabić zaufanie deponentów do greckiego systemu bankowego, co wpłynęłoby na stabilność finansową. Ponadto narodowy bank Grecji dodał, że spośród różnych możliwości restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji FB Bank, za najkorzystniejszą uznał zastosowanie procedury zakupu i przejęcia zgodnie z protokołem dotyczącym polityki gospodarczej i finansowej z grudnia 2012 r. Narodowy bank Grecji uznał, że wspomniana procedura oferuje bezpośrednie i definitywne rozwiązanie problemów, w obliczu których stał FB Bank. Komisja uznaje, że te elementy stabilności finansowej potwierdzają konieczność środków FB4 i FB5.
- (216) Jeżeli chodzi o skalę interwencji, w swojej decyzji 10/1/10.5.2013 narodowy bank Grecji stwierdził, że zlecenie przeniesienia wybranych aktywów i zobowiązań było najkorzystniejszym rozwiązaniem, gdyż minimalizowało koszt restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Decyzja była również zgodna z protokołem dotyczącym polityki gospodarczej i finansowej z marca 2012 r. Ponadto Komisja zauważa, że ostateczna kwota niedopasowania poziomu płynności została dokładnie oceniona przez władze greckie, które wzięły pod uwagę sprawozdanie z wyceny sporządzone przez biegłego rewidenta. Wkład pokrywał dokładnie różnicę między wartością godziwą przenoszonych aktywów a wartością zobowiązań. Ponadto HFSF zobowiązał się do pokrycia potrzeb kapitałowych w wysokości jedynie do 9 % wartości przenoszonych aktywów, według szacunków narodowego banku Grecji. Fakt, że spośród dwóch oferentów jedynie bank zgodził się na zmodyfikowanie swojej oferty, również potwierdza słuszność wniosku, że wysokość wkładu nie była nadmierna.
- (217) Ponadto kapitał własny FB Banku nie został przeniesiony, a zatem pozostał w likwidowanej jednostce, tj. w FB Bank. Dlatego też akcjonariusze stracą wszystkie posiadane akcje, a wkład HFSF nie ulegnie inflacji ze względu na koszt ratowania.
- (218) Jeżeli chodzi o wynagrodzenie pomocy, jak wspomniano powyżej w motywie 195, HFSF najprawdopodobniej nie odzyska pełnej kwoty wniesionych środków⁽¹¹³⁾. W sposób oczywisty nie otrzymuje zatem żadnego wynagrodzenia, a jego wkład jest podobny do dotacji. Jak wskazano w pkt 44 komunikatu w sprawie dokapitalizowania, dokapitalizowanie bez wystarczającego wynagrodzenia można zaakceptować tylko w przypadku banków znajdujących się w trudnej sytuacji, które nie mogą wypłacić żadnego wynagrodzenia. Komisja uznaje, że warunek ten jest spełniony w przypadku FB Bank. Brak wynagrodzenia powoduje potrzebę gruntownej restrukturyzacji, zgodnie z komunikatem w sprawie dokapitalizowania.
- (219) Podsumowując, środki FB4 i FB5 zarówno pod względem kwoty, jak i pod względem formy stanowią konieczną pomoc na ratowanie, mającą na celu ograniczenie zaburzeń w greckim systemie bankowym i w całej gospodarce.

6.2.3.2.3. Proporcjonalność

- (220) Komisja zauważa, że FB Bank nie istnieje już w takiej postaci, w jakiej istniał poprzednio. Fakt, że pomoc stanowi ratunek dla przenoszonej działalności gospodarczej, mógłby teoretycznie powodować zakłócenia konkurencji. Komisja zwraca jednak uwagę na niewielkie rozmiary FB Bank i proces sprzedaży, w którym konkurenci mieli możliwość składania ofert kupna wybranych aktywów i zobowiązań FB Bank. Ponadto niezwłocznie po przeniesieniu działalność gospodarcza FB Bank została całkowicie zintegrowana z działalnością banku i przestała istnieć jako oddzielna działalność gospodarcza lub konkurent. Komisja stwierdza zatem, że pomoc nie powoduje nadmiernego zakłócenia konkurencji.

Wniosek dotyczący zgodności środków FB4 i FB5

- (221) Stwierdza się, że środki FB4 i FB5 są stosowne i konieczne oraz, biorąc pod uwagę niewielkie rozmiary FB Bank i jego zniknięcie jako samodzielnego konkurenta ze względu na pełną integrację z bankiem, proporcjonalne do założonego celu, zgodne z komunikatem bankowym z 2008 r. i komunikatem w sprawie dokapitalizowania.

6.2.4. Zgodność środków pomocy z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (222) W odniesieniu do wynagrodzenia z tytułu środka FB4 Komisja zauważyła w motywie 218, że HFSF prawdopodobnie nie odzyska całości kwoty 456,97 mln EUR, która stanowiła zastrzyk kapitałowy do celów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji FB Bank (środek FB4). Brak wynagrodzenia powoduje konieczność gruntownej restrukturyzacji, zarówno pod względem środków na rzecz przywrócenia rentowności, jak i pod względem środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji.

⁽¹¹³⁾ W odniesieniu do FB4 HFSF przysługuje wobec likwidowanej jednostki wierzytelność w kwocie 457 mln EUR. Na dzień 31 grudnia 2013 r. zaksięgowane straty z tytułu tej wierzytelności, wykazane w sprawozdaniu finansowym HFSF, wynosiły 377 mln EUR.

6.2.4.1. Długoterminowa rentowność działalności FB Bank poprzez sprzedaż

- (223) Punkt 21 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi, że gdy nie ma możliwości wiarygodnego powrotu instytucji kredytowej znajdującej się w trudnej sytuacji do długoterminowej rentowności, należy rozważyć jej kontrolowaną likwidację lub sprzedaż na aukcji. Państwa członkowskie mogą zatem zachęcać nierentowne podmioty do wyjścia z rynku, umożliwiając jednocześnie przeprowadzenie procesu wyjścia w odpowiednich ramach czasowych pozwalających na zachowanie stabilności finansowej.
- (224) FB Bank nie był jednak rentowny jako samodzielna jednostka i został postawiony w stan likwidacji. W tym względzie w pkt 17 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wyjaśnia się, że „sprzedaż znajdującego się w trudnej sytuacji banku innej instytucji finansowej może pomóc przywrócić długoterminową rentowność, jeśli nabywca jest przedsiębiorstwem rentownym i zdolnym do przejęcia banku w trudnej sytuacji oraz może pomóc w przywróceniu zaufania rynku”.
- (225) Jak stwierdzono w sekcji 7.5.2, na podstawie jego planu restrukturyzacji bank można uznać za podmiot rentowny. W związku z tym fakt, że działalność FB Bank została przeniesiona do banku, umożliwia przywrócenie jej długoterminowej rentowności. Ponadto fakt, że działalność FB Bank została całkowicie zintegrowana⁽¹⁴⁾ z działalnością banku i przestaje istnieć jako samodzielny konkurent, stanowi gruntowną restrukturyzację wymaganą w związku z niewystarczającym wynagrodzeniem pomocy państwa.

6.2.4.2. Wkład własny i podział obciążenia

- (226) Jak wyjaśniono w motywie 216, wybrany sposób restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji FB Bank zapewnia ograniczenie kosztów restrukturyzacji do minimum. Po pierwsze, władze greckie dokładnie oceniły niedopasowanie poziomu płynności, biorąc pod uwagę sprawozdanie niezależnych rewidentów. Ponadto HFSF zobowiązał się do pokrycia potrzeb kapitałowych nabywcy związanych z przenoszoną działalnością tylko do minimalnej kwoty wymaganej przez prawo. Dodatkowo integracja działalności gospodarczej FB Bank z działalnością większego podmiotu i jednoczesne osiągnięcie synergii poprzez racjonalizację sieci oddziałów FB Bank, konsolidację infrastruktury informatycznej i ograniczenie kosztów finansowania przyczyniają się do ograniczenia kosztów restrukturyzacji do minimum w porównaniu ze scenariuszem, w którym państwo próbowałoby przywrócić rentowność FB Bank jako samodzielnego podmiotu.
- (227) Kapitał własny i dług podporządkowany nie zostały przeniesione do banku, lecz pozostały w FB Bank, podmiocie w stanie likwidacji. W związku z tym Komisja uważa, że w stosunku do akcjonariuszy osiągnięto wystarczający podział obciążenia, gdyż prawo do wpływów z likwidacji przysługuje im tylko w przypadku, gdy wpływy są wystarczające, aby w pierwszej kolejności spłacić HFSF, którego roszczenie ma pierwszeństwo w stosunku do innych wierzycieli. Dlatego też, ze względu na niewielką ilość aktywów poddanych likwidacji, udziałowcy prawdopodobnie nie odzyskają zainwestowanych środków.

6.2.4.3. Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji

- (228) W odniesieniu do środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji pkt 30 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi, że „punktem wyjścia dla oceny Komisji dotyczącej konieczności podjęcia takich środków są wielkość, skala i zakres działań, jakie prowadził będzie bank po zrealizowaniu wiarygodnego planu restrukturyzacji [...]. Charakter i forma takich środków zależą od dwóch kryteriów: po pierwsze od kwoty pomocy oraz warunków i okoliczności, w jakich ją przyznano, a po drugie od cech rynku lub rynków, na których bank będący beneficjentem pomocy będzie działał”.
- (229) Oprócz pożyczek greckich rządowych papierów wartościowych w wysokości 60 mln EUR (środek FB2) i gwarancji państwowych w wysokości 50 mln EUR (środek FB3), całkowita otrzymana pomoc państwa w formie wsparcia kapitałowego wyniosła 606,97 mln EUR (środki FB1, FB4 i FB5). Środek FB1 odpowiadał 3,25 % aktywów ważonych ryzykiem FB Bank na dzień 31 grudnia 2008 r. Środek FB4, finansowanie niedopasowania poziomu płynności w związku z aktywami przenoszonymi przez FB Bank do banku, odpowiadał ok. 33,44 % aktywów ważonych ryzykiem FB Bank na dzień 31 marca 2013 r. Środek FB5, z definicji, odpowiadał 9 % ważonych ryzykiem aktywów FB Bank przenoszonych do banku. Takie kwoty pomocy w połączeniu z brakiem wynagrodzenia powodują, że konieczne jest znaczne ograniczenie udziału beneficjenta w rynku.
- (230) W odniesieniu do rynku, na którym działał FB Bank, Komisja zauważa, że był to bardzo mały bank (mniej niż 0,5 % udziałów w całkowitych aktywach greckich banków i mniej niż 1 % udziałów w kredytach i depozytach w Grecji), a zatem aktywa i zobowiązania FB Bank przeniesione do banku były małe w porównaniu z rozmiarem greckiego systemu bankowego.

⁽¹⁴⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 17.

- (231) Ponadto działalność FB Bank była przedmiotem oferty skierowanej do konkurentów w ramach otwartej aukcji. Po sprzedaży FB Bank przestał istnieć jako samodzielny konkurent, ponieważ przeniesiona działalność została całkowicie zintegrowana z bankiem.
- (232) Stwierdza się, że z uwagi na małe rozmiary przeniesionej działalności, otwarty proces sprzedaży i pełną integrację działalności FB Bank z bankiem nie zachodzi żadne nadmierne zakłócenie konkurencji, mimo bardzo wysokiej kwoty pomocy i braku wynagrodzenia.

6.2.4.4. Wniosek dotyczący zgodności z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (233) W oparciu o powyższą analizę stwierdza się, że sprzedaż wybranych aktywów i zobowiązań FB Bank i ich integracja z bankiem gwarantują przywrócenie długoterminowej rentowności działalności FB Bank, ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum oraz brak nadmiernego zakłócenia konkurencji, zgodnie z komunikatem w sprawie restrukturyzacji.

6.2.5. Wniosek dotyczący zgodności pomocy związanej z FB Bank z rynkiem wewnętrznym

- (234) Wszystkie środki pomocy wymienione w tabeli 10 są zatem zgodne z rynkiem wewnętrznym.

6.3. OCENA POMOCY DOTYCZĄCEJ PROBANK

6.3.1. Istnienie i kwota pomocy

- (235) Komisja musi najpierw ocenić, czy środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

6.3.1.1. Istnienie pomocy w przypadku środków przyznanych w związku z restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją Probank (środki PB1 i PB2)

- (236) HFSF jest podmiotem ustanowionym i finansowanym przez Grecję w celu wspierania banków. Środki PB1 i PB2 wiążą się zatem z wykorzystaniem środków państwowych. Środki PB1 i PB2 mają również selektywny charakter, gdyż przynoszą korzyść tylko działalności Probank.
- (237) Ponadto środki PB1 i PB2 zapewniają działalności Probank wyraźną korzyść, gdyż umożliwiają jej kontynuację. Zlecenie przeniesienia stanowi w tym przypadku sprzedaż *en bloc* gdyż, mimo że nie zostanie dokonany transfer kapitału własnego, przeniesione zostaną produktywna aktywa banków (oddziały, depozyty i kredyty).
- (238) Środki PB1 i PB2 nie spełniają kryterium testu prywatnego inwestora. Istotnie, HFSF nie ma możliwości osiągnięcia zysku dzięki swojemu wkładowi: w zamian za ten wkład nie uzyskał żadnej wierzytelności w stosunku do banku, lecz jedynie wierzytelność w stosunku do podmiotu będącego w stanie likwidacji, tj. Probank⁽¹¹⁵⁾. Dlatego też HFSF prawdopodobnie nie odzyska całości wniesionych środków.
- (239) Sелеktywna korzyść zapewniana przez środki PB1 i PB2 zakłóca konkurencję podtrzymując działalność bankową jednego podmiotu, umożliwiając mu funkcjonowanie na rynku i konkurowanie z innymi bankami działającymi w Grecji lub potencjalnie zainteresowanymi wejściem na rynek grecki. W związku z tym środki PB1 i PB2 mają wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi i mogą zakłócać konkurencję.
- (240) Stwierdza się zatem, że pokrycie przez HFSF niedopasowania poziomu płynności w kwocie 562,73 mln EUR związanego z aktywami przenoszonymi z Probank do banku oraz zobowiązanie HFSF do pokrycia potrzeb kapitałowych związanych z przenoszonymi aktywami, mogących wynosić do [180–280] mln EUR, stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.
- Beneficjent środków PB1 i PB2
- (241) Beneficjentem środków PB1 i PB2 jest działalność Probank, gdyż umożliwiły one kontynuację tej działalności w ramach banku.
- (242) Aby ocenić, czy sprzedaż działalności Probank stanowi pomoc państwa na rzecz banku, zgodnie z pkt 49 komunikatu bankowego z 2008 r. Komisja musi ocenić, czy zostały spełnione określone wymogi. W szczególności musi zbadać, czy (i) proces sprzedaży miał charakter otwarty i niedyskryminujący; (ii) sprzedaż odbyła się na warunkach rynkowych; oraz (iii) instytucja finansowa lub rząd dążyły do uzyskania jak najwyższej ceny sprzedaży za odnośne aktywa i zobowiązania.

⁽¹¹⁵⁾ Zob. art. 9 ust. 15 ustawy 4051/2012 i art. 13 A ust. 4 ustawy 3746/2009.

- (243) Bank nabył aktywa i zobowiązania Probank, ponieważ przedłożył najkorzystniejszą ofertę w ramach niedyskryminującego postępowania przetargowego otwartego dla innych banków. Narodowy bank Grecji postanowił skontaktować się tylko z czterema największymi bankami działającymi w Grecji, spośród których tylko bank i jeden inny bank przedłożyły oferty. Oferta banku była korzystniejsza pod względem ceny i oczekiwanych synergii.
- (244) Narodowy bank Grecji skontaktował się tylko z czterema bankami. Ograniczona liczba nabywców, z którymi nawiązano kontakt, nie może wykluczać otwartości postępowania przetargowego, biorąc pod uwagę brak innych banków działających w Grecji, o rozmiarze umożliwiającym wchłonięcie sprzedawanej działalności i posiadających odpowiedni kapitał w momencie przeprowadzania restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Ponadto do czasu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Probank żadna zagraniczna instytucja kredytowa ani finansowa nie przedłożyła ważnej wiążącej oferty nabycia Probank, pomimo powtórnie przesuwanego terminu. W czasie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zagraniczne instytucje kredytowe i finansowe okazywały bardzo ograniczone zainteresowanie prowadzeniem działalności bankowej w Grecji. Ponadto narodowy bank Grecji określił wcześniej portfel aktywów i zobowiązań podlegających przeniesieniu oraz ramy czasowe, których przestrzeganie było warunkiem ważności ofert. W związku z tym Komisja stwierdza, że proces sprzedaży był otwarty i niedyskryminujący.
- (245) Ujemna cena (tzn. uwzględniająca niedopasowanie poziomu płynności i pokrycie wspomnianych potrzeb kapitałowych) aktywów i zobowiązań Probank nie wyklucza tego, że cena sprzedaży odzwierciedla wartość rynkową przedsiębiorstwa ⁽¹¹⁶⁾. Komisja nie ma powodów, aby uznać, że złożona oferta i zapłacona cena nie odzwierciedlały ceny rynkowej przedsiębiorstwa. Wartość godziwa aktywów została bowiem oszacowana przez narodowy bank Grecji i zweryfikowana przez zewnętrznych rewidentów. Dlatego też Komisja uważa, że sprzedaż odbyła się na warunkach rynkowych. W świetle powyższego, zgodnie z pkt 49 komunikatu bankowego z 2008 r., pkt 20 komunikatu w sprawie restrukturyzacji i praktyką decyzyjną Komisji ⁽¹¹⁷⁾, stwierdza się, że można wykluczyć pomoc państwa na rzecz banku.

6.3.1.2. Wniosek dotyczący istnienia pomocy i łącznej kwoty otrzymanej pomocy

- (246) Na podstawie motywów 236–240 Komisja uznaje, że środki PB1 i PB2 spełniają warunki określone w art. 107 ust. 1 Traktatu i stanowią pomoc państwa.
- (247) Stwierdza się zatem, że działalność Probank otrzymała pomoc państwa w formie wsparcia kapitałowego w wysokości [742,7–842,7] mln EUR (środki PB1 i PB2), jak podsumowano w tabeli 11.

Tabela 11

Przegląd całkowitej pomocy otrzymanej przez Probank

Beneficjent pomocy	Środek	Charakter pomocy	Kwota pomocy (mln EUR)
Działalność Probank	PB1	Finansowanie niedopasowania poziomu płynności w związku z aktywami przenoszonymi z Probank do banku	562,7
	PB2	Zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych związanych z aktywami przenoszonymi z Probank do banku	[180–280]
Łączna udzielona pomoc kapitałowa			[742,7–842,7]
Łączna wypłacona pomoc kapitałowa			[742,7–842,7]

6.3.2. Podstawa prawna oceny zgodności

- (248) W art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu upoważnia się Komisję do stwierdzenia zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym, jeżeli ma ona na celu „zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”.

⁽¹¹⁶⁾ Zob. przypis 109.

⁽¹¹⁷⁾ Zob. przypis 103.

- (249) Jak wyjaśniono w motywach 206 i 207, podstawę prawną oceny środków pomocy powinien obecnie stanowić art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu.
- (250) Jak wyjaśniono w motywie 208, zgodnie z pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r., aby pomoc była zgodna z art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, musi ona spełniać ogólne kryteria zgodności: stosowności, konieczności i proporcjonalności.
- (251) Komunikat w sprawie dokapitalizowania określa dalsze wytyczne dotyczące wynagrodzenia wymaganego w przypadku zastrzyków kapitałowych dokonywanych przez państwo.
- (252) Ponadto w komunikacie w sprawie restrukturyzacji Komisja wyjaśniła sposób przeprowadzania przez nią oceny planów restrukturyzacji. W swojej ocenie planu restrukturyzacji na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji Komisja weźmie pod uwagę wszystkie środki wymienione w tabeli 11.

6.3.3. Zgodność środków pomocy z komunikatem bankowym z 2008 r. i komunikatem w sprawie dokapitalizowania

6.3.3.1. Stosowność

- (253) W odniesieniu do stosowności środków PB1 i PB2 Komisja uważa, że pokrycie niedopasowania poziomu płynności i zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych nabywcy związanych z przenoszonymi aktywami są stosowne, ponieważ umożliwiły one sprzedaż i zabezpieczenie depozytów Probank, zapewniając w ten sposób stabilność finansową. Działalność ta nie mogłaby być kontynuowana bez pomocy ze strony HFSF, ponieważ w czasie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Probank miał ujemny kapitał własny. W panujących wówczas trudnych warunkach rynkowych żaden bank nie nabyłby portfela aktywów i zobowiązań mającego ujemną wartość i przez to pogarszającego jego adekwatność kapitałową. Dnia 10 maja 2013 r. narodowy bank Grecji wyznaczył komisarza dla Probank, którego zadanie polegało na zapewnieniu podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu ukończenia podwyższenia kapitału podstawowego Probank. Fakt, że do czasu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji żaden prywatny inwestor nie przedłożył ostatecznej wiążącej oferty nabycia Probank pomimo starań komisarza wyznaczonego dla Probank i powtórnego przedłużenia terminu podwyższenia kapitału podstawowego Probank, stanowi argument na poparcie stwierdzenia, że kontynuacja działalności tego banku nie byłaby możliwa bez pomocy uzyskanej z HFSF. Środek ten zapewnił więc utrzymanie stabilności finansowej w Grecji. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że środki te są stosowne jako pomoc na ratowanie.

6.3.3.2. Konieczność

- (254) Zgodnie z komunikatem bankowym z 2008 r. środek pomocy musi być konieczny, pod względem kwoty i formy, do osiągnięcia celu. Oznacza to, że zastrzyk kapitałowy musi być dokonany w minimalnej kwocie niezbędnej do osiągnięcia tego celu.
- (255) Protokół dotyczący polityki gospodarczej i finansowej z maja 2013 r. przewidywał, że w odniesieniu do tych banków spoza grupy najważniejszych ⁽¹¹⁸⁾, które nie są w stanie sprostać stawianym im wymogom kapitałowym, narodowy bank Grecji, w porozumieniu z HFSF, oceni możliwości minimalizacji kosztów dla podatnika, takie jak procedura zakupu i przejęcia, jednocześnie gwarantując bezpieczeństwo deponentów.
- (256) Jak stwierdził narodowy bank Grecji w decyzji z dnia 26 lipca 2013 r. ⁽¹¹⁹⁾, cofnięcie licencji Probank bez zastosowania środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji wpłynęłoby na stabilność finansową.
- (257) Komisja uznaje, że te elementy stabilności finansowej potwierdzają konieczność środków PB1 i PB2.
- (258) Jeżeli chodzi o kwotę środka, niedopasowanie poziomu płynności zostało dokładnie ocenione przez władze greckie, które wzięły pod uwagę sprawozdanie z wyceny sporządzone przez biegłego rewidenta. Wkład pokrywał dokładnie różnicę między wartością godziwą przenoszonych aktywów a wartością zobowiązań. W swojej decyzji 12/1/26.7.2013 narodowy bank Grecji stwierdził, że zlecenie przeniesienia wybranych aktywów i zobowiązań było najkorzystniejszym rozwiązaniem, gdyż minimalizowało koszt restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Wspomniana decyzja jest także zgodna z drugim programem dostosowania gospodarczego dla Grecji z lipca 2013 r. Ponadto HFSF zobowiązał się do pokrycia potrzeb kapitałowych w wysokości jedynie do 9 % wartości przenoszonych aktywów, jak oszacował je narodowy bank Grecji.

⁽¹¹⁸⁾ W przeprowadzonej w 2012 r. ocenie rentowności narodowy bank Grecji wskazał cztery największe banki w tym kraju jako odpowiednich kandydatów do dokapitalizowania przez HFSF, podczas gdy pozostałych banków, nienależących do grupy najważniejszych, nie uznał za kwalifikujące się do takiego dokapitalizowania.

⁽¹¹⁹⁾ Decyzja 12/1/26.7.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

- (259) Co więcej, kapitał własny nie został przeniesiony do banku, a zatem pozostanie w podmiocie w stanie likwidacji. Dlatego też akcjonariusze Probank stracą wszystkie posiadane akcje, a wkład HFSF nie ulegnie inflacji ze względu na koszt ratowania.
- (260) Jeżeli chodzi o wynagrodzenie pomocy, jak wspomniano powyżej w motywie 238, HFSF najprawdopodobniej nie odzyska pełnej kwoty wniesionych środków. W sposób oczywisty nie otrzymuje zatem żadnego wynagrodzenia, a jego wkład jest podobny do dotacji. Jak wskazano w pkt 44 komunikatu w sprawie dokapitalizowania, dokapitalizowanie bez wystarczającego wynagrodzenia można zaakceptować tylko w przypadku banków znajdujących się w trudnej sytuacji, które nie mogą wypłacić żadnego wynagrodzenia. Komisja uznaje, że warunek ten jest spełniony w przypadku Probank. Brak wynagrodzenia powoduje potrzebę gruntownej restrukturyzacji, zgodnie z komunikatem w sprawie dokapitalizowania.
- (261) Podsumowując, środki te zarówno pod względem kwoty, jak i pod względem formy stanowią konieczną pomoc na ratowanie, mającą na celu ograniczenie zaburzeń w greckim systemie bankowym i w całej gospodarce.

6.3.3.3. Proporcjonalność

- (262) Probank nie istnieje już w takiej formie, jak poprzednio. Fakt, że pomoc stanowi ratunek dla przenoszonej do banku działalności, mogłoby teoretycznie powodować zakłócenia konkurencji. Komisja zwraca jednak uwagę na niewielkie rozmiary Probank i proces sprzedaży, w którym konkurenci mieli możliwość składania ofert kupna wybranych aktywów i zobowiązań Probank. Ponadto niezwłocznie po przeniesieniu działalności gospodarcza Probank została całkowicie zintegrowana z działalnością banku i przestała istnieć jako oddzielna działalność gospodarcza lub konkurent. Komisja stwierdza zatem, że pomoc nie powoduje nadmiernego zakłócenia konkurencji.

6.3.3.4. Wniosek dotyczący zgodności środków PB1 i PB2 z komunikatem bankowym i komunikatem w sprawie dokapitalizowania

- (263) Stwierdza się, że środki PB1 i PB2 są stosowne i konieczne oraz, biorąc pod uwagę przewidywaną głęboką restrukturyzację banku, do którego przeniesiono działalność gospodarczą Probank, proporcjonalne do założonego celu, zgodne z komunikatem bankowym z 2008 r. i komunikatem w sprawie dokapitalizowania.

6.3.4. Zgodność środków pomocy z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (264) W odniesieniu do wynagrodzenia z tytułu środka PB1 Komisja zauważyła w motywie 260, że HFSF prawdopodobnie nie odzyska całości kwoty 562,73 mln EUR, która stanowiła zastrzyk kapitałowy do celów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Probank (środek PB1). Brak wynagrodzenia powoduje konieczność gruntownej restrukturyzacji, zarówno pod względem środków na rzecz przywrócenia rentowności, jak i pod względem środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji.

6.3.4.1. Długoterminowa rentowność działalności Probank poprzez sprzedaż

- (265) Punkt 21 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi, że gdy nie ma możliwości wiarygodnego powrotu instytucji kredytowej znajdującej się w trudnej sytuacji do długoterminowej rentowności, należy zawsze rozważyć jej kontrolowaną likwidację lub sprzedaż na aukcji. Państwa członkowskie mogą zatem zachęcać nierentowne podmioty do wyjścia z rynku, umożliwiając jednocześnie przeprowadzenie procesu wyjścia w odpowiednich ramach czasowych pozwalających na zachowanie stabilności finansowej.
- (266) Probank nie był jednak rentowny jako samodzielna jednostka i został postawiony w stan likwidacji. W tym względzie w pkt 17 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wyjaśnia się, że „sprzedaż znajdującego się w trudnej sytuacji banku innej instytucji finansowej może pomóc przywrócić długoterminową rentowność, jeśli nabywca jest przedsiębiorstwem rentownym i zdolnym do przejęcia banku w trudnej sytuacji oraz może pomóc w przywróceniu zaufania rynku”.
- (267) Jak stwierdzono w sekcji 7.5.2, na podstawie jego planu restrukturyzacji bank można uznać za podmiot rentowny. W związku z tym fakt, że działalność Probank została przeniesiona do banku, umożliwia przywrócenie jej długoterminowej rentowności. Ponadto fakt, że działalność Probank została całkowicie zintegrowana⁽¹²⁰⁾ z działalnością banku i przestaje istnieć jako samodzielny podmiot, stanowi gruntowną restrukturyzację wymaganą w związku z niewystarczającym wynagrodzeniem pomocy państwa.

⁽¹²⁰⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony dnia 25 czerwca 2014 r., s. 15.

6.3.4.2. Wkład własny i podział obciążenia

- (268) Jak wyjaśniono w motywie 258, wybrany sposób restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Probank zapewnia ograniczenie kosztów restrukturyzacji do minimum. Po pierwsze, władze greckie dokładnie oceniły niedopasowanie poziomu płynności, biorąc pod uwagę sprawozdanie niezależnych rewidentów. Ponadto HFSF zobowiązał się do pokrycia potrzeb kapitałowych nabywcy związanych z przenoszonymi aktywami tylko do minimalnej kwoty wymaganej przez prawo. Dodatkowo integracja działalności gospodarczej Probank z działalnością większego podmiotu i jednoczesne osiągnięcie synergii, w szczególności poprzez racjonalizację sieci oddziałów Probank, konsolidację infrastruktury informatycznej i ograniczenie kosztów finansowania przyczyniają się do ograniczenia kosztów restrukturyzacji do minimum w porównaniu ze scenariuszem, w ramach którego państwo próbowałoby przywrócić rentowność Probank jako samodzielnej jednostki.
- (269) Kapitał własny i dług podporządkowany nie zostały przeniesione do banku, lecz pozostały w podmiocie w stanie likwidacji. W związku z tym Komisja uważa, że w stosunku do akcjonariuszy osiągnięto wystarczający podział obciążenia, gdyż prawo do wpływów z likwidacji przysługuje im tylko w przypadku, gdy wpływy są wystarczające, aby w pierwszej kolejności spłacić HFSF, którego roszczenie ma pierwszeństwo w stosunku do innych wierzycieli. Dlatego też, ze względu na niewielką ilość aktywów poddanych likwidacji, udziałowcy prawdopodobnie nie odzyskają zainwestowanych środków.

6.3.4.3. Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji

- (270) W odniesieniu do środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji pkt 30 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi, że „punktem wyjścia dla oceny Komisji dotyczącej konieczności podjęcia takich środków są wielkość, skala i zakres działań, jakie prowadził będzie bank po zrealizowaniu wiarygodnego planu restrukturyzacji [...]. Charakter i forma takich środków zależą od dwóch kryteriów: po pierwsze od kwoty pomocy oraz warunków i okoliczności, w jakich ją przyznano, a po drugie od cech rynku lub rynków, na których bank będący beneficjentem pomocy będzie działał”.
- (271) Co do kwoty uzyskanej pomocy, całkowita otrzymana pomoc państwa w formie wsparcia kapitałowego wyniosła [742,7–842,7] mln EUR (środki PB1 i PB2). Środek PB1 odpowiadał ok. 21,15 % ważonych ryzykiem aktywów Probank na dzień 30 czerwca 2013 r. Środek PB2, z definicji, odpowiadał [...] % aktywów przeniesionych z Probank. Takie kwoty pomocy w połączeniu z brakiem wynagrodzenia powodują, że konieczne jest znaczne ograniczenie udziału beneficjenta w rynku.
- (272) W odniesieniu do rynku, na którym działał Probank, Komisja zauważa, że był to bardzo mały bank (ok. 1 % udziałów w całkowitych aktywach greckich banków, ok. 1 % udziałów w kredytach i mniej niż 2 % w depozytach), a zatem aktywa i zobowiązania Probank przeniesione do banku były małe w porównaniu z rozmiarem greckiego systemu bankowego.
- (273) Ponadto działalność Probank była przedmiotem oferty skierowanej do konkurentów w ramach otwartej aukcji. Po sprzedaży Probank przestał istnieć jako samodzielny konkurent, ponieważ przeniesione aktywa zostały całkowicie zintegrowane z bankiem.
- (274) Stwierdza się, że z uwagi na małe rozmiary przeniesionej działalności, otwarty proces sprzedaży i pełną integrację działalności Probank z bankiem, nie zachodzi żadne nadmierne zakłócenie konkurencji, mimo bardzo wysokiej kwoty pomocy i braku wynagrodzenia.

6.3.4.4. Wniosek dotyczący zgodności z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (275) W oparciu o powyższą analizę Komisja stwierdza, że sprzedaż wybranych aktywów i zobowiązań Probank i ich integracja z bankiem gwarantują przywrócenie długoterminowej rentowności działalności Probank, ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum oraz brak nadmiernego zakłócenia konkurencji, zgodnie z komunikatem w sprawie restrukturyzacji.

6.3.5. Wniosek dotyczący zgodności pomocy związanej z Probank z rynkiem wewnętrznym

- (276) Wszystkie środki pomocy wymienione w tabeli 11 są zatem zgodne z rynkiem wewnętrznym.

7. OCENA POMOCY PRYZNANEJ BANKOWI

7.1. ISTNIENIE I KWOTA POMOCY

(277) Komisja musi ustalić istnienie pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

7.1.1. Istnienie pomocy w przypadku środków przyznanych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków (środek L1 i A)

7.1.1.1. *Pomoc państwa na utrzymanie płynności finansowej przyznana w ramach środków gwarancji i rządowej pożyczki obligacyjnej (środek L1)*

(278) W decyzjach zatwierdzających i przedłużających program wsparcia na rzecz greckich banków ⁽¹²¹⁾ Komisja stwierdziła już, że wsparcie na utrzymanie płynności finansowej przyznane w ramach programu stanowi pomoc. Na dzień 15 kwietnia 2011 r. kwota nierozliczonych gwarancji wyniosła 12 873 mln EUR, a na dzień 30 listopada 2013 r. osiągnęła 14 798 mln EUR. W tych terminach kwota niespłaconych rządowych pożyczek obligacyjnych udzielonych bankowi wyniosła, odpowiednio, 787 mln EUR i 847 mln EUR. Ewentualna przyszła pomoc na utrzymanie płynności finansowej przyznana w ramach tego programu również stanowiłaby pomoc.

7.1.1.2. *Dokapitalizowanie przez państwo przyznane w ramach programu dokapitalizowania (środek A)*

(279) Komisja stwierdziła już w decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie programu wsparcia na rzecz greckich banków, że dokapitalizowanie przewidziane w ramach środka dokapitalizowania stanowiącego część tego programu będzie stanowiło pomoc. Bank otrzymał 1 350 mln EUR w akcjach uprzywilejowanych, co stanowi 2,1 % aktywów banku ważonych ryzykiem ⁽¹²²⁾.

(280) W 2010 r. Grecja wprowadziła szereg zmian dotyczących parametrów technicznych takich akcji uprzywilejowanych, w związku z czym jeśli nie zostaną wykupione w ciągu pięciu lat, kupon rośnie co roku o 2 %. Biorąc pod uwagę, że zmiany powodują zwiększenie wynagrodzenia państwa, w przypadku gdy po pięciu latach nie zostaną one poddane wykupowi ani konwersji, Komisja stwierdza, że zmiany parametrów technicznych nie zapewniają bankowi żadnej korzyści, a zatem nie wiążą się z dodatkową pomocą państwa.

7.1.2. Istnienie pomocy państwa w przypadku gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego (środek L2)

(281) Komisja wyjaśniała w punkcie 51 komunikatu bankowego z 2008 r., że zasilanie instytucji finansowych funduszami przez banki centralne nie stanowi pomocy, jeżeli spełnione są cztery łączne warunki dotyczące wypłacalności instytucji finansowej, zabezpieczenia instrumentu, stopy procentowej naliczanej instytucji finansowej i braku kontrgwarancji państwowej. Ponieważ przyznane bankowi gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe nie spełnia tych czterech łącznych warunków, zwłaszcza z uwagi na fakt, że jest gwarantowane przez państwo oraz przyznane w połączeniu z innymi środkami wsparcia, nie można uznać, że gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe nie stanowi pomocy państwa.

(282) Gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe spełnia kryteria określone w art. 107 ust. 1 Traktatu. Po pierwsze, ponieważ środek obejmuje gwarancję państwową na rzecz narodowego banku Grecji, wszelkie straty zostaną poniesione przez państwo. W związku z tym środek wykorzystuje zasoby państwowe. Gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe umożliwia bankom uzyskanie finansowania wtedy, gdy nie mają dostępu do rynków finansowania międzybankowego i do standardowych operacji refinansujących Eurosystemu. W związku z tym gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe na rzecz banku stanowi dla niego korzyść. Ponieważ gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe jest ograniczone do sektora bankowego, środek ma charakter selektywny. Gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe pozwala bankowi kontynuować działalność na rynku i uniknąć niewykonania zobowiązań oraz konieczności wycofania się z rynku, a zatem zakłóca ono konkurencję. Bank prowadzi działalność w innych państwach członkowskich, a instytucje finansowe z innych państw członkowskich prowadzą działalność lub mogłyby być zainteresowane prowadzeniem działalności w Grecji, a zatem korzyść przyznana bankowi wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

(283) Na podstawie powyższych okoliczności Komisja stwierdza, że gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe (środek L2) stanowi pomoc państwa. Kwota gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego zmieniała się w czasie. Dnia 31 grudnia 2012 r. wynosiła ona około 30,9 mld EUR.

⁽¹²¹⁾ Zob. przypisy 1 i 3.

⁽¹²²⁾ Zob. motyw 38 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG.

7.1.3. Istnienie pomocy w przypadku środków przyznanych poprzez HFSF (środki B1, B2 i B3)

7.1.3.1. Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe (środek B1)

- (284) W sekcji 5.1 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG Komisja stwierdziła już, że pierwsze dokapitalizowanie pomostowe stanowi pomoc państwa. Otrzymany kapitał wynosił 7 430 mln EUR.

7.1.3.2. Drugie dokapitalizowanie pomostowe (środek B2)

- (285) Środek B2 został wdrożony przy użyciu zasobów HFSF, które, jak wyjaśniono w motywie 49 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG, wiązało się z wykorzystaniem zasobów państwowych.
- (286) Jeśli chodzi o istnienie korzyści, środek B2 podniósł współczynnik kapitałowy banku do poziomu pozwalającego na kontynuację działalności na rynku i dostęp do finansowania w ramach Eurosystemu. Ponadto wynagrodzenie za środek B2 składa się z odsetek naliczonych od obligacji EFSF i dodatkowej opłaty w wysokości 1 %. Ponieważ wynagrodzenie jest znacznie niższe niż wynagrodzenie z tytułu podobnych instrumentów kapitałowych na rynku, bank z pewnością nie byłby w stanie zgromadzić tego kapitału na takich warunkach na rynku. W związku z tym w ramach środka B2 przyznano bankowi korzyść z zasobów państwowych. Ponieważ środek udostępniono tylko bankowi, miał on charakter selektywny.
- (287) Środek B2 wzmocnił pozycję banku, dostarczając mu zasobów finansowych koniecznych do dalszego spełniania wymogów kapitałowych, co doprowadziło tym samym do zakłócenia konkurencji. Ponieważ bank prowadzi działalność na rynkach bankowych innych państw członkowskich, a instytucje finansowe z innych państw członkowskich prowadzą działalność w Grecji, w szczególności na rynku ubezpieczeń, środek B2 wpływa również na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (288) Komisja uważa, że środek B2 stanowi pomoc państwa. Został on zgłoszony jako pomoc przez organy krajowe. Otrzymany kapitał wynosił 2 326 mln EUR.

7.1.3.3. Udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. (środek B3)

- (289) Udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. (środek B3) polegał na częściowej konwersji pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2) na trwałe dokapitalizowanie w wysokości 8 677 mln EUR w akcjach zwykłych. Ponieważ środek B3 polegał na konwersji przyznanej już pomocy, nadal wykorzystuje on zasoby państwowe, jednak nie zwiększa nominalnej kwoty pomocy. Dana nominalna wartość pomocy zwiększa jednak korzyść banku (zakłócając tym samym konkurencję), ponieważ stanowi dokapitalizowanie trwałe, a nie tymczasowe, jak w przypadku środków B1 i B2.
- (290) Takie wsparcie nie zostało przyznane wszystkim bankom prowadzącym działalność w Grecji. W odniesieniu do zakłócenia konkurencji i wpływu na handel Komisja zauważa na przykład, że pomoc umożliwiła bankowi dalsze prowadzenie działalności w innych państwach członkowskich, takich jak Rumunia i Bułgaria. Likwidacja banku wiązałaby się z zaprzestaniem jego działalności za granicą, w wyniku likwidacji tych działalności lub ich sprzedaży. Ponadto działalność ubezpieczeniowa banku w Grecji konkuruje z działalnością spółek zależnych zakładów ubezpieczeń z innych państw członkowskich. W związku z tym środek zakłóca konkurencję i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Komisja uważa zatem, że środek B3 stanowi pomoc państwa.

7.1.3.4. Wniosek dotyczący środków B1, B2 i B3

- (291) Środki B1, B2 i B3 stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Kwota pomocy państwa zawarta w środkach B1, B2 i B3 wynosi 9 756 mln EUR. Jak wspomniano w sekcji 7.1.3.3, tylko część pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2) uległa konwersji na trwałe dokapitalizowanie w wysokości 8 677 mln EUR (środek B3), natomiast pozostałą kwotę splancono HFSF sześć miesięcy po jej przyznaniu ⁽¹²³⁾.
- (292) W pkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wskazano, że oprócz bezwzględnej kwoty pomocy Komisja musi uwzględnić pomoc „w stosunku do aktywów banku ważonych ryzykiem”. Środki B1, B2, i B3 przyznawano w okresie jednego roku, od kwietnia 2012 r. ⁽¹²⁴⁾ do maja 2013 r. W tym okresie ważne ryzykiem aktywa banku uległy zmianie. Nasuwa się zatem pytanie, który poziom aktywów ważonych ryzykiem należy zastosować, a w szczególności czy pomoc państwa należy oceniać przez odniesienie do aktywów ważonych ryzykiem według stanu na początek lub na koniec danego okresu. Środki B1, B2 i B3 mają na celu pokrycie potrzeb kapitałowych określonych przez narodowy bank Grecji w marcu 2012 r. (test warunków skrajnych z 2012 r.). Innymi słowy, potrzeby kapitałowe, których pokryciu służą wspomniane środki pomocy państwa, istniały już w marcu 2012 r.

⁽¹²³⁾ HFSF, *Annual Financial Report for the year ended 31 December 2013* (Roczne sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 r.), czerwiec 2014 r., s. 6.

⁽¹²⁴⁾ Zob. przypis 62.

Komisja uważa zatem, że kwotę pomocy objętej środkami B1, B2 i B3 należy porównywać z aktywami banku ważonymi ryzykiem na dzień 31 marca 2012 r. Przypomina się również, że po marcu 2012 r. i do czasu dokapitalizowania z wiosny 2013 r. narodowy bank Grecji nie brał pod uwagę transakcji nabycia dokonanych przez greckie banki w celu dostosowania ich potrzeb kapitałowych w górę lub w dół. Czynniki te wykazują również, że środki B1, B2 i B3 były środkami pomocy związanymi z sytuacją banku istniejącą na dzień 31 marca 2012 r.

- (293) Pierwsze i drugie dokapitalizowanie pomostowe wyniosły razem 9 756 mln EUR. Kwota ta stanowi 15,3 % aktywów ważonych ryzykiem banku na dzień 31 marca 2012 r.
- (294) Z uwagi na fakt, że bank zdołał pozyskać kapitał prywatny, kwota, którą HFSF rzeczywiście zasilił bank, wyniosła tylko 8 677 mln EUR, co stanowi 13,6 % ważonych ryzykiem aktywów banku na dzień 31 marca 2012 r.

7.1.4. Wniosek dotyczący istnienia pomocy i łącznej kwoty pomocy otrzymanej przez bank

- (295) Środki A, B1, B2, B3, L1 i L2 stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Środki te podsumowano w tabeli 12.

Tabela 12

Przegląd całkowitej pomocy otrzymanej przez bank

Oznaczenie środka	Środek	Rodzaj środka	Kwota pomocy	Pomoc/aktywa ważne ryzykiem
A	Akcje uprzywilejowane	Wsparcie kapitałowe	1 350 mln EUR	2,1 %
B1 B2	Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe Drugie dokapitalizowanie pomostowe	Wsparcie kapitałowe	7 430 mln EUR 2 326 mln EUR	15,3 %
Łączna pomoc kapitałowa udzielona bankowi			11 106 mln EUR	17,3 %
B3	Dokapitalizowanie z wiosny 2013 r.	Wsparcie kapitałowe	8 677 mln EUR	
Łączna pomoc przyznana bankowi, pomniejszona o pomoc zwróconą w ciągu 6 miesięcy			10 027 mln EUR	15,6 %
Oznaczenie środka	Środek	Rodzaj środka	Nominalna kwota pomocy	
L1	Pomoc na utrzymanie płynności finansowej	Gwarancja Pożyczka obligacyjna	Gwarancje: 14,8 mld EUR Pożyczki obligacyjne: 0,8 mld EUR	Na dzień 30 listopada 2013 r.
L2	Awaryjne wsparcie płynnościowe gwarantowane przez państwo	Finansowanie i gwarancja	30,9 mld EUR	Na dzień 31 grudnia 2012 r.
Łączna pomoc na utrzymanie płynności finansowej udzielona bankowi			46,5 mld EUR	

7.2. PODSTAWA PRAWNA OCENY ZGODNOŚCI

- (296) Jak stwierdzono w motywie 207, podstawę prawną oceny środków pomocy powinien stanowić art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu ⁽¹²⁵⁾.
- (297) W okresie kryzysu finansowego Komisja opracowała kryteria zgodności w odniesieniu do różnych rodzajów środków pomocy. Zasady oceny środków pomocy zostały po raz pierwszy określone w komunikacie bankowym z 2008 r.
- (298) Wytyczne dotyczące środków dokapitalizowania można znaleźć w komunikacie w sprawie dokapitalizowania i komunikacie w sprawie przedłużenia z 2011 r.
- (299) Komunikat w sprawie restrukturyzacji określa podejście przyjęte przez Komisję w odniesieniu do oceny planów restrukturyzacji, w szczególności konieczność przywrócenia rentowności, zapewnienie odpowiedniego wkładu beneficjenta oraz ograniczenie zakłóceń konkurencji.
- (300) Ramy te uzupełniono komunikatem bankowym z 2013 r., który ma zastosowanie do środków pomocy zgłoszonych lub przyznanych bez uprzedniego ich zatwierdzenia po dniu 31 lipca 2013 r.

7.2.1. Podstawa prawna oceny zgodności pomocy na utrzymanie płynności finansowej banku (środek L1)

- (301) Pomoc na utrzymanie płynności finansowej otrzymana już przez bank została ostatecznie zatwierdzona na podstawie kolejnych decyzji zatwierdzających środki w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków oraz jego zmiany i przedłużenia ⁽¹²⁶⁾. Jakakolwiek przyszła pomoc na utrzymanie płynności finansowej banku będzie musiała zostać przyznana w ramach programu należycie zatwierdzonego przez Komisję. Warunki takiej pomocy będą musiały zostać zatwierdzone przez Komisję zanim zostanie ona przyznana i w związku z tym nie ma potrzeby ich dalszej oceny w niniejszej decyzji.

7.2.2. Podstawa prawna oceny zgodności akcji uprzywilejowanych (środek A)

- (302) Dokapitalizowane w formie akcji uprzywilejowanych (środek A) z 2009 r. przyznano w ramach środka dokapitalizowania, objętego programem wsparcia finansowego na rzecz banków greckich, który zatwierdzono w 2008 r. na podstawie komunikatu bankowego z 2008 r. Nie ma zatem potrzeby ponownego oceniania go w kontekście komunikatu bankowego z 2008 r., lecz jedynie w kontekście komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.2.3. Podstawa prawna oceny zgodności gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego (środek L2)

- (303) Zgodność gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego (środek L2) należy w pierwszej kolejności ocenić w oparciu o komunikat bankowy z 2008 r. i komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r. Wszelkie gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe przyznane po dniu 31 lipca 2013 r. jest objęte komunikatem bankowym z 2013 r.

7.2.4. Podstawa prawna oceny zgodności dokapitalizowania przez HFSF (środki B1, B2 i B3)

- (304) Zgodność dokapitalizowania przez HFSF (środki B1, B2 i B3), w szczególności w odniesieniu do wynagrodzenia, należy w pierwszej kolejności ocenić w oparciu o komunikat bankowy z 2008 r., komunikat w sprawie dokapitalizowania oraz komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r. W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii zgodności środka B1 z tymi komunikatami. Ponieważ środki te zostały wdrożone przed dniem 1 sierpnia 2013 r., nie są one objęte komunikatem bankowym z 2013 r. Zgodność dokapitalizowania przez HFSF (środki B1, B2 i B3) należy również ocenić na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.3. ZGODNOŚĆ ŚRODKA L2 Z KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2008 R., Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE PRZEDŁUŻENIA Z 2011 R. I Z KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2013 R.

- (305) Aby pomoc była zgodna z art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, musi ona spełniać ogólne kryteria zgodności: stosowności, konieczności i proporcjonalności.

⁽¹²⁵⁾ Należy również zauważyć, że Grecja udzieliła bankowi pomocy w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków, który został zatwierdzony przez Komisję na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, jak również poprzez HFSF, którego utworzenie też zostało zatwierdzone decyzją Komisji.

⁽¹²⁶⁾ Zob. przypisy 2 i 3.

- (306) Ponieważ banki greckie zostały pozbawione dostępu do rynków międzybankowych i stały się całkowicie zależne od finansowania z banku centralnego, jak wskazano w motywie 46, i ponieważ bank nie mógł pożyczyć wystarczającej kwoty funduszy w ramach zwykłych operacji refinansujących, potrzebował on gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego w celu uzyskania wystarczającej płynności, a tym samym uniknięcia niewykonania zobowiązań. Komisja stwierdza, że środek L2 jest odpowiednim mechanizmem w celu zaradzenia poważnym zaburzeniom, które powstałyby, jeżeli bank nie wykonywałby zobowiązań.
- (307) Ponieważ gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe wiąże się ze stosunkowo wysokimi kosztami finansowania dla banku, bank uzyskuje wystarczającą zachętę, aby unikać opierania się na tym źródle finansowania w celu rozwijania swojej działalności. Bank musiałby zapłacić odsetki według stopy oprocentowania wynoszącej [...] punktów bazowych więcej niż ma to miejsce w przypadku standardowych operacji refinansujących w ramach Eurosystemu. Ponadto musiałby zapłacić na rzecz państwa opłatę gwarancyjną wynoszącą [...] punktów bazowych. W rezultacie łączny koszt gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego dla banku jest dużo wyższy niż zwykle koszty refinansowania przez EBC. W szczególności różnica między tymi kosztami jest wyższa niż poziom opłaty gwarancyjnej wymaganej na podstawie komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. W związku z tym całkowite wynagrodzenie pobierane przez państwo może zostać uznane za wystarczające. Jeżeli chodzi o kwotę gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego, jest ona regularnie weryfikowana przez narodowy bank Grecji i EBC na podstawie faktycznych potrzeb banku. Ścisłe monitorują one jego wykorzystanie i zapewniają jego ograniczenie do niezbędnego minimum. W związku z tym środek L2 nie zapewnia bankowi nadmiernej płynności, która mogłaby zostać wykorzystana w celu finansowania działalności zakłócającej konkurencję. Pomoc ograniczona jest do niezbędnej kwoty minimalnej.
- (308) Taka dokładna kontrola wykorzystania gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego i regularna weryfikacja mająca na celu ograniczenie jego wykorzystania do minimum zapewnia również proporcjonalność płynności i gwarantuje, że wsparcie nie prowadzi do nadmiernego zakłócenia konkurencji. Komisja zwraca również uwagę na zobowiązanie Grecji, że bank wdroży plan restrukturyzacji ograniczający jego uzależnienie od finansowania przez bank centralny, oraz że bank będzie stosował się do ograniczeń pod względem postępowania, analizowanych w sekcji 7.6. To zapewnia z kolei, że uzależnienie od pomocy na utrzymanie płynności finansowej skończy się możliwie najszybciej i że pomoc jest proporcjonalna.
- (309) W związku z powyższym środek L2 jest zgodny z komunikatem bankowym z 2008 r. oraz komunikatem w sprawie przedłużenia z 2011 r. Ponieważ komunikat bankowy z 2013 r. nie wprowadził żadnych dodatkowych wymogów w odniesieniu do gwarancji, środek L2 jest również zgodny z komunikatem bankowym z 2013 r.

7.4. ZGODNOŚĆ ŚRODKÓW B1, B2 I B3 Z KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2008 R., KOMUNIKATEM W SPRAWIE DOKAPITALIZOWANIA I KOMUNIKATEM W SPRAWIE PRZEDŁUŻENIA Z 2011 R.

- (310) Jak wyjaśniono w motywie 305, aby pomoc była zgodna z art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, musi ona spełniać ogólne kryteria zgodności⁽¹²⁷⁾: stosowności, konieczności i proporcjonalności.
- (311) Komunikat w sprawie dokapitalizowania i komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r. określają dalsze wytyczne dotyczące poziomu wynagrodzenia wymaganego w przypadku zastrzyków kapitałowych dokonywanych przez państwo.

7.4.1. Stosowność środków

- (312) Komisja uznaje dokapitalizowania przez HFSF (środki B1, B2 i B3) za stosowne, ponieważ zapobiegają one upadłości banku. Bez tych dokapitalizowań niemożliwe byłoby kontynuowanie działalności, ponieważ bank na koniec 2012 r. miał ujemny kapitał własny⁽¹²⁸⁾.
- (313) W tym względzie Komisja zauważyła w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG, że bank jest jedną z największych instytucji bankowych w Grecji, zarówno pod względem udzielanych kredytów, jak i gromadzenia depozytów. W związku z tym bank jest bankiem o znaczeniu systemowym dla Grecji. W rezultacie niewykonanie zobowiązań przez bank mogłoby spowodować poważne zakłócenia w gospodarce Grecji. W istniejących wówczas okolicznościach instytucje finansowe w Grecji miały trudności z pozyskaniem finansowania. Ten brak możliwości pozyskania finansowania ograniczał ich zdolność do udzielania kredytów greckiej gospodarce. W tym kontekście zaburzenia w gospodarce zostałyby spotęgowane przez niewykonanie zobowiązań przez bank. Ponadto środki B1, B2 i B3 wynikają głównie z uczestnictwa w programie udziału sektora prywatnego, tj. wydarzenia nadzwyczajnego i nieprzewidywalnego, a nie zasadniczo z niewłaściwego zarządzania lub podejmowania nadmiernego ryzyka przez bank. Tym samym środki miały na celu głównie uporanie się ze skutkami uczestnictwa w programie udziału sektora prywatnego i przyczynienie się do utrzymania stabilności finansowej w Grecji.

⁽¹²⁷⁾ Zob. motyw 41 decyzji Komisji w sprawie NN 51/08 Program gwarancji dla banków w Danii (Dz.U. C 273 z 28.10.2008, s. 2).

⁽¹²⁸⁾ Zob. sprawozdanie finansowe za 2013 r., s. 42.

- (314) W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii tego, czy natychmiast podjęto wszystkie możliwe środki w celu uniknięcia potrzeby ponownej pomocy na rzecz banku w przyszłości. Jak wskazano w motywach 156, 157 i 158 niniejszej decyzji, Grecja zobowiązała się do wdrożenia szeregu działań związanych z ładem korporacyjnym i działalnością komercyjną banku. Zgodnie z opisem w sekcji 2.4, bank rozpoczął również restrukturyzację swojej działalności, wdrożywszy już rozwiązania w zakresie obniżania kosztów. W związku z tym wątpliwości Komisji zostały rozwiązane.
- (315) W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG Komisja wyraziła również wątpliwości w kwestii tego, czy istniały odpowiednie środki bezpieczeństwa na wypadek, gdyby państwo przejęło kontrolę nad bankiem lub gdyby prywatni akcjonariusze zachowali kontrolę, podczas gdy państwo posiadałoby udziały większościowe. Zobowiązania opisane w motywach 156, 157 i 158 zapewniają prowadzenie działalności kredytowej banku na zasadach komercyjnych oraz ochronę codziennej działalności przed ingerencją ze strony państwa. Ramy stosunków uzgodnione między HFSF i bankiem zapewniają także ochronę interesów państwa jako głównego akcjonariusza przed podejmowaniem nadmiernego ryzyka przez kierownictwo banku.
- (316) Środki B1, B2 i B3 zapewniają więc utrzymanie stabilności finansowej w Grecji. Podjęto znaczące działania w celu zminimalizowania przyszłych strat i zapewnienia, aby działalność banku nie była zagrożona przez niewłaściwe zarządzanie. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że środki B1, B2 i B3 są stosowne.

7.4.2. Konieczność – ograniczenie pomocy do minimum

- (317) Zgodnie z komunikatem bankowym z 2008 r. środek pomocy musi być konieczny, pod względem kwoty i formy, do osiągnięcia celu. Oznacza to, że zastrzyk kapitałowy musi być dokonany w minimalnej kwocie niezbędnej do osiągnięcia celu.
- (318) Kwota wsparcia kapitałowego została obliczona przez narodowy bank Grecji w ramach testu warunków skrajnych z 2012 r., tak aby w okresie 2012–2014 zapewnić utrzymanie się współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 powyżej pewnego poziomu, co odzwierciedlono w tabeli 3. Środki B1, B2 i B3 nie przynoszą zatem bankowi nadwyżki kapitału. Jak wyjaśniono w motywie 314, podjęto działania mające na celu zmniejszenie ryzyka konieczności dodatkowej pomocy na rzecz banku w przyszłości.
- (319) Jeżeli chodzi o wynagrodzenie z tytułu pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2), Komisja przypomina, że zostały one przyznane w maju i grudniu 2012 r. oraz wniesione jako wkład niepieniężny w formie obligacji EFSF. Od dnia wypłaty obligacji EFSF do dnia dokapitalizowania z wiosny 2013 r. HFSF otrzymywał jako wynagrodzenie odsetki naliczone od tych obligacji EFSF, powiększone o opłatę w wysokości 1 %⁽¹²⁹⁾. Jak podkreślono w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG, wynagrodzenie to mieści się poniżej przedziału 7 %–9 % określonego w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Okres niskiego wynagrodzenia był jednak ograniczony do jednego roku w przypadku środka B1 i do pięciu miesięcy w przypadku środka B2 (tzn. do czasu konwersji dokapitalizowania pomostowego na dokapitalizowanie standardowe w akcjach zwykłych, tj. do czasu zastosowania środka B3). Podczas gdy pierwsze i drugie dokapitalizowanie pomostowe nie spowodowało rozmycia istniejącego akcjonariatu, dokapitalizowanie z wiosny 2013 r., które stanowiło częściową konwersję pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego spowodowało znaczne rozmycie tego akcjonariatu, ponieważ jego udział w kapitale własnym banku spadł do 5,1 %. Niezwykła sytuacja, która trwała od dnia pierwszego dokapitalizowania pomostowego, została wtedy zakończona. W związku z powyższym wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG zostały rozwiązane.
- (320) Ponadto, biorąc pod uwagę nietypową przyczynę trudności banku, a mianowicie fakt, że straty wynikają głównie z umorzenia długu z korzyścią dla państwa (program udziału sektora prywatnego i wykup długu, które zapewniają państwu istotną korzyść państwu, tj. zmniejszenie zadłużenia) i ze skutków przedłużającej się recesji na rynku krajowym, Komisja może zaakceptować takie tymczasowe odstępstwo od standardowych wymogów dotyczących wynagrodzenia określonych w komunikacie w sprawie dokapitalizowania⁽¹³⁰⁾.
- (321) W odniesieniu do środka B3, zgodnie z pkt 8 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r., zastrzyki kapitałowe powinny być subskrybowane z uwzględnieniem wystarczającego dyskonta cen akcji po dostosowaniu do efektu rozmycia, aby udzielić państwu wystarczającego zapewnienia w zakresie odpowiedniego wynagrodzenia. Chociaż środek B3 nie przewidywał znacznego dyskonta cen akcji, z uwzględnieniem dostosowania do efektu rozmycia, faktycznie niemożliwe było osiągnięcie znacznego dyskonta teoretycznej ceny bez prawa poboru⁽¹³¹⁾. Przed dokapitalizowaniem z wiosny 2013 r. kapitał banku był ujemny, a jego kapitalizacja rynkowa była równa jedynie niewielkiemu ułamkowi kwoty podwyższenia kapitału, które miało zostać przeprowadzone.

⁽¹²⁹⁾ Zob. motyw 104. naliczone odsetki liczą się jako dodatkowy wkład HFSF i w związku z tym zwiększyły one kwotę płatności otrzymanej przez HFSF w wyniku dokapitalizowania z wiosny 2013 r.

⁽¹³⁰⁾ Zob. również sekcja 7.6.1.

⁽¹³¹⁾ Teoretyczna cena bez prawa poboru („TERP”) jest powszechnie przyjętą metodą rynkową stosowaną w celu ilościowego określenia efektu rozmycia przy podwyższeniu kapitału podstawowego.

W związku z tym pojawia się pytanie, czy należało całkowicie wyłączyć istniejących akcjonariuszy. Komisja zauważa, że cena emisyjna została określona przy dyskoncie na poziomie 50 % w stosunku do średniej ceny rynkowej w ciągu pięćdziesięciu dni poprzedzających ustalenie ceny emisyjnej. Komisja zauważa również, że rozmycie istniejącego wcześniej akcjonariatu było ogromne, ponieważ po tym dokapitalizowaniu akcjonariusze ci posiadali jedynie 5,1 % akcji banku. W związku z tym zastosowanie kolejnego dyskonta ceny rynkowej miało ograniczony wpływ na wynagrodzenie HFSF. Ze względu na szczególną sytuację greckich banków wyjaśnioną w motywie 320 oraz biorąc pod uwagę fakt, że potrzeba pomocy wynika z umorzenia długu z korzyścią dla państwa, Komisja uważa, że cena emisyjna akcji subskrybowanych przez państwo była wystarczająco niska.

- (322) HFSF emitował również warranty i przyznał po jednym warrancie za każdą nową akcję subskrybowaną przez prywatnego inwestora w ramach dokapitalizowania z wiosny 2013. HFSF przyznał te warranty nieodpłatnie. Jak wyjaśniono w motywie 112, każdy warrant obejmuje prawo zakupu 8,23 akcji HFSF w określonych odstępach czasu i w cenie wykonania. Cena wykonania jest równa cenie subskrypcji HFSF powiększonej o roczną i skumulowaną marżę (4 % w pierwszym roku, 5 % w drugim roku, 6 % w trzecim roku, 7 % w czwartym roku i następnie 8 % w stosunku rocznym dla ostatnich sześciu miesięcy). Wynagrodzenie otrzymane przez HFSF z tytułu posiadanych przez niego akcji odpowiada w rzeczywistości tym poziomom. Wynagrodzenie to mieści się poniżej przedziału 7 %–9 % określonego w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Ponieważ jednak te warranty były podstawowym czynnikiem warunkującym powodzenie emisji akcji z prawem poboru i plasowania na rynku niepublicznym, rozpoczętych przez bank przed dokapitalizowaniem z wiosny 2013 r., zdaniem Komisji przedmiotowe warranty umożliwiły bankowi zmniejszenie kwoty pomocy o 1 079 mln EUR. Istotnie, z uwagi na niski współczynnik kapitałowy banku przed dokapitalizowaniem oraz wysoce niepewną sytuację w tamtym czasie, dostępne wówczas symulacje wskazywały, że bez warrantów zysk prywatnych inwestorów nie byłby dostateczny i nie wzięliby oni udziału. Z przyczyn wymienionych w motywach 313 i 320, mając na uwadze, że w razie wykonania warrantów wynagrodzenie HFSF byłoby minimalne, a protokół dotyczący polityki gospodarczej i finansowej był ukierunkowany na pozyskanie kilku prywatnych inwestorów w celu utrzymania niektórych banków pod prywatnym zarządem i uniknięcia sytuacji, w której cały sektor bankowy pozostawałby pod kontrolą HFSF, Komisja może zgodzić się na takie odstępstwo od standardowych wymogów dotyczących wynagrodzenia, określonych w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Zgoda ta wynika również z faktu, że ustawa o HFSF, ze zmianami wprowadzonymi w marcu 2014 r., nie przewiduje korekty warrantów w przypadku zwiększenia kapitału podstawowego bez praw pierwszeństwa, natomiast w razie emisji akcji z prawem poboru dopuszcza się jedynie korektę ceny wykonania warrantu, której można dokonać wyłącznie *ex post* i tylko do kwoty zrealizowanych zysków ze sprzedaży praw pierwszeństwa HFSF. Ponadto złożone przez Grecję zobowiązanie, że każdy wykup warrantów emitowanych przez HFSF poprzedzony będzie wnioskiem do Komisji o wydanie zgody, pozwoli Komisji zapewnić, by potencjalny przyszły wykup nie skutkował dalszym zmniejszeniem wynagrodzenia HFSF oraz zwiększeniem wynagrodzenia posiadaczy warrantów.
- (323) W odniesieniu do faktu, że akcje HFSF są bez prawa głosu, Komisja przypomina, że zapotrzebowanie na pomoc nie wynika zasadniczo z podejmowania nadmiernego ryzyka. Ponadto celem programu uzgodnionym przez rząd grecki, Unię, MFW i EBC było utrzymanie niektórych banków pod prywatnym zarządem. Co więcej, przed podejmowaniem nadmiernego ryzyka przez prywatnych menedżerów w przyszłości chronią ramy stosunków oraz automatyczne przywrócenie praw głosu w razie niewdrożenia planu restrukturyzacji. I wreszcie program udziału sektora prywatnego oraz wykup w grudniu 2012 r. stanowią pewnego rodzaju wynagrodzenie państwa, którego zadłużenie względem banku zmniejszyło się o kilka miliardów euro. Z tych wszystkich powodów Komisja może zgodzić się, aby HFSF otrzymał akcje bez prawa głosu. Komisja stwierdza w związku z tym, że środek B3 był konieczny.
- (324) Podsumowując, środki B1, B2 i B3 są konieczne jako pomoc na ratowanie zarówno pod względem kwoty, jak i formy.

7.4.3. Proporcjonalność – środki ograniczające negatywne efekty zewnętrzne

- (325) Bank otrzymał bardzo wysoką kwotę pomocy państwa. Sytuacja ta może zatem prowadzić do poważnego zakłócenia konkurencji. Grecja zobowiązała się jednak do wdrożenia szeregu środków mających na celu ograniczenie negatywnych efektów zewnętrznych. W szczególności zobowiązania przewidują, że działalność banku będzie nadal prowadzona na zasadach komercyjnych, jak wyjaśniono w motywach 157 i 158. Grecja zobowiązała się także do wprowadzenia zakazu nabywania, jak również do przeprowadzenia szeregu transakcji zbycia za granicą oraz w zakresie działalności niebankowej w Grecji, jak określono w motywie 159. Ograniczenia zakłócenia konkurencji omawia się w sekcji 7.6.
- (326) W banku został również minowany pełnomocnik ds. monitorowania w celu monitorowania prawidłowego wdrażania zobowiązań dotyczących ładu korporacyjnego i działalności komercyjnej. Pozwoli to zapobiec szkodliwym zmianom w praktykach handlowych banku i tym samym ograniczyć potencjalne negatywne efekty zewnętrzne.

- (327) Ponadto dnia 25 czerwca 2014 r. przedłożono Komisji nowy kompleksowy plan restrukturyzacji. Ten plan restrukturyzacji omawia się w sekcji 7.6.
- (328) Podsumowując, wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG zostały rozwiązane. Środki B1, B2 i B3 są proporcjonalne w świetle pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r.

7.4.4. **Wniosek dotyczący zgodności dokapitalizowania przez HFSF z komunikatem bankowym z 2008 r., z komunikatem w sprawie dokapitalizowania i z komunikatem w sprawie przedłużenia z 2011 r.**

- (329) Komisja stwierdza zatem, że dokapitalizowanie przez HFSF (środki B1, B2 i B3) jest stosowne, konieczne i proporcjonalne w świetle pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r., komunikatu w sprawie dokapitalizowania i komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. Środki B1, B2 i B3 są zatem zgodne z komunikatem bankowym z 2008 r., komunikatem w sprawie dokapitalizowania oraz z komunikatem w sprawie przedłużenia z 2011 r.

7.5. ZGODNOŚĆ NABYCIA TRZECH BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH, FB BANK I PROBANK Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE RESTRUKTURYZACJI

- (330) W pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wyjaśniono, że bank otrzymujący pomoc nie może finansować z pomocy państwa zakupu innych przedsiębiorstw, chyba że jest to konieczne w celu przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa. Ponadto pkt 40 i 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowią, że banki nie powinny wykorzystywać pomocy państwa na zakup konkurencyjnych przedsiębiorstw, chyba że transakcje nabycia stanowią część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej lub zapewnienia skutecznej konkurencji. Ponadto transakcje nabycia mogą zagrażać przywróceniu rentowności lub utrudniać ten proces. Komisja musi zatem ocenić, czy można pogodzić transakcje nabycia dokonane przez bank z komunikatem w sprawie restrukturyzacji.

7.5.1. **Zgodność nabycia wybranych zobowiązań trzech banków spółdzielczych z komunikatem w sprawie restrukturyzacji**

7.5.1.1. *Wpływ nabycia na długoterminową rentowność banku*

- (331) Nabycie wybranych aktywów i zobowiązań trzech banków spółdzielczych zwiększa długoterminową rentowność banku.
- (332) Dokładniej rzecz ujmując w chwili nabycia greckie banki odnotowały już znaczny odpływ depozytów w okresie między 2010 r. a połową 2012 r. i zostały wyłączone z międzynarodowych rynków finansowania. Właśnie dlatego cztery z pięciu największych banków Grecji przedłożyły oferty nabycia depozytów trzech banków spółdzielczych. Włączenie depozytów trzech banków spółdzielczych do bilansu banku było korzystne dla jego profilu płynności. Gdyby bank nie nabył depozytów trzech banków spółdzielczych, jego wskaźnik kredytów do depozytów netto byłby wyższy.
- (333) Ponadto bank szybko zintegrował nabyte depozyty bez przejmowania kosztownej infrastruktury i sieci oddziałów. Co więcej, bank nie przejął żadnych kredytów, a zatem transakcja nabycia nie spowodowała podniesienia ryzyka ani wymogów kapitałowych dotyczących banku.

7.5.1.2. *Wpływ nabycia na kwotę pomocy potrzebną bankowi*

- (334) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia innych przedsiębiorstw, a jedynie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji, które są konieczne do przywrócenia rentowności banku. Chociaż nabycie w tym przypadku pozytywnie wpływa na rentowność banku, nie jest konieczne w celu przywrócenia jego rentowności w rozumieniu pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (335) Niemniej jednak cena zakupu była bardzo niska. Wynagrodzenie wypłacone przez bank z tytułu nabycia przenoszonych zobowiązań wszystkich trzech banków spółdzielczych ustalono na [...] % wartości przenoszonych depozytów i wyniosło ono mniej niż [...] mln EUR, co odpowiadało około [0–0,02] % całkowitych aktywów banku na grudzień 2011 r. Wynagrodzenie to można zatem uznać za bardzo niskie.
- (336) Stwierdza się, że nabycie trzech banków spółdzielczych nie miało niekorzystnego wpływu na ograniczenie kosztów restrukturyzacji do niezbędnego minimum.

7.5.1.3. *Efekt zakłócenia konkurencji spowodowany nabyciem*

- (337) Zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia konkurencyjnych przedsiębiorstw ze szkodą dla przedsiębiorstw nieotrzymujących pomocy. Punkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi również, że transakcje nabycia mogą zostać zatwierdzone, jeśli stanowią one część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej lub do zapewnienia skutecznej konkurencji oraz że proces nabycia powinien być uczciwy i gwarantować warunki skutecznej konkurencji na właściwych rynkach.
- (338) Narodowy bank Grecji uznał, że trzy banki spółdzielcze nie są rentowne, a przyjęcie środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji jest konieczne dla utrzymania stabilności finansowej. Nabycie trzech banków spółdzielczych można zatem uznać za część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (339) Ponadto cena zakupu była bardzo niska. Żaden oferent nieotrzymujący pomocy nie przedstawił ważnej oferty nabycia aktywów i zobowiązań trzech banków spółdzielczych, a proces sprzedaży był otwarty i niedyskryminacyjny. Nabycie wybranych aktywów i zobowiązań banku Achaia przez bank zostało również zatwierdzone ⁽¹³²⁾ przez grecki Urząd ds. Konkurencji ⁽¹³³⁾. Można zatem założyć, że wynik procesu sprzedaży nie zagraża skutecznej konkurencji w Grecji.
- (340) Do nabycia ma zatem zastosowanie zwolnienie określone w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.1.4. *Wniosek dotyczący nabycia wybranych aktywów i zobowiązań trzech banków spółdzielczych*

- (341) Stwierdza się, że w związku z wyjątkową sytuacją greckich banków ⁽¹³⁴⁾ oraz specyficznym charakterem nabycia trzech banków spółdzielczych, transakcja ta jest zgodna z wymogami określonymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.5.2. **Zgodność nabycia FB Bank z komunikatem w sprawie restrukturyzacji**

7.5.2.1. *Wpływ nabycia FB Bank na długoterminową rentowność banku*

- (342) Pod względem zyskowności operacyjnej nabycie FB Bank przyspieszy powrót banku do stanu długoterminowej rentowności, ponieważ połączenie dwóch banków na tym samym rynku geograficznym umożliwi osiągnięcie synergii. W szczególności w chwili nabycia bank spodziewał się osiągnięcia synergii poprzez racjonalizację sieci oddziałów, dostosowanie oferty produktów i polityki kredytowej oraz optymalizację i konsolidację platformy informatycznej. W swojej ostatecznej ofercie bank szacował, że wyeliminuje większość kosztów operacyjnych FB Bank, zarazem przewidując dostosowanie kosztu przenoszonych depozytów do polityki banku w zakresie stóp procentowych, tj. obniżenie oprocentowania depozytów FB Bank do poziomu oprocentowania depozytów banku, przy jednoczesnym utrzymaniu klientów FB Bank.
- (343) Jeżeli chodzi o przyszłe straty kredytowe, bank nabył kredyty FB Bank po cenie odpowiadającej ich wartości godziwej, nie wartości księgowej. Ten czynnik ogranicza ryzyko przyszłych strat.
- (344) W odniesieniu do płynności nabycie ma na bank pozytywny wpływ, gdyż nabył on więcej depozytów niż kredytów netto.
- (345) W odniesieniu do wymogów kapitałowych przypomina się, że oferta banku była uzależniona od pokrycia przez HFSF potrzeb kapitałowych powstałych w związku z nabyciem aktywów FB Bank. Ostatecznie bank nie skorzystał z tej możliwości, gdyż w maju 2014 r. zdołał zgromadzić na rynku wystarczającą ilość kapitału prywatnego.
- (346) Komisja uważa zatem, że nabycie ma pozytywny wpływ na przywrócenie długoterminowej rentowności banku.

⁽¹³²⁾ Decyzja 542/VII/19.6.2012 greckiego Urzędu ds. Konkurencji, opublikowana w Greckim Dzienniku Rzadowym (FEK B' 238/8.2.2013), dostępna w internecie pod adresem: http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis696_1_1362562606.pdf.

⁽¹³³⁾ Nabycie przenoszonych aktywów i pasywów banku Lamia i banku Lesvos-Limnos nie zgłoszono do greckiego Urzędu ds. Konkurencji, ponieważ obrót przenoszonej części każdego z banków spółdzielczych nie przekraczał progu 15 mln EUR, określonego w art. 6 ust. 1 ustawy 3959/2011 w połączeniu z art. 10 ust. 3 lit. a) tej samej ustawy.

⁽¹³⁴⁾ Zob. również sekcja 7.5.1.

7.5.2.2. Wpływ nabycia na kwotę pomocy potrzebną bankowi

- (347) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia innych przedsiębiorstw, a jedynie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji, które są konieczne do przywrócenia rentowności banku. Chociaż nabycie w tym przypadku pozytywnie wpływa na rentowność banku, nie jest konieczne w celu przywrócenia jego rentowności w rozumieniu pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (348) Bank nie wypłacił żadnego wynagrodzenia z tytułu zakupu wybranych aktywów i zobowiązań FB Bank. Ponadto oferta banku była uzależniona od pokrycia przez HFSF potrzeb kapitałowych powstałych w związku z nabyciem aktywów FB Bank. Dlatego też w wyniku nabycia nabywca nie potrzebował dodatkowej pomocy państwa. W odniesieniu do przyszłych potencjalnych potrzeb kapitałowych powstałych w związku z nabyciem należy zauważyć, że aktywa nabyto po cenie odpowiadającej ich wartości godziwej, co zmniejsza ryzyko dodatkowych strat w przyszłości.
- (349) Podsumowując, bank nie wykorzystał pomocy na sfinansowanie nabycia FB Bank, zaś nabycie nie jest sprzeczne z zasadą ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum.

7.5.2.3. Efekt zakłócenia konkurencji spowodowany nabyciami

- (350) Zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia konkurencyjnych przedsiębiorstw ze szkodą dla przedsiębiorstw nieotrzymujących pomocy. Punkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi również, że transakcje nabycia mogą zostać zatwierdzone, jeśli stanowią one część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej lub do zapewnienia skutecznej konkurencji oraz że proces nabycia powinien być uczciwy i gwarantować warunki skutecznej konkurencji na właściwych rynkach.
- (351) Jak wspomniano w motywie 76, FB Bank nie był samodzielnie rentownym bankiem. Protokół dotyczący polityki gospodarczej i finansowej z grudnia 2012 r. przewidywał restrukturyzację i uporządkowaną likwidację niedokapitalizowanych banków w drodze procedury nabycia i przejęcia lub poprzez utworzenie banku pomostowego, co traktowano jako drugą pod względem korzystności opcję. Jak wspomniano w motywie 77, oraz zgodnie z protokołem dotyczącym polityki gospodarczej i finansowej, narodowy bank Grecji zauważył, że przyjęcie środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji miało zasadnicze znaczenie dla utrzymania zaufania deponentów do greckiego systemu bankowego. Transakcję można zatem uznać za część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (352) Żaden oferent nieotrzymujący pomocy nie przedstawił ważnej oferty nabycia FB Bank, a proces sprzedaży był otwarty i niedyskryminacyjny. Bank nie wyparł zatem żadnego oferenta, który nie korzystał z pomocy. Nabycie FB Bank zostało zatwierdzone przez grecki Urząd ds. Konkurencji⁽¹³⁵⁾. Można zatem założyć, że wynik procesu sprzedaży nie zagraża skutecznej konkurencji w Grecji.
- (353) W świetle powyższego można stwierdzić, że do nabycia FB Bank ma zastosowanie odstępstwo przewidziane w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.2.4. Wniosek dotyczący nabycia FB Bank

- (354) Komisja stwierdza, że w świetle szczególnych warunków nabycia FB Bank, transakcja ta jest zgodna z wymogami określonymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.5.3. Zgodność nabycia Probank z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

7.5.3.1. Wpływ nabycia Probank na długoterminową rentowność banku

- (355) Pod względem zyskowności operacyjnej nabycie Probank pomoże bankowi odzyskać długoterminową rentowność, gdyż osiągnie on znaczne synergie. W szczególności w chwili nabycia bank przewidywał do końca 2015 r. efekty synergii sięgające rocznie [...] mln EUR⁽¹³⁶⁾. Bank oczekiwał osiągnięcia tych efektów poprzez racjonalizację sieci oddziałów i ograniczenie liczby pracowników powstałego w wyniku transakcji podmiotu

⁽¹³⁵⁾ Decyzja 568/VII/15.7.2013 greckiego Urzędu ds. Konkurencji, opublikowana w Greckim Dzienniku Rządowym (FEK B' 2460/1.10.2013), dostępna w internecie pod adresem: http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis707_1_1381133065.pdf

⁽¹³⁶⁾ Zob. prezentacja banku „NBG-Probank, Creating Value” z dnia 24 kwietnia 2013 r., s. 8.

dzięki połączeniu funkcji korporacyjnych, konsolidacji systemów IT i centralizacji działalności. Ponadto bank przewidywał osiągnięcie istotnej synergii poprzez dostosowanie kosztów przenoszonych depozytów do polityki banku w zakresie stóp procentowych, tj. obniżenie oprocentowania depozytów Probank do poziomu oprocentowania depozytów banku.

- (356) Jeżeli chodzi o ryzyko przyszłych strat kredytowych, bank nabył kredyty Probank po cenie odpowiadającej ich wartości godziwej, nie wartości księgowej. To ogranicza ryzyko przyszłych strat.
- (357) W odniesieniu do płynności nabycie ma na bank pozytywny wpływ, gdyż nabył on więcej depozytów niż kredytów netto. Nabycie przyczynia się zatem do poprawy wskaźnika kredytów do depozytów banku.
- (358) W odniesieniu do wymogów kapitałowych przypomina się, że oferta banku była uzależniona od pokrycia przez HFSF potrzeb kapitałowych powstałych w związku z nabyciem aktywów Probank. Ostatecznie bank nie skorzystał z tej możliwości, gdyż w maju 2014 r. zdołał zgromadzić na rynku wystarczającą ilość kapitału prywatnego.
- (359) Komisja uważa zatem, że nabycie ma pozytywny wpływ na przywrócenie długoterminowej rentowności banku.

7.5.3.2. Wpływ nabycia na kwotę pomocy potrzebną bankowi

- (360) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia innych przedsiębiorstw, a jedynie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji, które są konieczne do przywrócenia rentowności banku. Chociaż nabycie w tym przypadku pozytywnie wpływa na rentowność banku, nie jest konieczne w celu przywrócenia jego rentowności w rozumieniu pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (361) Bank nie wypłacił żadnego wynagrodzenia z tytułu zakupu wybranych aktywów i zobowiązań Probank. Ponadto oferta banku była uzależniona od pokrycia przez HFSF potrzeb kapitałowych powstałych w związku z nabyciem aktywów Probank. Dlatego też w wyniku nabycia nabywca nie potrzebował dodatkowej pomocy państwa. W odniesieniu do przyszłych potencjalnych potrzeb kapitałowych powstałych w związku z nabyciem należy zauważyć, że aktywa nabyto po cenie odpowiadającej ich wartości godziwej, co zmniejsza ryzyko dodatkowych strat w przyszłości.
- (362) Podsumowując, bank nie wykorzystał pomocy na sfinansowanie nabycia Probank, zaś nabycie nie jest sprzeczne z zasadą ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum.

7.5.3.3. Efekt zakłócenia konkurencji spowodowany nabyciem

- (363) Zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia konkurencyjnych przedsiębiorstw ze szkodą dla przedsiębiorstw nieotrzymujących pomocy. Punkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi również, że transakcje nabycia mogą zostać zatwierdzone, jeśli stanowią one część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej lub do zapewnienia skutecznej konkurencji oraz że proces nabycia powinien być uczciwy i gwarantować warunki skutecznej konkurencji na właściwych rynkach.
- (364) Jak wspomniano w motywie 86, Probank nie był samodzielnie rentownym bankiem. Protokół dotyczący polityki gospodarczej i finansowej z maja 2013 r. przewidywał restrukturyzację i uporządkowaną likwidację niedokapitalizowanych banków w drodze procedury zakupu i przejęcia. Jak wspomniano w motywie 87, narodowy bank Grecji zauważył, że przyjęcie środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji miało zasadnicze znaczenie dla utrzymania zaufania deponentów do greckiego systemu bankowego. Nabycie można zatem uznać za część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (365) Żaden oferent nieotrzymujący pomocy nie przedstawił ważnej oferty nabycia Probank, a proces sprzedaży był otwarty i niedyskryminacyjny. Bank nie wyparł zatem żadnego oferenta, który nie korzystał z pomocy. Nabycie Probank zostało zatwierdzone przez grecki Urząd ds. Konkurencji. Można zatem założyć, że wynik procesu sprzedaży nie zagraża skutecznej konkurencji w Grecji.
- (366) W świetle powyższego można stwierdzić, że do nabycia Probank ma zastosowanie odstępstwo przewidziane w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.3.4. Wniosek dotyczący nabycia Probank

- (367) Komisja stwierdza, że w świetle szczególnych warunków nabycia Probank, transakcja ta jest zgodna z wymogami określonymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.6. ZGODNOŚĆ ŚRODKÓW A, B1, B2 I B3 Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE RESTRUKTURYZACJI

7.6.1. Źródła trudności i ich wpływ na ocenę na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji

- (368) Jak wskazano w sekcjach 2.1.1 i 2.1.2, trudności, z jakimi zмага się bank, wynikają głównie z greckiego kryzysu zadłużeniowego i głębokiej recesji w Grecji i w południowej Europie. Jeżeli chodzi o pierwszy czynnik, grecki rząd stracił dostęp do rynków finansowych i ostatecznie musiał negocjować porozumienie z krajowymi i międzynarodowymi wierzycielami i wdrożyć program udziału sektora prywatnego, którego rezultatem było zmniejszenie wiarytelności państwa o 53,3 %. Dodatkowo 31,5 % wiarytelności wymieniono na nowe greckie obligacje skarbowe z niższą stopą procentową i z dłuższymi okresami zapadalności. Te nowe greckie obligacje skarbowe zostały wykupione przez państwo od greckich banków w grudniu 2012 r. po cenie na poziomie 30,2 %–40,1 % ich wartości nominalnej, co doprowadziło do realizacji dalszych strat greckich banków. Poza wpływem programu udziału sektora prywatnego i wykupu długu na pozycję kapitałową banku odnotował on również znaczny odpływ depozytów od 2010 r. do połowy 2012 r., ze względu na ryzyko wyjścia Grecji ze strefy euro spowodowane wysokim długiem publicznym i recesją gospodarczą.
- (369) Środki B1, B2 i B3 odpowiadają kwocie 9 756 mln EUR, a zatem niższej niż kwota straty odnotowanej w następstwie programu udziału sektora prywatnego (11 735 mln EUR). W przypadku gdy trudności nie są spowodowane podejmowaniem nadmiernego ryzyka, pkt 14 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. przewiduje, że Komisja złagodzi swoje wymogi.
- (370) Komisja przyznaje, że część potrzeb kapitałowych wynika ze zwykłej ekspozycji instytucji finansowej na ryzyko długu państwowego jej państwa pochodzenia. Fakt ten został również wskazany w motywach 60 i 71 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG. W związku z tym konieczność uwzględnienia przez bank w jego planie restrukturyzacji kwestii pokusy nadużyć występuje w mniejszym stopniu niż w przypadku innych instytucji finansowych, które nadmiernie skumulowały ryzyko. Jako że środki pomocy w mniejszym stopniu zakłócają konkurencję, należy proporcjonalnie złagodzić środki podjęte w celu ograniczenia zakłóceń konkurencji. Ponieważ program udziału sektora prywatnego i wykup długu stanowią umorzenie zadłużenia z korzyścią dla państwa, wynagrodzenie dla państwa z tytułu dokapitalizowania banku może być niższe. Komisja zauważa również, że ekspozycja banku na ryzyko długu państwowego była większa niż w przypadku niektórych innych dużych banków w Grecji. W związku z tym nie wszystkie straty na greckich obligacjach skarbowych (straty związane z programem udziału sektora prywatnego) można przypisać zwykłej ekspozycji instytucji finansowej na ryzyko długu państwowego jej państwa pochodzenia.
- (371) Drugą przyczyną strat banku są straty z tytułu kredytów udzielanych gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom. Komisja uważa, że straty te są głównie spowodowane wyjątkowo głębokim i przedłużającym się spadkiem PKB, o około 25 % w ciągu 5 lat, a nie ryzykownymi praktykami w zakresie udzielania kredytów przez bank. W związku z tym pomoc przyznana na pokrycie tych strat nie stwarza pokusy nadużyć, co ma miejsce w przypadku, gdy pomoc chroni bank przed konsekwencjami ryzykownych zachowań z przeszłości. W związku z tym pomoc w mniejszym stopniu zakłóca konkurencję ⁽¹³⁷⁾.
- (372) Część potrzeb kapitałowych i strat kredytowych banku pochodzi jednak od niektórych zagranicznych jednostek zależnych. Na przykład w 2012 r. straty przynosiła działalność prowadzona w Rumunii i Bułgarii. Aktywa zagraniczne również obniżały płynność, gdyż na dzień 31 grudnia 2012 r. finansowanie wewnętrzne wynosiło ok. [...] mld EUR.
- (373) Podsumowując, znaczna część strat oraz zapotrzebowanie na pomoc podlegają pkt 14 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r., zgodnie z którym Komisja może złagodzić swoje wymogi. Częściowo potrzeba pomocy, której przyczyną są straty kredytowe w Grecji, wynika z głębokiej i długiej recesji, a nie z ryzykownego udzielania kredytów. Pomoc taka nie skutkuje pokusą nadużyć, wobec czego jest mniej zakłócająca.
- (374) Ponadto ograniczona część zapotrzebowania na pomoc wynika z podejmowania ryzyka przez sam bank.
- (375) Ponieważ jednak od 2008 r. gospodarka grecka skurczyła się o 25 %, w celu przywrócenia wystarczającej rentowności bank musi dostosować swoją organizację, strukturę kosztów i sieć handlową do tego nowego otoczenia. W związku z tym, niezależnie od faktu, że większość pomocy nie wynika z podejmowania nadmiernego ryzyka, bank musi zrestrukturyzować swoją działalność w Grecji w celu zapewnienia długoterminowej rentowności.

⁽¹³⁷⁾ Zob. pkt 28 komunikatu w sprawie restrukturyzacji i motyw 320 decyzji Komisji z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie środków pomocy C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 i N 19/10) wdrożonych przez państwo niderlandzkie na rzecz ABN AMRO Group NV (utworzonej w wyniku połączenia Fortis Bank Nederland i ABN AMRO N), (Dz.U. L 333 z 15.12.2011, s. 1).

7.6.2. Rentowność

- (376) Plan restrukturyzacji musi zapewnić zdolność instytucji finansowej do przywrócenia jej długoterminowej rentowności pod koniec okresu restrukturyzacji (sekcja 2 komunikatu w sprawie restrukturyzacji). W przedmiotowym przypadku okres restrukturyzacji określono jako okres od daty przyjęcia niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (377) Zgodnie z pkt 9, 10 i 11 komunikatu w sprawie restrukturyzacji Grecja przedłożyła kompleksowy i szczegółowy plan restrukturyzacji, zawierający pełne informacje dotyczące modelu prowadzonej przez bank działalności gospodarczej. Plan restrukturyzacji określa także przyczyny trudności banku oraz środki podjęte w celu zaradzenia wszystkim problemom związanym z rentownością. Plan restrukturyzacji opisuje w szczególności strategię wybraną w celu zachowania efektywności operacyjnej banku oraz uporania się z wysokim poziomem zagrożonych kredytów, niskim poziomem płynności i słabą pozycją kapitałową oraz kwestią przedsiębiorstw zagranicznych, które były uzależnione od spółki dominującej pod względem finansowania i kapitału.

7.6.2.1. Grecka działalność bankowa

- (378) W odniesieniu do płynności i zależności banku od finansowania w ramach Eurosystemu plan restrukturyzacji przewiduje ograniczony wzrost bilansu w Grecji, podczas gdy baza depozytowa powinna zwiększyć się ponownie. Zależność do awaryjnego wsparcia płynnościowego, która już się zmniejszyła, będzie się nadal obniżać⁽¹³⁸⁾, co również przyczyni się do zmniejszenia ponoszonych przez bank kosztów finansowania.
- (379) Zobowiązanie dotyczące wskaźnika kredytów do depozytów wspomniane w motywie 153 zapewnia stabilność struktury bilansu banku z końcem okresu restrukturyzacji. Sprzedaż papierów wartościowych i działalności innej niż podstawowa poprawi również poziom płynności banku. Ze względu na wciąż niestabilne otoczenie greckiego sektora bankowego, Komisja może przyjąć wniosek władz greckich o zezwolenie na zapewnienie bankowi płynności poprzez gwarancję i rządową pożyczkę obligacyjną w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków.
- (380) Aby zmniejszyć koszty finansowania, Grecja zobowiązała się również, że bank będzie w dalszym ciągu zmniejszał stopy procentowe, które płaci od depozytów, jak opisano w motywie 153. Zmniejszenie kosztu depozytów będzie podstawowym czynnikiem warunkującym poprawę rentowności banku przed utworzeniem rezerw.
- (381) Od początku kryzysu bank zaczął racjonalizować swoją sieć handlową w Grecji poprzez redukcję liczby oddziałów i pracowników. Do dnia 31 grudnia 2017 r. całkowite koszty banku ulegną dalszemu zmniejszeniu. W tym celu Grecja złożyła zobowiązanie, że bank zmniejszy liczbę swoich oddziałów i pracowników w Grecji do, odpowiednio, [...] i [...] na dzień 31 grudnia 2017 r., przy maksymalnych kosztach całkowitych w Grecji wynoszących [...] mln EUR. Oczekiwany wskaźnik kosztów do dochodów spadnie poniżej [...] % na koniec okresu restrukturyzacji. Komisja uważa, że plan restrukturyzacji zapewni efektywność banku w nowym otoczeniu rynkowym.
- (382) Jednym z kluczowych obszarów jest obsługa kredytów zagrożonych. Bank planuje zintensyfikować swoją działalność w zakresie odzyskiwania w celu zminimalizowania strat. Zgodnie ze swoim nowym modelem operacyjnym bank będzie zarządzać kredytami zagrożonymi poprzez specjalny dział, którego priorytetem będzie maksymalizacja należności odzyskiwanych przez bank oraz ograniczenie wartości kredytów zagrożonych poprzez zrównoważoną restrukturyzację. Grecja zobowiązała się również, że bank będzie przestrzegał wysokich standardów w odniesieniu do polityki kredytowej w celu maksymalizacji wartości banku na każdym etapie procesu kredytowego, zgodnie z opisem zawartym w motywie 157.

7.6.2.2. Ład korporacyjny

- (383) Kolejną istotną kwestią jest ład korporacyjny banku, biorąc pod uwagę, że w wyniku podwyższenia kapitału podstawowego z 2014 r. HFSF jest w posiadaniu większościowego pakietu akcji banku, ale z ograniczonym prawem głosu. Ponadto niektórzy prywatni akcjonariusze posiadają również warranty, w związku z czym mogliby w pełni skorzystać z nagłego wzrostu ceny akcji w okresie restrukturyzacji. Ponieważ sytuacja taka może skutkować pokusą nadużycia, bank i HFSF uzgodniły w 2013 r. szczegółowe ramy stosunków. Porozumienie to chroni codzienną działalność banku przed ingerencją ze strony głównych akcjonariuszy, zapewniając jednocześnie możliwość monitorowania przez HFSF wdrażania planu restrukturyzacji oraz zapobiegania

⁽¹³⁸⁾ Komisja zauważa również, że zapotrzebowanie banku na wsparcie płynnościowe wynika po części z nietypowej formy udziału HFSF w pierwszym i drugim dokapitalizowaniu pomostowym oraz w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. W zamian za udział zamiast środków pieniężnych HFSF przekazał bankowi obligacje EFSF. Bank jest w posiadaniu dużej liczby średnio- i długoterminowych obligacji EFSF, które podwyższają jego zapotrzebowanie na finansowanie, co nie miałyby miejsca, gdyby dokapitalizowanie przeprowadzono w oparciu o środki pieniężne. Ta część zapotrzebowania płynnościowego nie wynika ani z niewłaściwego modelu biznesowego, ani z nieprawidłowej struktury bilansu. Ulegnie ona automatycznej eliminacji w terminie zapadalności obligacji.

podejmowaniu nadmiernego ryzyka przez kierownictwo banku dzięki odpowiednim procedurom konsultacji. Bank zobowiązał się również do ścisłego monitorowania ekspozycji związanej z kredytobiorcami powiązanymi. Komisja z zadowoleniem odnotowuje fakt, że HFSF automatycznie odzyska pełne prawa głosu, jeżeli bank przestanie wdrażać plan restrukturyzacji.

7.6.2.3. Działalność międzynarodowa

- (384) Niektóre części międzynarodowej działalności banku powodowały w przeszłości utratę przez niego kapitału, płynności i rentowności, jak wyjaśniono w motywie 372.
- (385) Plan restrukturyzacji przewiduje położenie większego nacisku na rynek krajowy i Turcję. Bank rozpoczął także proces racjonalizacji zagranicznych spółek zależnych w celu wzmocnienia procesu oceny ryzyka kredytowego i redukcji niedopasowania poziomu płynności w spółkach zależnych. Grecja złożyła zobowiązanie, że bank dokona zbycia jego [...] i jego zagranicznych spółek zależnych w [...].
- (386) Od dnia 31 grudnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. całkowita kwota aktywów poza Grecją i Turcją zmniejszy się zatem o [...] %.
- (387) Grecja zobowiązała się również, że bank zmniejszy swój udział w tureckiej spółce zależnej Finansbank poprzez [...]. [...] są mile widziane, gdyż wzmocnią pozycję kapitałową banku. W odniesieniu do faktu, że bank przewiduje zachowanie większościowego udziału w Finansbank, Komisja zauważa, że w ostatnich latach Finansbank był stale rentowny. Komisja zauważa również, że bank przewiduje ścisłe monitorowanie kosztów Finansbank oraz ryzyka podejmowanego przez tę spółkę zależną. Zobowiązanie, że bank nie zapewni [...] na rzecz Finansbank, gwarantuje, że Finansbank [...]. Biorąc pod uwagę te czynniki, Komisja uznaje, że zachowanie większościowego udziału w Finansbank nie stwarza zagrożenia dla przywrócenia rentowności.
- (388) Stwierdza się zatem, że bank w wystarczającym stopniu zrestrukturyzuje swoją działalność zagraniczną i zmniejszy swoje narażenie na działalność mniej rentowną.

7.6.2.4. Wniosek dotyczący rentowności

- (389) Plan restrukturyzacji pokazuje, że bank jest w stanie wytrzymać w rozsądnym zakresie funkcjonowanie w warunkach skrajnych, gdyż w niekorzystnym scenariuszu pozostaje rentowny na koniec okresu restrukturyzacji i utrzymuje wystarczająco wysoki współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 ⁽¹³⁹⁾.
- (390) Kwota dodatkowego kapitału pozyskana w 2014 r., tj. 2 500 mln EUR, wystarcza do uporania się ze scenariuszem podstawowym testu warunków skrajnych z 2013 r. W ocenie potrzeb kapitałowych w oparciu o scenariusz podstawowy narodowy bank Grecji wprowadził już kilka dostosowań, których rezultatem był wzrost szacowanych potrzeb kapitałowych w porównaniu z potrzebami kapitałowymi oszacowanymi przez bank w jego własnym scenariuszu podstawowym. Podstawowe potrzeby kapitałowe oszacowane przez narodowy bank Grecji uwzględniają zatem pewien poziom warunków skrajnych. W celu stwierdzenia rentowności banku Komisja nie wymaga, aby posiadał on z góry kapitał wystarczający do pokrycia potrzeb kapitałowych oszacowanych w ramach scenariusza warunków skrajnych przez narodowy bank Grecji, ponieważ ten oszacowany poziom odzwierciedla wyższy poziom warunków skrajnych.
- (391) Ponadto czynnikiem pozytywnym jest niedokonywanie przez bank dodatkowych inwestycji w papiery wartościowe o ratingu nieinwestycyjnym, co pomoże utrzymać jego pozycję kapitałową i poziom płynności.
- (392) Komisja może zatem stwierdzić, że środki restrukturyzacji przewidziane w planie restrukturyzacji są wystarczające dla przywrócenia rentowności banku.

7.6.3. Wkład własny i podział obciążenia

- (393) Zgodnie z sekcją 3 komunikatu w sprawie restrukturyzacji banki i zainteresowane strony muszą zapewnić możliwie największy wkład w restrukturyzację, aby ograniczyć pomoc do koniecznego minimum. Banki powinny więc wykorzystywać własne środki do finansowania restrukturyzacji, np. poprzez sprzedaż aktywów, podczas

⁽¹³⁹⁾ Prognozy finansowe ujęte w planie restrukturyzacji różnią się od wyniku testu warunków skrajnych z 2013 r. przeprowadzonego przez narodowy bank Grecji, ponieważ test nie był oparty na tym samym zestawie założeń, a narodowy bank Grecji wprowadził dodatkowe dostosowania.

gdy udziałowcy powinni w miarę możliwości absorbować straty banku. Zobowiązania podjęte przez Grecję powinny zapewniać wykorzystanie zasobów własnych oraz wniesienie wkładu w restrukturyzację przez pierwotnych akcjonariuszy i inwestorów prywatnych posiadających kapitał hybrydowy banku.

7.6.3.1. *Wkład własny banku: zbycie aktywów i cięcie kosztów*

- (394) Bank dokonał już zbycia niektórych małych przedsiębiorstw, np. podmiotu prowadzącego działalność ubezpieczeniową w Turcji, oraz udziału większościowego w swojej spółce zależnej z sektora nieruchomości.
- (395) Plan restrukturyzacji przewiduje sprzedaż udziału mniejszościowego w Finansbank, jak opisano w motywie 387, co umożliwi bankowi pozyskiwanie kapitału wewnątrz. Bank sprzedaje również [...], a także swoją spółkę zależną działającą na rynku niepublicznych instrumentów kapitałowych oraz inne papiery wartościowe. Uwzględniając eliminację dźwigni finansowej i przeprowadzone już transakcje zbycia oraz po wykonaniu zobowiązań dotyczących eliminacji dźwigni i zbycia przedsiębiorstw zagranicznych, bank pozyska znaczną ilość kapitału. Zmniejszenie zagranicznych aktywów banku znacznie obniży też ryzyko przyszłego zapotrzebowania na pomoc. Przyczynia się zatem do zmniejszenia kwoty pomocy do minimum.
- (396) W celu ograniczenia swoich potrzeb kapitałowych bank nie będzie używać [...], jak opisano w motywie 154. Ponadto zobowiązania podjęte przez Grecję gwarantują, że bank nie będzie dokonywał kosztownych transakcji nabycia.
- (397) Bank zaangażował się również w zakrojony na szeroką skalę program redukcji kosztów, jak wskazano w sekcji 2.4.2. Jego koszty ulegną dalszemu spadkowi do 2017 r. Zmniejszane jest zatrudnienie w banku, a większość wynagrodzeń korygowana w dół.

7.6.3.2. *Podział obciążenia między dotychczasowych akcjonariuszy i nowy kapitał pozyskany na rynku*

- (398) Istniejący akcjonariat banku był rozdawiany kolejno poprzez emisje akcji z prawem poboru przeprowadzone w 2009 i 2010 r.⁽¹⁴⁰⁾, a następnie poprzez dokapitalizowanie z HFSF (środek B3). Udział znajdujący się w posiadaniu dotychczasowych akcjonariuszy banku uległ zmniejszeniu ze 100 % przed dokapitalizowaniem z wiosny 2013 r. do jedynie 5,1 %. Ponadto od 2007 r. nie wypłacono żadnych dywidend posiadaczom akcji zwykłych, a od 2009 r. posiadaczom akcji uprzywilejowanych z USA. Poza tym rozdzieleniem obciążenia między dotychczasowych akcjonariuszy bank zgromadził znaczną ilość kapitału od czasu rozpoczęcia kryzysu pod koniec 2008 r., tj. 1 247 mln EUR w 2009 r., 1 815 mln EUR w 2010 r., 1 079 mln EUR w 2013 r. i 2 500 mln EUR w 2014 r. Zgromadzony wówczas kapitał przyczynił się do zmniejszenia potrzeb kapitałowych, które musiało pokryć państwo.

7.6.3.3. *Podział obciążenia między właścicieli podporządkowanych papierów dłużnych*

- (399) Do restrukturyzacji kosztów banku przyczynili się właściciele jego podporządkowanych instrumentów dłużnych. Aby zgromadzić kapitał, bank podjął pewne działania w obszarze zarządzania zobowiązaniami, opisane w motywach 149 i 150.
- (400) Instrumenty nadal nierozliczone objęto zakazem realizacji kuponów, o którym mowa w motywie 159. W związku z tym Komisja uważa, że zapewniono adekwatny podział obciążeń w odniesieniu do prywatnych inwestorów hybrydowych banku, tym samym spełniając wymogi określone w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.6.3.4. *Wniosek dotyczący wkładu własnego i podziału obciążenia*

- (401) Komisja zauważa, że w porównaniu z całkowitym dokapitalizowaniem otrzymanym od państwa wkład własny i podział obciążenia w formie sprzedaży aktywów i zmniejszenia rozmiaru jest dużo niższy niż poziom zwykle uznawany przez Komisję za wystarczający. Na przykład plan restrukturyzacji nie przewiduje zmniejszenia rozmiaru działalności w Grecji, przewiduje natomiast zachowanie udziału większościowego w Finansbank. Biorąc jednak pod uwagę elementy określone w sekcji 7.6.1, na podstawie których Komisja może zaakceptować niższy wkład własny i podział obciążenia, można uznać, że plan restrukturyzacji przewiduje wystarczające środki dotyczące wkładu własnego i podziału obciążenia.

7.6.4. **Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji**

- (402) W komunikacie w sprawie restrukturyzacji wymaga się, aby plan restrukturyzacji zawierał propozycje środków służących ograniczeniu zakłóceń konkurencji i zapewnieniu konkurencyjności sektora bankowego. Co więcej, środki te powinny uwzględniać również kwestię pokusy nadużyć oraz zapewniać, aby pomoc państwa nie została wykorzystana do finansowania zachowań antykonkurencyjnych.

⁽¹⁴⁰⁾ Zob. motyw 147.

- (403) Zgodnie z pkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji przy ocenie kwoty pomocy i związanych z nią zakłóceń konkurencji Komisja musi uwzględnić zarówno bezwzględną i względną kwotę pomocy otrzymaną od państwa, jak i stopień podziału obciążeń i pozycję instytucji finansowej na rynku po restrukturyzacji. W tym względzie Komisja przypomina, że bank otrzymał od państwa kapitał równy 17,3 % swoich aktywów ważonych ryzykiem⁽¹⁴¹⁾. Ponadto bank uzyskał gwarancje zachowania płynności na kwotę 12 900 mln EUR na dzień 15 kwietnia 2011 r. oraz na kwotę 14 798 mln EUR na dzień 31 grudnia 2013 r. Bank otrzymał w tym terminie również rządowe pożyczki obligacyjne w wysokości 847 mln EUR, a także gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe na kwotę 30,9 mld EUR na dzień 31 grudnia 2012 r. Konieczność wdrożenia środków mających na celu ograniczenie ewentualnych zakłóceń konkurencji jest uzasadniona, w szczególności ze względu na dużą kwotę pomocy. Ponadto udziały rynkowe narodowego banku Grecji są duże i wynosiły na dzień 31 grudnia 2013 r. 22 % w przypadku kredytów i 25 % w przypadku depozytów⁽¹⁴²⁾.
- (404) Komisja przypomina, że trudności banku wynikają głównie z zewnętrznych wstrząsów, takich jak grecki kryzys zadłużeniowy i przedłużająca się recesja, które zaburzają funkcjonowanie greckiej gospodarki od 2008 r. Wspomniano o tym w motywie 68 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie NBG. Konieczność odniesienia się do zagadnień związanych z pokusą nadużyć jest zatem ograniczona. Jak opisano w sekcji 7.6.1, w świetle powyższych czynników skutki środków pomocy zakłócające konkurencję są mniejsze, a tym samym środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji są potrzebne w mniejszym stopniu. Z tych względów Komisja może wyjątkowo przyjąć, że pomimo wysokiej kwoty pomocy plan restrukturyzacji nie przewiduje żadnego ograniczenia rozmiarów bilansu i kredytów w Grecji.
- (405) Komisja zwraca jednak uwagę na fakt, że dokapitalizowanie dokonane przez państwo umożliwiło bankowi kontynuowanie działalności na rynkach zagranicznych.
- (406) Pod tym względem Komisja zauważa, oprócz już wdrożonej eliminacji dźwigni finansowej i restrukturyzacji, zobowiązanie do zbycia aktywów zagranicznych [...] do dnia 30 czerwca 2018 r.⁽¹⁴³⁾. Pomoc nie zostanie zatem wykorzystana w sposób zakłócający konkurencję na tych rynkach zagranicznych.
- (407) Grecja zobowiązała się również, że bank nie będzie dokonywał transakcji nabycia, zapewniając, aby bank nie przeznaczył otrzymanej pomocy państwa na nabywanie nowych przedsiębiorstw. Zobowiązanie to daje większą pewność, że pomoc zostanie przeznaczona wyłącznie na wsparcie przywrócenia rentowności działalności bankowej w Grecji, a nie np. na rozwój działalności na rynkach zagranicznych.
- (408) Zobowiązanie zmniejszenia odsetek płaconych od greckich depozytów z nierentownego poziomu gwarantuje również, że pomoc nie zostanie wykorzystana do finansowania strategii gromadzenia depozytów, które zakłócają konkurencję na rynku greckim. Podobnie zobowiązanie dotyczące wdrożenia ścisłych wytycznych w zakresie cen nowych kredytów⁽¹⁴⁴⁾ na podstawie odpowiedniej oceny ryzyka kredytowego zapobiegnie zakłóceniu przez bank konkurencji na rynku greckim poprzez nieodpowiednie strategie wyceny kredytów dla klientów.
- (409) Zobowiązanie do zbycia [...] gwarantuje także, że pomoc nie zostanie wykorzystana do celów rozwoju na tym rynku kosztem konkurentów nieotrzymujących pomocy.
- (410) Biorąc pod uwagę szczególną sytuację opisaną w sekcji 7.6.1 oraz środki przewidziane w planie restrukturyzacji, Komisja uznaje, że istnieją wystarczające zabezpieczenia mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji.

7.6.5. Monitorowanie

- (411) Zgodnie z sekcją 5 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wymaga się sporządzania regularnych sprawozdań w celu umożliwienia Komisji weryfikacji, czy plan restrukturyzacji jest właściwie wdrażany. Zgodnie ze zobowiązaniami⁽¹⁴⁵⁾ Grecja zapewni, aby pełnomocnik ds. monitorowania, który został mianowany przez bank i zatwierdzony przez Komisję, monitorował wykonanie zobowiązań podjętych przez Grecję w odniesieniu do restrukturyzacji działalności banku w Grecji i zagranicą, ładu korporacyjnego i działalności komercyjnej do końca okresu restrukturyzacji, tj. do dnia 31 grudnia 2018 r. W związku z tym Komisja uznaje, że zapewniono właściwe monitorowanie wdrażania planu restrukturyzacji.

⁽¹⁴¹⁾ Po odliczeniu pomocy spłaconej w ciągu sześciu miesięcy, kwota pomocy zostaje obniżona do 15,6 % ważonych ryzykiem aktywów banku.

⁽¹⁴²⁾ Sprawozdanie roczne NBG za rok zakończony w 2013 r.

⁽¹⁴³⁾ Zob. siódme zobowiązanie w rozdziale II wykazu zobowiązań zamieszczonego w załączniku.

⁽¹⁴⁴⁾ Zob. czwarte zobowiązanie w rozdziale II wykazu zobowiązań zamieszczonego w załączniku.

⁽¹⁴⁵⁾ Zob. jedenaste zobowiązanie w rozdziale II wykazu zobowiązań zamieszczonego w załączniku.

7.6.6. Wnioski dotyczące zgodności środków A, B1, B2 i B3 z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (412) Komisja stwierdza, że plan restrukturyzacji, łącznie ze zobowiązaniami zawartymi w załączniku, zapewnia przywrócenie długoterminowej rentowności banku, jest wystarczający w odniesieniu do podziału obciążeń i wkładu własnego oraz zawiera wystarczające środki ograniczające zakłócenia konkurencji. Przedłożony plan restrukturyzacji i zobowiązania spełniają kryteria komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

8. WNIOSEK

- (413) Komisja ubolewa, że Grecja bezprawnie wdrożyła środki B1, B2, B3, FB4, FB5, PB1 i PB2 bez ich formalnego zgłoszenia i tym samym z naruszeniem przepisów art. 108 ust. 3 Traktatu. Środki te, jak również pozostałe środki analizowane w niniejszej decyzji, można jednak uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Następujące środki wdrożone lub planowane przez Grecję stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

- a) awaryjne wsparcie płynnościowe udzielone na rzecz National Bank of Greece SA („NBG”) przez narodowy bank Grecji i gwarantowane przez Grecję (środek L2);
- b) drugie dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 2 326 mln EUR udzielone na rzecz NBG przez grecki fundusz stabilności finansowej („HFSF”) w grudniu 2012 r. (środek B2);
- c) dokapitalizowanie w wysokości 8 677 mln EUR udzielone na rzecz NBG przez HFSF wiosną 2013 r. (środek B3);
- d) pokrycie przez HFSF całkowitego niedopasowania poziomu płynności w kwocie 456,97 mln EUR w związku z działalnością przenoszoną z First Business Bank SA („FB Bank”) do NBG w czerwcu i październiku 2013 r. (środek FB4);
- e) zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych NBG związanych z nabyciem aktywów przenoszonych z FB Bank do NBG, w maju 2013 r., na kwotę 100 mln EUR (środek FB5);
- f) pokrycie przez HFSF całkowitego niedopasowania poziomu płynności w kwocie 562,73 mln EUR w związku z działalnością przenoszoną z Probank SA do NBG, w sierpniu i grudniu 2013 r. (środek PB1); oraz
- g) zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych NBG związanych z nabyciem aktywów przenoszonych z Probank do NBG, w lipcu 2013 r., na kwotę [180-280] mln EUR (środek PB2).

2. Pokrycie przez HFSF całkowitego niedopasowania poziomu płynności w kwocie 325,8 mln EUR w związku z przeniesieniem do NBG wybranych aktywów i zobowiązań banku spółdzielczego Lesvos-Limnos, banku spółdzielczego Achaia i banku spółdzielczego Lamia w marcu 2013 r., nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

3. W świetle planu restrukturyzacji odnoszącego się do NBG Group, obejmującej National Bank of Greece i wszystkie jego spółki zależne (greckie i niegreckie spółki zależne i oddziały, prowadzące działalność zarówno bankową, jak i niebankową), przedłożonego dnia 25 czerwca 2014 r. oraz zobowiązań przedstawionych przez Grecję w tym samym dniu, następujące środki pomocy państwa są zgodne z rynkiem wewnętrznym:

- a) zastrzyk kapitałowy w wysokości 1 350 mln EUR dokonany na rzecz NBG przez Grecję w maju 2009 r. i w grudniu 2011 r. w postaci akcji uprzywilejowanych, w ramach programu dokapitalizowania (środek A);
- b) awaryjne wsparcie płynnościowe udzielone przez narodowy bank Grecji na rzecz NBG i objęte gwarancją Grecji od lipca 2011 r. w wysokości 30,9 mld EUR na dzień 31 grudnia 2012 r. (środek L2);

- c) pierwsze dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 7 430 mln EUR udzielone przez HFSF na rzecz NBG w maju 2012 r. (środek B1);
- d) drugie dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 2 326 mln EUR udzielone przez HFSF na rzecz NBG w grudniu 2012 r. (środek B2);
- e) dokapitalizowanie w wysokości 8 677 mln EUR udzielone przez HFSF na rzecz NBG wiosną 2013 r. (środek B3);
- f) zastrzyk kapitałowy w wysokości 50 mln EUR dokonany przez Grecję na rzecz FB Bank w lipcu 2009 r. (środek FB1);
- g) pokrycie przez HFSF całkowitego niedopasowania poziomu płynności w kwocie 456,97 mln EUR w związku z działalnością przenoszoną z FB Bank do NBG, w czerwcu i październiku 2013 r. (środek FB4);
- h) zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych NBG związanych z nabyciem aktywów przenoszonych z FB Bank do NBG, w maju 2013 r., w wysokości 100 mln EUR (środek FB5);
- i) pokrycie przez HFSF całkowitego niedopasowania poziomu płynności w wysokości 562,7 mln EUR w związku z działalnością przenoszoną z Probank do NBG, w sierpniu i grudniu 2013 r. (środek PB1); oraz
- j) zobowiązanie do pokrycia potrzeb kapitałowych NBG związanych z nabyciem aktywów przenoszonych z Probank do NBG, w lipcu 2013 r., w wysokości [180–280] mln EUR (środek PB2).

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 lipca 2014 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

ZAŁĄCZNIK

REPUBLIKA GRECKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
BIURO SEKRETARZA GENERALNEGO

Ateny, czerwiec 2014 r.

National Bank of Greece – Zobowiązania Republiki Greckiej

Republika Grecka zapewnia wdrożenie przez **bank** planu restrukturyzacji przedłożonego dnia 24 czerwca 2014 r. Plan restrukturyzacji oparto na założeniach makroekonomicznych przedstawionych przez Komisję Europejską („Komisja”) w dodatku I oraz na założeniach regulacyjnych. Plan restrukturyzacji oparto na założeniach makroekonomicznych przedstawionych przez Komisję Europejską („Komisja”) w dodatku I oraz na założeniach regulacyjnych.

Republika Grecka niniejszym składa poniższe zobowiązania („**zobowiązania**”), stanowiące integralną część planu restrukturyzacji. Zobowiązania obejmują zobowiązania odnoszące się do wdrażania planu restrukturyzacji („**zobowiązania dotyczące restrukturyzacji**”) oraz **zobowiązania dotyczące ładu korporacyjnego i działalności komercyjnej**.

Zobowiązania stają się skuteczne w dniu przyjęcia przez Komisję decyzji zatwierdzającej plan restrukturyzacji („decyzja”).

Okres restrukturyzacji dobiega końca dnia 31 grudnia 2018 r. Zobowiązania mają zastosowanie przez cały okres restrukturyzacji, o ile poszczególne zobowiązania nie przewidują inaczej.

Treść zobowiązań interpretuje się w świetle decyzji w ogólnych ramach prawnych Unii i w odniesieniu do rozporządzenia Rady (WE) nr 659/99 ⁽¹⁾.

ROZDZIAŁ I. DEFINICJE

Do celów zobowiązań stosuje się następujące definicje:

- (1) **Bank**: National Bank of Greece SA oraz wszystkie jego jednostki zależne. Termin ten dotyczy zatem całej National Bank of Greece Group, ze wszystkimi jej greckimi i zagranicznymi spółkami zależnymi oraz oddziałami prowadzącymi działalność bankową i niebankową.
- (2) **Oferta powodująca przyrost kapitału w sektorze bankowym**: oferta, której skutkiem jest wzrost regulacyjnego współczynnika kapitałowego banku, z uwzględnieniem wszystkich istotnych elementów, w szczególności zysku/straty zaksięgowanych w odniesieniu do transakcji oraz obniżenia aktywów ważonych ryzykiem wynikającego ze sprzedaży (w stosownych przypadkach skorygowanego z uwzględnieniem wzrostu aktywów ważonych ryzykiem wynikającego z pozostałych powiązań finansowych).
- (3) **Oferta powodująca przyrost kapitału w [...]**: oferta, której skutkiem jest wzrost regulacyjnego współczynnika kapitałowego banku. Każdą ofertę powyżej wartości księgowej [...] na rachunku banku uznaje się automatycznie za powodującą przyrost kapitału.
- (4) **Zamknięcie**: data przeniesienia na nabywcę tytułu prawnego do podmiotów objętych zbyciem.
- (5) **Podmioty objęte zbyciem**: wszystkie przedsiębiorstwa i aktywa, które bank zobowiązuje się sprzedać.
- (6) **Data wejścia w życie**: data przyjęcia decyzji.
- (7) **Koniec okresu restrukturyzacji**: dzień 31 grudnia 2018 r.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) NR 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

- (8) **Aktywa zagraniczne i niegreckie:** aktywa związane z działalnością klientów poza terytorium Grecji, niezależnie od tego, gdzie aktywa są księgowane. Na przykład aktywa zaksięgowane w Luksemburgu, ale związane z działalnością klientów w Grecji nie są objęte zakresem stosowania tej definicji. Natomiast aktywa zaksięgowane w Luksemburgu lub w Grecji, ale związane z działalnością klientów w innych państwach Europy Południowo-Wschodniej są uznawane za aktywa zagraniczne i są objęte zakresem stosowania tej definicji.
- (9) **Spółki zagraniczne:** bankowe i niebankowe zagraniczne spółki zależne i oddziały banku.
- (10) **Zagraniczne spółki zależne:** wszystkie bankowe i niebankowe spółki zależne banku poza terytorium Grecji.
- (11) **Grecka działalność bankowa:** grecka bankowa działalność banku niezależnie od miejsca zaksięgowania aktywów.
- (12) **Grecka działalność niebankowa:** grecka niebankowa działalność banku niezależnie od miejsca zaksięgowania aktywów.
- (13) **Greckie spółki zależne:** wszystkie bankowe i niebankowe greckie spółki zależne banku.
- (14) **Pełnomocnik ds. Monitorowania:** jedna lub więcej osób fizycznych lub prawnych, niezależnych od banku, zatwierdzonych przez Komisję i mianowanych przez bank; obowiązkiem pełnomocnika ds. monitorowania jest monitorowanie przestrzegania zobowiązań przez bank.
- (15) **Nabywca:** jedna lub więcej osób fizycznych lub prawnych nabywających całość lub część podmiotów objętych zbyciem.
- (16) **Sprzedaż:** sprzedaż 100 % udziałów, których właścicielem jest bank, o ile poszczególne zobowiązania nie przewidują inaczej.

Do celów zobowiązań terminy użyte w liczbie pojedynczej oznaczają także liczbę mnogą (i odwrotnie), chyba że zobowiązania przewidują inaczej.

ROZDZIAŁ II. ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE RESTRUKTURYZACJI

- (1) **Liczba oddziałów w Grecji:** liczba oddziałów w Grecji wynosi maksymalnie [...] na dzień 31 grudnia 2017 r.
- (2) **Liczba pracowników w Grecji:** liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy w Grecji (zarówno w przypadku działalności bankowej, jak i niebankowej w Grecji) wynosi maksymalnie [...] na dzień 31 grudnia 2017 r.
- (3) **Koszty całkowite w Grecji:** koszty całkowite w Grecji (w przypadku działalności bankowej i niebankowej w Grecji) wynoszą maksymalnie [...] mln EUR na dzień 31 grudnia 2017 r. ⁽¹⁾.
- (4) **Koszty depozytów w Grecji:** w celu przywrócenia rentowności banku przed utworzeniem rezerw na rynku greckim bank zmniejsza koszty finansowania poprzez zmniejszenie kosztów depozytów zgromadzonych w Grecji (w tym oszczędności, depozytów à vista, lokat terminowych i innych podobnych produktów oferowanych klientom, których koszty obciążają bank) [...].
- (5) **Wskaźnik netto kredytów do depozytów w Grecji:** w przypadku działalności bankowej w Grecji wskaźnik netto kredytów do depozytów wynosi maksymalnie 115 % na dzień 31 grudnia 2017 r. [...]
- (6) **Wsparcie dla operacji w Turcji:** do dnia 30 czerwca 2018 r. bank nie zapewnia dodatkowego [...].

Bank nie udziela pośredniego wsparcia na rzecz Finansbank poprzez przeniesienie kredytów ani żadnych innych aktywów do innej jednostki banku.

- (7) **Zbycie [...] z [...] zagranicznych przedsiębiorstw [...] Finansbank do dnia 30 czerwca 2018 r.:** bank sprzedaje (podpis) do dnia 30 czerwca 2018 r. swoje spółki zależne w [...] oraz swój oddział działający w [...] w celu ograniczenia swojej działalności międzynarodowej.

(7.1) [...]

⁽¹⁾ Kwota ta nie obejmuje żadnych kosztów TEKE/Skelos Exygiansis (program restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji).

- (7.2) [...]
- (7.3) [...]
- (8) **Sprzedaż [...]:** [...]
- (9) **Sprzedaż papierów wartościowych:** portfel papierów wartościowych notowanych na giełdzie, określony poniżej, zostanie zbyty do dnia [...], natomiast portfel papierów wartościowych nienotowanych na giełdzie zostanie zbyty do dnia [...]; portfele te obejmują wszystkie inwestycje kapitałowe wyższe niż [...] mln EUR, a także inwestycje w obligacje podporządkowane i obligacje hybrydowe, z wyłączeniem [...].
- (10) **Zbycie spółki zależnej działającej na niepublicznym rynku instrumentów kapitałowych:** bank dokona zbycia NBG Private Equity Funds do dnia [...]. [...]
- (11) W przypadku każdej sprzedaży w ramach niniejszych zobowiązań Republika Grecka zobowiązuje się, że:
- nabywca jest niezależny od banku i niepowiązany z nim;
  - w celu nabycia podmiotów objętych zbyciem nabywca nie jest finansowany bezpośrednio ani pośrednio przez bank ⁽¹⁾;
  - przez okres 5 lat od zamknięcia sprzedaży bank nie uzyskuje bezpośredniego ani pośredniego wpływu na całość ani część podmiotów objętych zbyciem bez uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję.
- (12) **Polityka inwestycyjna:** do dnia 30 czerwca 2017 r. bank nie kupuje papierów wartościowych o ratingu nieinwestycyjnym.
- Zobowiązanie to nie dotyczy następujących papierów wartościowych (wyłączone papiery wartościowe):
- [...]
  - [...]
  - [...]
  - [...]
  - [...]
- (13) **Pułap wynagrodzeń:** do dnia [...] bank nie wypłaci żadnemu pracownikowi ani członkowi kadry kierowniczej całkowitego wynagrodzenia rocznego (płaca, składka emerytalna, premia uznaniowa) w kwocie wyższej niż [...]. W przypadku zastrzyku kapitałowego z HFSF pułap wynagrodzeń zostanie ponownie oceniony zgodnie z komunikatem bankowym z dnia 1 sierpnia 2013 r. [...]

ROZDZIAŁ III. ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE ŁADU KORPORACYJNEGO I DZIAŁALNOŚCI KOMERCYJNEJ – PRZEDŁUŻENIE I ZMIANY

- Bank kontynuuje wdrażanie zobowiązań dotyczących ładu korporacyjnego i działalności komercyjnej przedstawionych przez Republikę Grecką w dniu 20 listopada 2012 r., z późniejszymi zmianami określonymi w rozdziale III zobowiązań do dnia 30 czerwca 2018 r. [...]
- W przypadku gdy określone zobowiązanie nie ma zastosowania na poziomie banku, bank nie wykorzystuje spółek zależnych ani działalności nieobjętych tym zobowiązaniem w celu obejścia zobowiązania.

Sekcja A. Wprowadzenie efektywnej i odpowiedniej organizacji wewnętrznej

- Bank, z wyłączeniem jego zagranicznych spółek zależnych, zawsze przestrzega wszystkich przepisów ustawy 3016/2002 o ładzie korporacyjnym i ustawy 2190/1920 o Sociétés Anonymes, a w szczególności przepisów związanych z funkcjami organów spółki, takich jak zgromadzenie akcjonariuszy i rada dyrektorów, w celu zapewnienia jasnego podziału obowiązków i przejrzystości. Kompetencje zgromadzenia akcjonariuszy ograniczają się do zadań walnego zgromadzenia zgodnie z prawem spółek, w szczególności w odniesieniu do praw związanych z uzyskiwaniem informacji. Szersze uprawnienia, które umożliwiałyby niewłaściwy wpływ na kierownictwo, zostają uchylone. Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie operacyjne spoczywa wyraźnie na dyrektorach wykonawczych banku.

⁽¹⁾ Nie dotyczy to sprzedaży nieruchomości, w przypadku których bank może zapewnić finansowanie nabywcy, jeśli takiego nowego kredytu udziela się zgodnie z ostrożną praktyką udzielania kredytów. Do celów zweryfikowania zgodności ze zobowiązaniem dotyczącym eliminacji dźwigni finansowej w odniesieniu do aktywów niegreckich, pod uwagę będzie brany każdy nowy kredyt wchodzący w zakres definicji aktywów niegreckich.

- (4) Bank, z wyłączeniem jego zagranicznych spółek zależnych, musi zawsze przestrzegać ram stosunków z HFSF.
- (5) W celu utrzymania na poziomie indywidualnym i grupowym skutecznej struktury organizacyjnej i odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej, w tym trzech głównych filarów, mianowicie funkcji audytu wewnętrznego, zarządzania ryzykiem i zgodności z przepisami bank, przestrzega przepisów obowiązującego zarządzenia prezesa narodowego banku Grecji 2577/9.3.2006 oraz najlepszych międzynarodowych praktyk dotyczących ładu korporacyjnego.
- (6) Bank posiada efektywną strukturę organizacyjną zapewniającą pełną niezależność departamentu audytu wewnętrznego i departamentu zarządzania ryzykiem od sieci handlowych oraz ich bezpośrednią podległość radzie dyrektorów. Komitet audytu i komitet ryzyka utworzone w ramach rady dyrektorów oceniają wszelkie kwestie zgłoszone przez te departamenty. Odpowiednia karta audytu wewnętrznego i karta zarządzania ryzykiem określają role, zakresy obowiązków i zasoby tych departamentów. Karty te są zgodne z międzynarodowymi standardami i zapewniają pełną niezależność tych departamentów. Polityka kredytowa dostarcza wytycznych i instrukcji w odniesieniu do przyznawania kredytów, w tym wyceny kredytów i ich restrukturyzacji.
- (7) Bank ujawnia właściwym organom listę akcjonariuszy posiadających co najmniej 1 % akcji zwykłych.

Sekcja B. Praktyki handlowe i monitorowanie ryzyka

Zasady ogólne

- (8) W ramach polityki kredytowej określa się zasadę uczciwego traktowania wszystkich klientów w ramach niedyskryminacyjnych procedur, które są odrębne od procedur dotyczących ryzyka kredytowego i zdolności płatniczej. W ramach polityki kredytowej określa się progi, powyżej których udzielenie kredytu musi być zatwierdzone przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla. Podobne progi określa się w odniesieniu do restrukturyzacji kredytów oraz postępowania w przypadku roszczeń i sporów. Polityka kredytowa określona jest centralnie w wybranych centrach procesu decyzyjnego na poziomie krajowym i przewiduje wyraźne mechanizmy zabezpieczające w celu zapewnienia spójnego wdrażania odnośnych instrukcji w ramach całej greckiej działalności bankowej.
- (9) W odniesieniu do całej greckiej działalności bankowej bank w pełni uwzględnia zasady polityki kredytowej w działaniach dotyczących udzielania kredytu i jego refinansowania oraz w systemach wypłat.

Przepisy szczegółowe

- (10) Przepisy szczegółowe wymienione w rozdziale III pkt 8–18 zobowiązań mają zastosowanie do działalności bankowej w Grecji, o ile wyraźnie nie przewidziano inaczej.
- (11) Polityka kredytowa wymaga, aby wycena kredytów i hipotek była zgodna ze ścisłymi wytycznymi. Wytyczne te zawierają obowiązek ścisłego przestrzegania standardowych taryf polityki kredytowej w zakresie stawek stopy procentowej (przedziałów) w zależności od okresu zapadalności kredytu, oceny ryzyka kredytowego klienta, oczekiwanej możliwości odzyskania zabezpieczenia (w tym ram czasowych możliwej likwidacji), ogólnych relacji z bankiem (np. poziomu i stabilności depozytów, struktury opłat, sprzedaży krzyżowej) oraz kosztów finansowania banku. Generowane są określone kategorie aktywów kredytowych (kredyty komercyjne, hipoteki, zabezpieczone/niezabezpieczone itd.), a ramy ich wyceny są dostosowane do odpowiednich taryf polityki kredytowej, które podlegają regularnej aktualizacji przez komitet kredytowy. Każdy wyjątek musi zostać należycie zatwierdzony przez komitet kredytowy lub, jeżeli zezwala na to polityka kredytowa, na niższym szczeblu. Do transakcji dostosowanych do szczególnych potrzeb, takich jak kredyty konsorcjalne lub finansowanie projektów, odnoszą się te same zasady z należyтым uwzględnieniem faktu, że mogą one nie pasować do standardowych taryf polityki kredytowej. Przypadki naruszenia tej polityki cenowej zgłasza się pełnomocnikowi ds. monitorowania.
- (12) Departament zarządzania ryzykiem jest odpowiedzialny za ocenę ryzyka kredytowego i wycenę zabezpieczenia. Podczas oceny jakości kredytu departament zarządzania ryzykiem działa niezależnie, przedstawiając swoją pisemną opinię w celu zapewnienia stosowania kryteriów wykorzystanych w ocenie w sposób konsekwentny i spójny w czasie i wobec klientów oraz w odniesieniu do polityki kredytowej banku.
- (13) W odniesieniu do kredytów przyznawanych osobom fizycznym i osobom prawnym bank stosuje, w zakresie całej działalności bankowej w Grecji i w oparciu o najlepsze praktyki międzynarodowe, ścisłe pułapy indywidualne i łączne regulujące maksymalną kwotę kredytu, jaką można przyznać w stosunku do indywidualnego ryzyka kredytowego (jeżeli w ogóle jest to dozwolone w prawie greckim i prawie UE). Pułapy te uwzględniają okres zapadalności kredytów i jakość każdego zapewnionego zabezpieczenia/zastawu i są ustalane w oparciu o główne poziomy odniesienia, w tym kapitał.

- (14) Zabronione jest udzielanie kredytów ⁽¹⁾ w celu umożliwienia kredytobiorcom nabycia akcji lub instrumentów hybrydowych banku i innych banków ⁽²⁾, niezależnie od tego, kim są ci kredytobiorcy ⁽³⁾. Przepis ten stosuje się i monitoruje się jego przestrzeganie na poziomie banku.
- (15) Wszystkie wnioski kredytowe złożone przez niepowiązanych kredytobiorców przekraczające [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku] lub wszelkie kredyty ograniczające ekspozycję na jedną grupę (definiowaną jako grupa powiązanych kredytobiorców, którzy stanowią indywidualne ryzyko kredytowe) przekraczające [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku] zgłasza się do pełnomocnika ds. monitorowania, który, jeżeli nie stwierdza, że warunki są określone na zasadach rynkowych lub jeżeli nie przedstawiono mu wystarczających informacji, może odroczyć przyznanie linii kredytowej lub kredytu o [...] dni roboczych. W wyjątkowych przypadkach okres ten może ulec skróceniu do [...] dni roboczych, pod warunkiem że pełnomocnikowi ds. monitorowania przedstawiono wystarczające informacje. Okres ten umożliwi pełnomocnikowi ds. monitorowania zgłoszenie sprawy do Komisji i HFSF zanim bank podejmie ewentualną ostateczną decyzję.
- (16) Polityka kredytowa zawiera wyraźne instrukcje dotyczące restrukturyzacji kredytów. Jednoznacznie określa ona, które kredyty się kwalifikują i w jakich okolicznościach oraz wskazuje warunki, które można zaproponować kwalifikującym się klientom. W odniesieniu do całej działalności bankowej w Grecji bank zapewnia, aby cała restrukturyzacja miała na celu zwiększenie przyszłego poziomu odzyskiwania należności przez bank, a tym samym ochronę interesów banku. Polityka dotycząca restrukturyzacji w żadnym razie nie zagrazi przyszłej rentowności banku. W tym celu departament zarządzania ryzykiem banku jest odpowiedzialny za stworzenie i wdrożenie odpowiednich mechanizmów sprawozdawczości w zakresie skuteczności restrukturyzacji, dokonywanie gruntownej analizy wewnętrznych lub zewnętrznych najlepszych praktyk, przedstawianie kwartalnych sprawozdań dotyczących swoich ustaleń komitetowi kredytowemu i komitetowi ryzyka rady dyrektorów, sugerowanie możliwych do wprowadzenia ulepszeń odpowiednich procesów i polityk oraz nadzorowanie ich wdrażania oraz przedstawianie komitetowi kredytowemu i komitetowi ryzyka rady dyrektorów odnośnych sprawozdań.
- (17) W odniesieniu do całej działalności bankowej w Grecji bank przyjmuje politykę postępowania w sprawie roszczeń i sporów mającą na celu maksymalizację poziomu odzyskiwania należności i zapobieganie wszelkiej dyskryminacji lub preferencyjnego traktowania w zarządzaniu sporami. Bank zapewni, aby podejmowane były wszelkie konieczne działania w celu maksymalizacji poziomu odzyskiwania należności na rzecz banku oraz ochrony jego długoterminowej pozycji finansowej. Wszelkie naruszenia we wdrażaniu tej polityki zgłasza się pełnomocnikowi ds. monitorowania.
- (18) Bank monitoruje ryzyko kredytowe poprzez właściwie rozwinięty system powiadomień i sprawozdań, który umożliwi departamentowi zarządzania ryzykiem: (i) identyfikowanie wczesnych sygnałów obniżenia jakości kredytu i zdarzeń niewykonania zobowiązania; (ii) ocenę możliwości odzyskania portfela kredytowego (w tym m. in. alternatywne źródła spłat, takie jak dłużnicy solidarni i poręczyciele, a także zabezpieczenie w formie zastawu lub zabezpieczenie dostępne, ale bez ustanowionego zastawu); (iii) ocenę całkowitej ekspozycji banku w odniesieniu do indywidualnych klientów lub w odniesieniu do portfela oraz (iv) w razie konieczności proponowanie radzie dyrektorów działań naprawczych i ulepszających. Pełnomocnikowi ds. monitorowania zapewni się dostęp do tych informacji.

Przepisy mające zastosowanie do powiązanych kredytobiorców

- (19) Wszystkie przepisy mające zastosowanie do powiązanych kredytobiorców stosuje się na poziomie banku.
- (20) W polityce kredytowej specjalną sekcję poświęca się zasadom regulującym relacje z powiązаныmi kredytobiorcami. Kredytobiorcy powiązani obejmują pracowników, akcjonariuszy, dyrektorów, kierowników, a także ich współmałżonków, dzieci i rodzeństwo oraz wszelkie osoby prawne bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez kluczowych pracowników (tj. pracowników zaangażowanych w proces decyzyjny polityki kredytowej) akcjonariuszy, dyrektorów, kierowników, a także ich współmałżonków, dzieci i rodzeństwo. W związku z tym za powiązanych kredytobiorców uznaje się również wszelkie instytucje publiczne lub organizacje kontrolowane przez rząd, wszelkie spółki publiczne lub agencje rządowe. W rozumieniu polityki kredytowej za powiązanych kredytobiorców uznaje się również partie polityczne. W szczególności sposób uwzględnia się decyzje w sprawie wszelkich restrukturyzacji kredytów lub odpisów aktualizujących ich wartość w odniesieniu do obecnych lub byłych pracowników, dyrektorów, akcjonariuszy, członków kadry kierowniczej i ich bliskich, jak również politykę realizowaną w odniesieniu do stosowności, wyceny, rejestracji zastawów i przejęcia zabezpieczenia kredytu. Definicja powiązanych kredytobiorców została bardziej szczegółowo przedstawiona w oddzielnym dokumencie.
- (21) Departament zarządzania ryzykiem jest odpowiedzialny za wskazanie wszystkich powiązanych grup kredytobiorców, którzy stanowią indywidualne ryzyko kredytowe w celu odpowiedniego monitorowania koncentracji ryzyka kredytowego.

⁽¹⁾ Do celów tego zobowiązania termin „kredyty” jest interpretowany w szerokim znaczeniu, jako każdy rodzaj finansowania, np. instrument kredytowy, gwarancja itp.

⁽²⁾ Wyjaśnienie: wyrażenie „inne banki” odnosi się do dowolnego banku – instytucji finansowej na świecie.

⁽³⁾ Wyjaśnienie: zobowiązaniem tym objęci są wszyscy kredytobiorcy banku, w tym klienci bankowości prywatnej.

- (22) W odniesieniu do kredytów przyznawanych osobom fizycznym i osobom prawnym bank stosuje, w oparciu o najlepsze praktyki międzynarodowe, ścisłe limity indywidualne i zbiorcze regulujące maksymalną kwotę kredytu, jaką można przyznać w stosunku do indywidualnego ryzyka kredytowego odnoszącego się do powiązanych kredytobiorców (jeżeli w ogóle jest to dozwolone w prawie greckim i prawie UE).
- (23) Bank monitoruje oddzielnie ekspozycję na powiązanych kredytobiorców, w tym podmioty sektora publicznego i partie polityczne. Produkcja nowych kredytów ⁽¹⁾ w odniesieniu do powiązanych kredytobiorców (roczny % stanu R-1 ⁽²⁾) nie może być wyższa niż nowa produkcja całkowitego portfela kredytowego w Grecji (roczny % stanu R-1). Zobowiązanie to wypełnia się oddzielnie dla każdego rodzaju powiązanych kredytobiorców (pracowników, akcjonariuszy, kierowników, jednostek publicznych, partii politycznych). Ocena kredytowa powiązanych kredytobiorców, jak również warunki ustalania cen oraz możliwe warianty oferowanej im restrukturyzacji nie powinny być korzystniejsze niż warunki oferowane podobnym, ale niepowiązanym kredytobiorcom, w celu zapewnienia równych warunków działania w greckiej gospodarce. Zobowiązanie to nie ma zastosowania do istniejących ogólnych programów na rzecz pracowników, które oferują im subsydiowane kredyty. Bank przedstawia comiesięczne sprawozdanie na temat zmian tej ekspozycji, wielkości nowej produkcji oraz ostatnich wniosków przekraczających [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku], do których należy się odnieść na posiedzeniu komitetu kredytowego.
- (24) Kryteria kredytowe mające zastosowanie w przypadku pracowników/kierowników/akcjonariuszy nie mogą być mniej surowe niż kryteria mające zastosowanie do innych, niepowiązanych kredytobiorców. Jeżeli łączna ekspozycja związana z indywidualnym pracownikiem/kierownikiem/akcjonariuszem przekracza kwotę równą [...] stałego wynagrodzenia w przypadku kredytów zabezpieczonych oraz kwotę równą [...] stałego wynagrodzenia w przypadku kredytów niezabezpieczonych, ekspozycję niezwłocznie zgłasza się pełnomocnikowi ds. monitorowania, który może podjąć interwencję i odroczyć przyznanie linii kredytowej zgodnie z procedurą opisaną w rozdziale III pkt 25 zobowiązań.
- (25) Wszystkie wnioski kredytowe złożone przez powiązanych kredytobiorców przekraczające [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku] lub wszelkie kredyty ograniczające ekspozycję do jednej grupy (definiowanej jako grupa powiązanych kredytobiorców, którzy stanowią indywidualne ryzyko kredytowe) przekraczające [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku] zgłasza się do pełnomocnika ds. monitorowania, który, jeżeli nie stwierdza, że warunki są określone na zasadach rynkowych lub jeżeli nie przedstawiono mu wystarczających informacji, może odroczyć przyznanie linii kredytowej lub kredytu o [...] dni roboczych. W wyjątkowych przypadkach okres ten może ulec skróceniu do [...] dni roboczych, pod warunkiem że pełnomocnikowi ds. monitorowania przedstawiono wystarczające informacje. Okres ten umożliwi pełnomocnikowi ds. monitorowania zgłoszenie sprawy do Komisji i HFSF zanim bank podejmie ewentualną ostateczną decyzję.
- (26) Restrukturyzacja kredytów obejmująca kredytobiorców powiązanych jest zgodna z takimi samymi wymogami, jak w przypadku niepowiązanych kredytobiorców. Ponadto w stosownych przypadkach ustanowione ramy i polityki dotyczące postępowania z aktywami o obniżonej jakości poddaje się ocenie i ulepszeniom. Oczekuje się jednak oddzielnego zgłaszania restrukturyzowanych kredytów kredytobiorców powiązanych, co najmniej w podziale na kategorie aktywów kredytowych i rodzaj kredytobiorców powiązanych.

Sekcja C: Inne ograniczenia

- (27) **Dywidenda, kupon, odkup, zakaz opcji kupna i wykupu:** jeżeli Komisja nie wyrazi zgody na wyłączenie, władze greckie podejmują następujące zobowiązania:
- a) bank nie wypłaca kuponów od hybrydowych instrumentów kapitałowych (ani żadnych innych instrumentów, w przypadku których płatności kuponowe są uznaniowe) ani dywidend z tytułu instrumentów funduszy własnych i podporządkowanych instrumentów dłużnych w przypadkach, gdy nie jest to jego prawnym obowiązkiem. [...] Bank nie uwalnia rezerw, aby nie znaleźć się w takiej sytuacji. W razie wątpliwości w kwestii tego, czy do celów niniejszego zobowiązania istnieje prawny obowiązek, bank przedkłada proponowany kupon lub proponowaną wypłatę dywidendy do zatwierdzenia Komisji;
  - b) bank nie odkupuje własnych akcji ani nie korzysta z opcji kupna w odniesieniu do instrumentów funduszy własnych i podporządkowanych instrumentów dłużnych;
  - c) bank nie wykupuje hybrydowych instrumentów kapitałowych.
- (28) **Zakaz nabywania:** Republika Grecka zobowiązuje się, że bank nie nabywa żadnych udziałów w żadnym przedsiębiorstwie, ani w formie aktywów, ani przekazania udziałów. Ten zakaz nabywania dotyczy zarówno przedsiębiorstwa, które ma formę prawną spółki, jak i pakietu aktywów, które składają się na przedsiębiorstwo ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Wyjaśnienie: udzielanie nowych kredytów uwzględnia również prolongatę kredytów i restrukturyzację istniejących kredytów.

⁽²⁾ Wyjaśnienie: „roczny % stanu R-1” odnosi się do nowej produkcji rozumianej jako odsetek stanu na koniec poprzedniego roku. Kwota aktywów ważonych ryzykiem odnosi się do wartości określonej na koniec roku.

⁽³⁾ Wyjaśnienie: do celów tego zobowiązania podmioty oparte na kapitale własnym banku/kapitale wysokiego ryzyka są wyłączone z zakresu stosowania tego zobowiązania. W związku z tym bank musi zwracać się do Komisji z formalnym wnioskiem, który zawiera biznesplan dotyczący takiego podmiotu.

- (i) **Wyłączenie wymagające uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję:** niezależnie od wspomnianego zakazu, po uzyskaniu zatwierdzenia ze strony Komisji oraz w odpowiednich przypadkach na wniosek HFSE, bank może nabywać przedsiębiorstwa i podmioty, jeżeli w wyjątkowych okolicznościach jest to konieczne do przywrócenia stabilności finansowej lub do zapewnienia efektywnej konkurencji.
- (ii) **Wyłączenie niewymagające uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję:** bank może nabywać udziały w przedsiębiorstwach pod warunkiem że:
- cena zakupu zapłacona przez bank z tytułu ewentualnego nabycia jest mniejsza niż [...] % wielkości bilansu ⁽¹⁾ banku na dzień wejścia w życie zobowiązań ⁽²⁾; oraz
  - łączna cena zakupu zapłacona przez bank z tytułu wszystkich takich transakcji nabycia, poczynwszy od dnia wejścia w życie zobowiązań do końca okresu restrukturyzacji jest mniejsza niż [...] % wielkości bilansu banku na dzień wejścia w życie zobowiązań.
- (iii) **Działalność nieobjęta zakazem nabywania:** zakaz nabywania nie obejmuje transakcji nabycia, które mają miejsce w ramach zwykłej działalności bankowej w zakresie zarządzania istniejącymi roszczeniami wobec przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji.
- (29) **Zakaz reklamy:** Republika Grecka składa zobowiązanie, że bank nie będzie publikował reklam odnoszących się do wsparcia ze strony państwa oraz nie będzie stosował agresywnych strategii handlowych, które nie miałyby miejsca bez wsparcia ze strony Republiki Greckiej.

ROZDZIAŁ IV. PEŁNOMOCNIK DS. MONITOROWANIA

- Republika Grecka składa zobowiązanie, że bank do końca okresu restrukturyzacji bank zmieni i rozszerzy mandat pełnomocnika ds. monitorowania zatwierdzonego przez Komisję i mianowanego przez bank w dniu 16 stycznia 2013 r. Bank rozszerza również zakres tego mandatu w celu uwzględnienia monitorowania (i) planu restrukturyzacji i (ii) wszystkich zobowiązań określonych w niniejszym wykazie.
- Cztery tygodnie po dniu wejścia w życie zobowiązań Republika Grecka przedkłada Komisji pełne warunki zmienionego mandatu wraz ze wszelkimi niezbędnymi przepisami umożliwiającymi pełnomocnikowi ds. monitorowania wykonywanie obowiązków zgodnie z tymi zobowiązaniami.
- Dodatkowe przepisy dotyczące pełnomocnika ds. monitorowania określono w oddzielnym dokumencie.

Sekretarz Generalny

Christina PAPAKONSTANTINO

⁽¹⁾ Wyjaśnienie: do celów niniejszego zobowiązania wielkość bilansu jest równa kwocie aktywów banku ogółem.

⁽²⁾ Wyjaśnienie: w przypadku zatwierdzenia przez Komisję zniesienia zakazu nabywania uzyskanego zgodnie z rozdziałem i pkt 28 rozdział III zobowiązań bilans banku na dzień wejścia w życie zobowiązań oblicza się z uwzględnieniem aktywów nabytych podmiotów lub nabytych aktywów na dzień nabycia.

Dodatek I

PROGNOZY MAKROEKONOMICZNE DOTYCZĄCE GRECKIEJ DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEJ

% roczna stopa wzrostu (o ile nie wskazano inaczej)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Łączna stopa wzrostu w latach 2013–2017
Realny PKB	- 6,4	- 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Wzrost nominalnej wartości kredytu w Grecji	- 6,4	- 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Deflator PKB	- 0,8	- 1,1	- 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Ceny nieruchomości	- 11,7	- 10	- 5	0	2	3,5	
Wartość nominalna dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego	- 8,8	- 9,5	- 0,3	- 0,4	2,6	3,6	- 4,5
Depozyty sektora prywatnego	- 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Stopa bezrobocia (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
Stopa refinansowania EBC (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Szczytowa produkcja kredytów zagrożonych			2. poł. 2014				
EURIBOR 3 miesiące (średnia, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Dostęp do rynków kapitałowych – repos		TAK – bez pułapu					
Dostęp do rynków kapitałowych – zabezpieczony/uprzywilejowany niezabezpieczony		TAK – do 500 mln EUR każdy	TAK – do 1 mld EUR każdy	TAK – bez pułapu			